

T.C.
BOZOK UNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDE KUŞ ADLARI

Emirhan MUTLU

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

YOZGAT-2013

T.C.
BOZOK UNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDE KUŞ ADLARI

HAZIRLAYAN
Emirhan MUTLU

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

YOZGAT-2013

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABULÜ

Enstitümüzün İşletme Anabilim Dalı 80110510005 numaralı öğrencisi Emirhan MUTLU'nun hazırladığı “**Derleme Sözlüğü’nde Kuş Adları**” başlıklı YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 22/11/2013 Cuma günü saat 11.00’de yapılmış, tezin kabulüne OY ÇOKLUĞU/OY BİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

Başkan _____

Yrd. Doç. Dr. Ümit EKER

Üye _____

Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

Üye _____

Yrd. Doç. Dr. Nilüfer İLHAN

ONAY

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu'nun.....tarih ve.....sayılı kararı ile onaylanmıştır.

22/11/2013

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “**Derleme Sözlüğü’nde Kuş Adları**” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

22/11/2013

Emirhan MUTLU

İÇİNDEKİLER

ÖZET	VI
ABSTRACT.....	Viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	X
SİMGELER.....	XI
ÖN SÖZ	12

GİRİŞ

A. ARAŞTIRMANIN KONUSU ALANI	14
B. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	14
C. ARAŞTIRMADA UYGULANAN YÖNTEMLER.....	14
D. ARAŞTIRMANIN SINIRLANDIRILMASI	14
E. KUŞLAR VE ORNİTOLOJİ.....	15
F. TÜRK DİLİ VE KÜLTÜRÜNDE KUŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

1. BASİT YAPILI KUŞ ADLARI	23
1.1. TÜRKÇE KÖKENLİ KUŞ ADLARI.....	23
1.2. ALINTI KUŞ ADLARI	24
1.2.1. Arapça Kuş Adları	24
1.2.2. Arnavutça Kuş Adları	24
1.2.3. Bulgarca Kuş Adları	24
1.2.4. Farsça Kuş Adları	25
1.2.5. İtalyanca Kuş Adları.....	25
1.2.6. Moğolca Kuş Adları	25
1.2.7. Rumca Kuş Adları	25
1.2.8. Slav Dilleri Kuş Adları	26
1.2.9. Soğdca Kuş Adları.....	26
1.2.10. Yunanca Kuş Adları	26
2. TÜREMİŞ KUŞ ADLARI	27
3. BİRLEŞİK KUŞ ADLARI.....	31
3.1. YAPI BAKIMINDAN BİRLEŞİK KUŞ ADLARININ KURULUŞU	31
3.1.1. Ad Tamlaması Biçiminde Kurulan Kuş Adları	31
3.1.2. Sıfat Tamlaması Biçiminde Kurulan Kuş Adları.....	34
3.1.3. Sıfat-Fiil Grubu Biçiminde Kurulan Kuş Adları	37
3.1.3.1. –An Sıfat-fiil Eki ile Kurulan Kuş Adları.....	37
3.1.3.2. –gAn Sıfat-Fiil Eki ile Kurulan Kuş Adları.....	37
3.1.3.3. –r, -Ar, -(Dr / -(U)r Sıfat-Fiil Eki ile Kurulan Kuş Adları	37
3.1.4. Tekrar Grubu Biçiminde Kurulan Kuş Adları	38
3.1.5. İsnat Grubu Biçiminde Kurulan Kuş Adları	40
3.2. KAVRAM BAKIMINDAN BİRLEŞİK KUŞ ADLARININ KURULUŞU.....	41
3.2.1. İçerisinde İnsan İsmi Bulunan Kuş Adları.....	41
3.2.2. Renk Adı ile Oluşan Kuş Adları.....	42
3.2.3. Çeşitli Canlılara Ait Organ İsimleri ile Kurulan Kuş Adları	43
3.2.4. Yer İsimleri ile Kurulan Kuş Adları	44
3.2.5. Bitki, Sebze ve Meyve Adları ile Kurulan Kuş Adları	44
3.2.6. Eşya-Nesne İsimleri ile Kurulan Kuş Adları	45

3.2.7. Meslek Adları ile Kurulan Kuş Adları.....	45
3.2.8. İnsana Ait Özelliklerle Kurulan Kuş Adları	45

İKİNCİ BÖLÜM

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ KUŞ ADLARINDA GEÇEN YAPIM EKLERİ.....	47
2.1. ADDAN AD YAPIM EKLERİ	47
2.2. ADDAN FİİL YAPIM EKLERİ	56
2.3. FİILDEN FİİL YAPIM EKLERİ	58
2.4. FİILDEN AD YAPIM EKLERİ.....	60

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALFABETİK KUŞ ADLARI SÖZLÜĞÜ	67
A.....	67
B.....	76
C - Ç.....	83
D.....	94
E-F	99
G.....	102
H-I-İ	108
K.....	112
L-M-N-O-Ö-P-R	121
S-Ş-T	127
U-Ü-V-Y-Z	134
SONUÇ	138
KAYNAKÇA.....	142
DİZİN.....	145
ÖZGEÇMİŞ	159

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Derleme Sözlüğü'nde Kuş Adları

Emirhan Mutlu

Danışman: Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

Jüri: Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

Yrd. Doç. Dr. Ümit EKER

Yrd. Doç. Dr. Nilüfer İLHAN

“*Derleme Sözlüğü'nde Kuş Adları*” isimli çalışmada *Derleme Sözlüğü'nde* geçen kuş adlarının oluşturulma yolları konu edilmiştir. Sözlükte geçen kuş adlarının şekil ve anlam yapılarıyla ilgili hazırlanılan tezde “Giriş, İnceleme, “*Derleme Sözlüğü'nde* Kuş Adlarında Geçen Yapım Ekleri, Sözlük ve Sonuç” bölümleri yer almaktadır.

İnceleme bölümünde *Derleme Sözlüğü'nde* geçen “basit, türemiş ve birleşik” yapılu kuş adları incelenmiştir. Basit yapılu kuş adlarını “Türkçe kökenli olanlar ve alıntılar” oluşturmaktadır. *Derleme Sözlüğü'nde* geçen alıntı kuş adları az sayıdadır. Bu kuş adları “Arapça, Arnavutça, Bulgarca, Farsça, Fransızca, İtalyanca, Moğolca, Rumca, Slav dilleri, Soğdca ve Yunanca” kökenlidir.

İnceleme bölümünün ikinci alt başlığında türemiş kuş isimleri ele alınmıştır. *Derleme Sözlüğü'nde* geçen birleşik kuş adları “yapı ve kavram” bakımından incelenmiştir. Yapı bakımından birleşik kuş adları “ad tamlaması, sıfat tamlaması, sıfat-fiil grubu, isnat grubu ve tekrar grubu biçiminde olanlar” şeklindedir. Kavram bakımından birleşik kuş adları ise “insana özgü özelliklerle; kişi, meslek, renk, hayvan, organ, eşya ve nesne adları ile kurulan kuş adları” tasnifi ile incelenmiştir.

İnceleme bölümünün son kısmına ise kuş adlarında görülen yapım ekleri oluşturmaktadır. Bu bölümde *Derleme Sözlüğü'nde* geçen kuş adları, aldıkları yapım eklerine göre listelenerek tahlil edilmiştir. Sözlük kısmında kuş adları madde başı

şeklinde ele alınarak tanımlarına ve kuş adları ile ilgili çeşitli etimolojik bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kuş Adları, *Derleme Sözlüğü*, Yapı, Köken, Adlandırma.

ABSTRACT

MASTER THESIS

Birds Names in the Dictionary of Compilation (Derleme Sözlüğü)
by

Emirhan MUTLU

Supervisor: Doç. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

2013:Page 159

Jury: Assoc. Prof. Dr. Seyfullah TÜRKMEN

Assist. Prof. Dr. Ümit EKER

Assist. Prof. Dr. Nilüfer İLHAN

Birds Names in the Dictionary of Compilation (*Derleme Sözlüğü*) studies the methods of naming the birds and etymological and morphological structures of the birds names in the Dictionary of Compilation. The thesis studying the form and meaning of the birds names includes “Introduction, Investigation, The Suffixes in the Birds Names in the Dictionary of Compilation, Dictionary and Conclusion” parts.

In the Investigation, simple, conjugated and compound birds names were studied. Simple names is composed of “Turkish Origins and Borrowings”. There are few borrowed birds names in the Dictionary of Compilation. They are the origins of “Arabic, Albanian, Bulgarian, Persian, French, Italian, Mongolian, Romaic, Slavian Languages, Sogdian Languages and Greek.

In the second part of the Investigation, conjugated birds names were studied. Compound birds names were investigated in terms of “structure and concept”. Structural compound birds names are classified as noun clause, adjective clause, adjective-verb group, attribution group, repetition group. Conceptual compound birds names are classified as the names structured with humanlike characteristics, person, occupation, colour, animal, organ, stuff and objects names.

In the last part of Investigation which is called “Suffixes” includes. In this part, birds names were listed and studied in terms of the suffixes they have taken. In Dictionary part, birds names were itemized, defined and explained etymologically.

Key Words: Birds Names, *Dictionary of Compilation*, Structure, Etymology,
Naming

KISALTMALAR LİSTESİ

Ar.	:	Arapça
Arn.	:	Arnavutça
a.m	:	Aynı manada
bk.	:	Bakınız
Blg.	:	Bulgarca
Çag.	:	Çagatayca
çd.	:	Çocuk Dili
DS:	:	<i>Derleme Sözlüğü</i>
DTDEA:	:	<i>Dergâh Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi</i>
DLT	:	<i>Divanü Lügati 't-Türk</i>
Erm.	:	Ermenice
Fa.	:	Farsça
Fr.	:	Fransızca
ET.	:	Eski Türkçe
EYun.	:	Eski Yunanca
İtl.	:	İtalyanc
MBTS	:	<i>Misalli Büyük Türkçe Sözlük</i>
OFa.	:	Orta Farsça
OT.	:	Orta Türkçe
öz.	:	Özel İsim
Sl.	:	Slavca
Soğd.	:	Soğdca
T.	:	Türkçe
TS:	:	Türkçe Sözlük
Yun.	:	Yunanca

SİMGELER

ā	Uzun <i>a</i>
á	Yunan alfabesinde kullanılan bir tür <i>a</i> sesi
ò	Arapça kelimelerde kullanılan <i>h</i> sesi (ح)
ġ	Kalın <i>g</i> (ġ)
ħ	Hırıltılı (خ)
ķ	Kalın <i>k</i> (ق)
ŋ	Nazal <i>n</i>
ó	Yunan alfabesinde kullanılan bir tür <i>o</i> sesi
ś	Arapça kelimelerde kullanılan <i>sad</i> sesi (ص)
ţ	Arapça kelimelerde kullanılan <i>ti</i> sesi (ط)
ū	Uzun <i>u</i>
(...)	Sözlük bölümünde her kelimenin sonunda bulunan parantez içerisindeki sayılar, <i>Derleme Sözlüğü</i> 'nde o kelimenin bulunduğu cildi ve sayfa numarasını verir.

ÖN SÖZ

Kuş adları bir milletin hayal gücünün derinliğini, kıvrak zekâsını, tabiata bakış açısını ve hayatı kavrayış biçimini ortaya koyan dil hazineleridir. Türk kültürünün birçok ögesinde; Yunus Emre’de, Mevlana’da, halk hikâyelerinde, masallarda, atasözlerinde, deyimlerde, manilerde, türkülerde, ninnilerde, bilmecelelerde, fıkralarda, tekerlemelerde, halk oyunlarında, çocuk oyunlarında, halk hekimliğinde, zanaat terimlerinde hatta nakışlarda kuşlar geçer.

“*Derleme Sözlüğü’nde Kuş Adları*” başlıklı çalışmanın konusunu, *Derleme Sözlüğü’nde* geçen kuş adlarının yapısı ve adlandırma yolları oluşturmaktadır.

Araştırmanın ‘Giriş’ kısmında çalışmanın konusu ve alanı, amacı, çalışmada uygulanan yöntemler, konuyla ilgili yapılmış çalışmalar ve konu külliyatında incelenen eserlerle ilgili bilgiler bulunmaktadır.

Birinci bölümde *basit, türemiş ve birleşik* yapılu kuş adları anlam ve şekil özelliklerine göre ele alınmış ve incelenmiştir.

Araştırmanın ikinci bölümünü ise, *türemiş ve birleşik kuş adlarının* aldığı yapım ekleri incelenmiştir. Bu ekler “addan ad yapım, addan fiil yapım, fiilden fiil yapım, fiilden ad yapım ekleri” başlıkları hâlinde tasnif edilerek bu bölümde gösterilmiştir.

Tezin üçüncü bölümünü ise “*Derleme Sözlüğü’nde Geçen Kuş Adları Sözlüğü*” oluşturmaktadır. Sözlük kısmında *Derleme Sözlüğü’nde* geçen kuş adları madde başı şeklinde ele alınarak tanımlarına, kuş adları ile ilgili çeşitli etimolojik bilgilere yer verilmiştir. Kuş adlarının bazılarının etimolojik yapısı tespit edilemediğinden bunların kökenleriyle ilgili bilgiler verilememiştir.

Çalışma bu üç bölümün ardından, elde edilen bilgilerin ve yapılan tespitlerin değerlendirildiği “Sonuç” bölümü, “Kaynakça” ve “Dizin” kısımları ile sonlanmaktadır.

Yapılan araştırma sırasında birçok eksik ve yanlışımızın olabileceğinin farkındayız. Özellikle kelimelerin kökenleriyle ilgili az da olsa bazı kişisel kanaatlerimizin yer aldığı bölümlere itiraz edilebilir. Ancak bu tür çalışmaların doğasında farklı düşünmenin yattığını, doğruların da farklı görüşlerden çıktığı

malumdur. Bununla birlikte çoğunlukla kelimelerin kökenleriyle ilgili olarak kaynaklara dayanan, tutarlı ve kabul edilebilir açıklamalar yapmaya çalışılmıştır. Bu çalışma Türk diline küçük bir katkı sağlayabilirse bundan mutluluk duyacağımızı belirtmek istiyoruz.

Çalışmam sırasında bilgisi ve hoşgörüsü ile desteğini esirgemeyen danışman hocam, Doç. Dr. Seyfullah Türkmen'e; kütüphanesinden ve teze şekil veren fikirlerinden faydalandığım değerli hocam Öğr. Gör. Tuğrul Balaban'a; tez üzerindeki hatalarımın düzeltilmesinde uyarı ve tavsiyelerinden istifade ettiğim Yrd. Doç. Dr. Ümit Eker'e; manevî yardımlarını devamlı hissettiğim anne ve babama teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Emirhan MUTLU

YOZGAT - 2013

GİRİŞ

A. Araştırmanın konusu alanı

“*Derleme Sözlüğü’nde Kuş Adları*” başlıklı çalışmanın konusunu, *Derleme Sözlüğü’nde* geçen kuş adlarının tespit edilmesi ve tespit edilebilen kuş adlarının etimolojik-morfolojik yapısı ve adlandırma yollarının incelenmesi oluşturmaktadır.

B. Araştırmanın Amacı

“*Derleme Sözlüğü’nde Kuş Adları*” isimli yüksek lisans tezinin amacı, *Derleme Sözlüğü’nde* geçen kuş adlarını yapı ve kavram bakımından inceleyerek kuşların adlandırma yollarını belirlemek ve Türkçenin zenginliğini ortaya koymaktır. Daha önce kuş adlarına yönelik benzer bir çalışmanın olmaması sebebiyle bu alandaki boşluğu bir nebze de olsa doldurabilmektedir.

C. Araştırmada Uygulanan Yöntemler

Bu araştırmada kuş adları bir Kuş Bilimi (Ornitoloji) uzmanı gözüyle değil, bir dil uzmanı bakışıyla ele alınmıştır. Burada kuş adları yapısal, kavramsal ve köken bilimi bakımlarından incelenmiştir. Kuş adlarının adlandırma yolları ve kuş adları ile ilgili bazı kaynaklarda daha önce yapılmış olan etimoloji çalışmalarından da faydalanılarak kuş adlarının geçirmiş olduğu ses ve yapı değişiklikleri gösterilmeye çalışılmıştır. Çalışma sırasında bazı kuş adlarının *Derleme Sözlüğü’nde* yöresel telaffuza dayalı kaydedildiği tespit edilmiş, bu tip kuş adlarının standart Türkçedeki karşılığı temel alınarak inceleme yapılmıştır. (ababa > akbaba, lale > leylek, palas > balaz, gokcok > gökçek, baatlah > bağirtlak v.s.)

Her terimin tarihî ve yaşayan Türk lehçelerindeki biçimini vermek bu çalışmanın hacmini çok aşacağı için özellikle bu durumdan kaçınılmıştır. Her terimle ilgili az ve öz bilgi verilmeye çalışılmıştır.

D. Araştırmanın Sınırlandırılması

Çalışma, *Derleme Sözlüğü’nde* bulunan kuş adları ile sınırlıdır. Bu eserde bulunan madde başı olan kuş adları ele alınmış, bu adların varyantları, diğer terimler ve isimler üzerinde durulmamıştır. Kuş adları yapı, anlam ve köken bakımından değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Derleme Sözlüğü'ndeki kuş bilimi (ornitoloji) ile ilgili bütün terimleri ele almak tezin sınırını genişleteceğinden çalışma sözlükte geçen kuş adları ile sınırlandırılmıştır.

Bu çalışmada esas olarak Türkçe kökenli terimler incelenmiştir. Yabancı dilden alınan bir kökten Türkçe yapım eklerini alarak türetilmiş adlar sadece gösterilmiş fakat tasnife dâhil edilmemiştir.

Üzerinde durulan kuş adlarının sayısı oldukça fazladır. Bu sebeple bir kelimeyle ilgili olarak çok az bilgi verilmiştir. Yapılan çalışma sırasında Bazı kuş adlarının bir makale boyutunda incelenebileceği de tespit edilmiştir.

E. Kuşlar ve Ornitoloji

Kuşların vücutları tüylerle örtülü olmakla beraber, sıcakkanlı, akciğer solunumu yapan, yumurtlayarak çoğalan, gagası olan ve kanatlı omurgalı hayvanlardır. Kuzey Kutbu'ndan Güney Kutbu'na kadar yeryüzündeki bütün ekosistemlerde yaşayabilecek yapıdadırlar. Yaklaşık on bin civarında türe sahip, en kalabalık tetrapod omurgalıdır.¹

Kuşların diğer hayvan türlerinde göre en önemli özellikleri vücutlarının tüylerle kaplı olması ve uçmalarıdır. Yapılan araştırmalar neticesinde günümüzden yaklaşık yüz kırk milyon yıl önce yaşadıkları, keşfedilen kuş fosillerinden anlaşılmaktadır. Dünyanın her yerinde yaşamakla birlikte genellikle ılıman bölgeleri yer tutarlar. Büyüklükleri, renkleri, biçimleri, yaşama biçimleri çok farklı özellikleri göstermektedir. Dünya üzerinde tesbit edilen boyca en büyük kuş devekuşu, en küçüğü ise kuştan daha çok bir böceğe benzeyen sinekkuşudur.²

Bütün Amerika'da yaklaşık beş milyar ve İngiltere'de yüz yirmi milyon kuş yaşadığı sanılmaktadır. Dünya her türden yüz milyar kuşa yuvalık etmektedir (Akalin 1993: 8).

Türkiye'nin farklı iklimli bölgeleri birçok farklı kuş türünün yaşaması için elverişlidir. Bu nedenle Türkiye sınırları içinde yaşayan dört yüz altmış beş kuş türü

---

¹ <http://www.veterinerx.com/anatomikus.htm> [17.7.2013]

² <http://www.nkfu.com> [23.7.2013]

gözlemlenebilmektedir.³

Kuşları inceleyen zooloji alt dalına Ornitoloji denir. Yeryüzündeki yaklaşık on bin kuş türünün dağılımı, göçleri, davranışları ve ekolojisi ornitolojinin başlıca ilgi alanını oluşturur.

Ornitoloji, küresel çapta yaklaşık bir değerle dokuz bin küsur tür sayısına sahip olan kuş cinsinin kendilerine özgü davranışları; dağılımları, davranışları, özellikleri, göçleri, çevre ile ilişkisine dair detaylı çalışmaların yapıldığı bilim dalıdır.⁴

Türkiye’de yapılan Ornitoloji çalışmalarından bahsetmek gerekirse; Cumhuriyet’ten hemen sonra pekçok alanda yurt dışında eğitim görmek için gönderilen gençlerden, Saadet Ergene Almanya’da biyolog olarak yetişmiş ve 1939 yılında Türkiye’ye dönmüştür. Akademik yaşamına İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesinde, Zooloji asistanı olarak başlayan Saadet Ergene, kuşlarla ilgili çalışmaya yine aynı fakültede ders vermekte olan zoolog Curt Kosswig’in etkisi ile başlamış ve 1945 yılında doçentlik çalışmasını da kuşlar üzerine yaparak ilk defa bir Türk bilim insanı tarafından ornitoloji konusunda yazılan eseri vermiştir. 1945’te İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi tarafından yayınlanan *Türkiye Kuşları* adlı eseri, Saadet Ergene hocası (daha sonra Saadet Bayramoğlu) Curt Kosswig’e ithaf etmiştir.⁵

Türkiye’nin kuşlarına dair çalışmalar, 1940’lı yıllardan bu yana fauna (bir alanda bulunan kuş türlerinin saptanması) çalışmaları, sulak ve önemli doğa bölgelerinin değerinin anlaşılmasından sonra da bu alanların saptanması, iyileştirilmesi adına kuşların indikatör (gösterge) canlı grubu olarak kullanılması gibi önemli araştırmalarla devam ediyor.⁶

Üniversite çalışmalarında durum ise; bugün ülke çapında Ornitoloji biliminde en yaygın araştırma yapan, pekçok projenin koordinatörlüğünü yürüten ve bununla birlikte ornitoloji alanında en önemli göç araştırmalarından biri olan Kuş Halkalama Programı’nı 2002 sonbahar döneminden bu yana düzenli olarak uygulayan, Samsun

---

³ <http://www.trakus.org> [3.8.2013]

⁴ <http://www.kampusdergisi.com/2011/05/06/kuşlar-gibi-özgur%E2%80%A6-ornitoloji> [18.8.2013]

⁵ <http://www.mig-b.org> [24.9.2013]

⁶ <http://www.kampusdergisi.com/2011/05/06/kuşlar-gibi-özgur%E2%80%A6-ornitoloji> [18.8.2013]

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ornitolojik Araştırmalar Merkezi (OMÜ/OAM) adlı akademik kuruluştur. Aynı zamanda Kars-Kuyucuk ve Iğdır-Aras Kuş halkalama istasyonları da Kafkas Üniversitesi –Stanford Üniversitesi işbirliği ile 2006 ve 2007 den beri bu programı yürütmektedir.⁷

F. Türk Dili ve Kültüründe Kuş

Dili sadece insanlar arasındaki iletişim ile sınırlı tutmak onu çok dar bir kalıba sokmak anlamına gelir. Dilin insanlar arasındaki iletişimi sağlamanın ötesinde işlevleri vardır.

Her yönüyle insan için büyük önem arz eden dilin anlaşılmayı bekleyen bazı yönleri vardır. Bunlardan biri işleyişi sırasında dilin ruhla ve mantıkla ilişkisidir. Beynin bu açıklanmayan yönlerine rağmen dil, çevresinde olan bütün olayları, duygu ve düşünceleri kendine göre ve kendine yetecek bir tarzda ifade eder (Aksan 2009: 13).

Kâinata bulunan neredeyse bütün varlık âlemi dilin ruhla ve mantıkla ilişkisi açısından ele alındığında muazzam bir dil hazinesi ortaya çıkar. Çünkü bu ince ilişki neticesinde bırakın farklı dilleri aynı dil içerisinde bile bir tek varlık yüzlerce değişik ad ile ifade edilebilir. *Derleme Sözlüğü*'nde incelenen kuş adları ile dilin ruhla ve mantıkla ilişkisinin bir ürünü olarak, Türkçenin içerisinde bir varlık yüzlerce değişik ad ile ifade ediliyor.

Bugün Türkiye Türkçesi standart dilinde varolmayan binlerce kavram, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki ağızlarda bulunmaktadır. Bunlar genellikle Anadolu insanının sosyal hayatında yer alan tarım ve hayvancılıkla alakalıdır. Bu kavramlar farklı yörelerde varolan gelenekleri, doğa ve iklim koşullarını, yöresel araç ve gereçleri ifade eden kelimelerdir (Aksan 2004: 9).

Kuşlarla çok eski çağlardan günümüze ulaşan derin bir ilişkinin olduğu birçok eski metin ve eserde kendini göstermektedir. Bu binlerce yıllık geçmişe ve bu geçmiş içerisinde de köklü medeniyete sahip bir millet için şaşırtıcı değildir.

Kuşların sembolik anlamlarının yanı sıra millet hayatındaki önemini ve kıymetini ifade etmesi açısından, Orta ve iç Asya'da yapılan kazı çalışmaları

---

⁷ <http://www.kampusdergisi.com/2011/05/06/kuslar-gibi-ozgur%E2%80%A6-ortinoloji> [18.8.2013]

neticesinde elde edilen sanat eserleri ve ahşap yontular üzerindeki kaz, ördek ve kuğu gibi tasvirler, bugüne ciddi bilgiler aktarır (Çoruhlu 2002: 152).

Orta Asya'da ve Çin'de çok eski çağlardan bu yana bazı kuşlara bir kutsiyet atfediliyordu. Örneğin bıldırcın yiğitliğin; saksığan iyi haberin sülün; güzellik ve iyi şansın; altın ya da kırmızı karga güneşin; turna ölümsüzlüğün ve uzun hayatın; kara karga kötülüğün ve şeytanın; ördek, mutluluk ve refahın; tavus kuşu güzellik, itibar ve şeref; güvercin uzun hayatın; kaz erkekliğin, evliliğin ve başarının simgesi, ayrıca bunların yanı sıra kaz ve kuğu gibi kuşlar Türklerde kut ve beylik timsali kabul ediliyordu (Çoruhlu 2002: 152-153).

Kırgız ülkesinde kuş türü olarak kartal, karga, saksığan, yabani kazların ve yabani ördeklerin yaşadığını Eski Çin kaynaklarındaki kayıtlardan anlaşılmaktadır (Eberhard 1996: 68).

Türk ülkelerinin de yaşayan kuşlar, bu ülkeleri ziyaret eden diplomat ve gezginlerin dikkatini çekmiştir (İzgi 1989: 51). Aşağıdaki metinler M. 981 yılında Turfan ve Beşbalığ'a seyahat eden Çinli seyyah ve elçi Wang Yen-te'nin seyahatnamesinden alınmıştır:

"Bu memlekete ne yağmur ve ne de kar düşer. Sıcak da fevkalâde çoktur. Her yıl sıcakların çok olduğu mevsimlerde halk, yer altında yapılmış izbelere çekilmek zorunda kalır. Bu arada kuşlar da sıkışık sürüler hâlinde suların kıyılarında toplanır. Eğer kuşlardan birisi kaza ile uçup havalanmış olursa, sanki güneşin sığağından yanmış gibi gökten yere düşer ve kanatları kırılır..."(Ögel 1978: 117). "Beş-Balığ vadisi, binlerce mil genişlikte ve uzunluktadır. Orada pek çok akbaba, çaylak, doğan çeşitleri ile diğer avcı kuşlar görülür..." (Ögel 1978: 125).

Ayrıca her boyun, kendisinin tanınmasını sağlayacak bir arma / simge olarak bayrağında bulundurduğu kuşu vardır.

Bilge Türkmen ihtiyarları, Oğuz-Han'ın 12 çadırda oturan 24 torununun adlarının anlamlarını, damgalarının nasıl olduğunu, hangi kuşlardan oluştuğunu ve bu kuşlarının adlarının neler olduğunu anlatıp dururlardı (Ögel 1993: 218-219).

Boyu

*Kayı
Bayat
Alka-evli
Kara-evli
Yazır
Yapar
Dodurga
Döger*

Damgasının şekli... kuşudur

*Şunkar kuşu
Ügü kuşu
Köykenek kuşu
Göbek-sarı kuşu
Turumtay kuşu
Karğu kuşu
Kızıl-Karcığay kuşu
Köçken kuşu*

Aşar
Kızık
Beg-dili
Karkın
Becene
Cavuldur
Cebni
Salur
Eymür
Ala-yuntlu
Üregir
İğdir
Bükdüz
Yıva
Kınık

Çure Laçın kuşu
Sarıca kuşu
Bahri
Lâçın kuşu
Ala-Toğan kuşu
Buğdayık kuşu
Humay-kuşu
Bürküt kuşu
Ancarı kuşu
Yagalbay (?) kuşu
... kuşu
Karaçığay kuşu
İtelgü kuşu
Tongun kuşu
Çure-Karçığay kuşu

(Ögel 1993: 218-219).

Kuşların Türk kültür tarihindeki yeri ile ilgili bir başka önemli bilgiye yine Çin kaynaklarında rastlanmaktadır. Çin kaynaklarına göre Türklerin de içlerinde buldukları kuzeyli göçebelerin kabilelerinin bayraklarında, ayı, kaplan, yırtıcı kuş gibi motifler kullanılıyordu (Esin 1978: 37).

Diğer yandan yaratılış destanlarında kuşları, deniz dibinden toprak çıkarma işini gerçekleştiren varlıklar olarak görmekteyiz; yani kuşlar yaratılışta aktif rol almışlardır. Diğer bir özellik de bu varlıkların suda yaşayan kuşlar olmalarıdır (Sever 1999: 85). *Şu Destanı*'nda Hakan Şu ve kuşlarla ilgili şöyle bir bilgi verilir:

"Gümüş havuzunu sefere çıksa bile yanına alır, konakladıkları yerlerde içine su doldurtur, kazlar ve ördekleri su dolu gümüş havuza salar, onlarla oyalanırdı, eğlenirdi. Kazların ve ördeklerin gümüş havuzda yüzüşlerini seyretmek Hakan'ı dinlendirirdi; dinlenirken seferle, milletin geleceği ile ilgili tasarılar hazırlardı" (Sepetçioğlu 1990: 115).

Türklerde kartal, şahin, atmaca ve doğan gibi kuşlar, kendilerinden türediğine inanılan bir hayvan-ata ya da hayvan-ana sayılan önemli mitolojik varlıklardır. Bu sebeple bu avcı kuşlar aynı zamanda birer kök, asıl kabul edilir. Yakutların soylu kabilelerinin atası kartaldı. Teleütlerden Merkütlerin bir kara kartaldan, Yurtas kabilesinin de beyaz başlı bir kartaldan türediklerine inanılıyordu. Aynı şekilde Şato hükümdarı Li-ko-yung'un kartal yuvasında doğduğu, Macar Arpad sülalesinin bir kartaldan geldiği gibi bilgiler araştırmacılar tarafından ortaya konulmuştur (Çoruhlu 2002: 111).

Türklerde kuşlar yaratılış veya türeyiş destanlarının yanı sıra hayatın sonundaki ölüm hadisesinde de aktif rol aldıkları anlaşılıyor.

Türklerde kuş, Gök Tanrı'nın idaresindeki kutsal bir varlık olarak görülür. Bu yüzden insana fayda sağlayan, uğur getiren bir yönü vardır. Şamanizm inancında kuşların ölen kişinin ruhu olduğuna inanılır. Türklerde yaygın bir düşünceye göre; ölen kişilerin ruhları bir kuş olarak göğe uçar (Ögel 1993: 129).

“Köktürk metinlerinde, dört yerde “kergek bolmak” deyimini geçmekte, bu deyim daha önceki araştırmacılarca “gerek olmak, lüzumlu olmak” ve “ölmek” biçiminde açıklanmış bulunmaktaydı. Aynı metinlerde “ölmek” kavramıyla ilgili sözcükler ve “kergek bolmak” üzerinde uzun bir çalışma yayımlayan Osman Nedim Tuna, kergek’in bildircin türünden, kanatlarını gererek uçan bir kuşun adı olduğunu kanıtlarıyla ortaya koymaktadır. Gök dininde (Şamanizm) ölen kimsenin ruhunun kuş ya da böcek olarak uçtuğuna inanıldığını belirten araştırmacı, aynı yazıtlarda “ölmek” yerine uçmak eyleminin de kullanıldığını dikkati çekmektedir. Bu çalışmayla “kergek bolmak” (kergek olmak) deyiminin “ölmek” kavramını bir somutlaştırmayla dile getiren deyim aktarmalı (Fr. Metaphorique) bir anlatım olduğu kanıtlanmıştır” (Aksan 1996: 18).

İslamiyet’le birlikte Kur’an-ı Kerim’de kuşlar artık bir kudret ve güç kaynağı değil, sonsuz bir kudret ve gücün yaratılış âlemindeki ibret alınacak muhteşem bir sanatı olmuştur:

“Allah’ın emrine boyun eğerek göğün boşluğunda uçan kuşlara bakmazlar mı? Onları orada Allah’tan başka tutmaktadır. Elbette iman edecek bir topluluk için bunda ibretler vardır” (Nahl 16/79).⁸

Bazı kuşlar İslamiyet’in tesiri altında gelişen Türk edebiyatında sembol olarak kullanılır. Mutasavvıf şair Gülşehrî tarafından M. 1317 yılında yazılan *Mantıku’t-Tayr* adlı eser bunlardan biridir. *Mantıku’t-Tayr*’ın benzerleri arasında *Lisânü’t-Tayr* (Ali Şir Nevâî), *Gülşen-i Sîmurg* (Zaifî Pir Mehmed b. Evrenus h. Nureddin), *Ravzatu’t-Tevhîd* (kuşların ve çiçeklerin tasavvuf açısından kıssaları, Arifi) ve *Sîmurgnâme* (İbrahim Gülşenî) (DTDEA 1986: 14).

Kaşgarlı Mahmud’un *Divânu Lugât’t-Türk* adlı meşhur eserine bakıldığında kuşları genel olarak beylik, kut ve talih gibi kavramların sembolü olarak ifade ettiği görülür. Ancak “kerkes kuşu” gibi bazı kuşlar da uğursuz olup ölüme işaret edebilir (Çoruhlu 2002: 153).

Divânu Lugât’t-Türk’te “kuş” kelimesinin manası hakkında aşağıdaki bilgiler verilmiştir:

⁸ YAZIR, Elmalılı M. Hamdi 2007; *Kur’an-ı Kerim ve Yüce Meali*, Afa Basın, İstanbul.

“Bütün kuşların adıdır; sonra bundan bir takımları ayrılır; akdoğan ‘ürüñg kuş’, tavşancıla ‘karakuş’, deve kuşuna ‘tevi kuş’, Tavusa ‘yun kuş’, atmacaya ‘il kuş’, yıldızlardan Müşteriye ‘Karakuş’ demir; bu yıldız doğduğu zaman ‘Karakuş toğdı’ denir. Bu yıldız oralarda sabah vakti doğar. Oğuzlar, deve ayaklarının ucuna da ‘karakuş’ derler. ‘Kızkuş’ tüylerinin rengi bukalemuna benzer, açılınca renkten renge giren bir kuşun adı” (Atalay 1998: 331).

Aydemir’in “*Kutadgu Bilig Ve Divânu Lugât’t-Türk’te Kuşlar*” adlı makalesindeki tespitine göre *Divânu Lugât’t-Türk’te* 88 defa kuş kelimesi ve türevleri geçmekte olup, ismi geçen kuş sayısı 62’dir (Aydemir 2013: 275).

Bülbül, kaz, keklik, ördek, turna, kılkuş, kuğu, tavus, güvercin, saksagan, çalkarakuşu, papağan, karga, hüthüt, sülün gibi pek çok kuştan *Kutadgu Bilig, Gülistân, Mahzen-i Esrâr, Hüsrev ü Şirin, Kelile ve Dimne, Menâkıbu’l-Ârifîn, Mesnevî, Hayâtü’l-Hayvân, Tebâ-yı Hayavâan, Saltuknâme, Envaru’l-Âşıkîn* gibi çeşitli eserlerde bahsedilir. Bunlar genellikle alegori oluşturmak için kullanılır (Çoruhlu 2002: 153).

Özellikle kuş adları bakımından zengin sayılabilecek bir eser olan *Kutadgu Bilig*’de toplam 305 defa hayvan adı geçmekte olup bunlardan 31 çeşidi evcil hayvanlar sınıfına, 47 çeşidi de yabanî hayvanlar sınıfına girer. *Kutadgu Bilig*’de 79 çeşit hayvan adı 395 defa kullanılmıştır. Kuş adı ve ondan türemiş olan adlar 33 defa geçmektedir. “*Kuş*” adı 18, “*örüng kuş*” 7, “*kara kuş*” 5, “*kuşçı*” da 3 defa geçmiştir (Bozkaplan 2007: 1110-1111). Diğer bir bilgiye göre, *Kutadgu Bilig*’de çoğunluğu ‘Bahariye’ bölümünde geçmek üzere; *çumguk, kak, kara kuş, korday, kayserî, kaz, keklik, kıl, kökiş, kugu, kuzgun, laçin, ördek, rây-ı hindî, sağızgan, sandvaç, semürgük, sığırçuk, sungkur, sükiç, todliç, toy, turna, tuti, ügi, örüng kuş, yugak, yügdik* kuşları, bazıları aynı beyit içerisinde olmak üzere 63 defa geçmektedir (Karabeyoğlu ve Ersoy 2012: 636).

Türk divan şiirine bakıldığı zaman ise kuşların simgesel bir anlam yüklenerek kullanıma tabi tutulduğunu görülmektedir. “*Bülbül*” ağlayan âşıktır, “*tuti*” konuşma, “*şahin*” avcı, “*karga*” gece karanlığı ve çirkin ses, “*tavus*” cennet kuşu, “*anka*” felek, “*hüma*” mutluluk ve devlet anlamını taşır (Tolasa 1973: 484).

Divan şiirinde bir örnek teşkil etmesi açısından XVI. yüzyıl *Hayâlî Bey Divanı*’nda geçen kuş türleri:

Bülbül (andelip, hezar), şahin (baz, şahbaz, balaban, laçin), akbaba (kerkes), çaylak (zegan), baykuş (bum), karga (gurab, zağ), karakuş (kartal), hüthüt (çavuşkuşu, ibibik), keklik (hebki), sülün (süglün, tezeru), güvercin (kebuter,

hamam), serçe (guncişk, ufsur), tuti (papağan), tavus, turnal (köleng), ördek, kaz, anka (simurg), hüma (efsane olarak) (Kurnaz 1987: 30-31).

Mevlana Celaleddin Rumî (1207-1273) meşhur kitabı *Mesnevî*'de kuşlardan pek çok defa simgesel anlamlarıyla yararlanma yoluna gitmiştir. Gazellerinde ve rubailerinde kuşların divan şiiri değer yargılarına daha çok uyduğu görülür (Akalin 1993: 19).

Aynı şekilde ilahî aşkın tesirini şiirlerinde gösteren, Yunus Emre de kuşları simgesel anlamda kullanmıştır.

Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinde ise, geleneksel halk şiiri dışında tutulursa, kuşlar için daha bağımsız ölçülere dayanan bir bakış açısı gözükür. Dönem itibarıyla de tek bir kalıp içinde olamayan bir edebiyat sürecidir. Cumhuriyet Dönemi şairleri, hızla artan şehirleşme neticesinde, halk şairleri kadar doğaya yakın olmazlar. Divan şiirine ait klasik benzetmelere, örneğin bülbülü söyleyince gülü de yanında ekleme mecburiyetinde kendilerini hissetmezler. Yorumlamalarını genellikle yaptıkları gözlemlerin üzerine bina ederler (Akalin 1993: 22).

Binlerce yıldır dünyanın geniş bir coğrafyasında kullanılan Türkçe, asırlar öncesinden bugüne uzanan, Türk halkının elindeki birçok kültürel zenginliği ona ulaştıran en değerli varlık olarak ortaya çıkar. Türkçenin ulaştırdığı zenginliklerden biri de kültür tarihi içerisinde önemli bir yere sahip olan kuşlar ile dil mantığı arasındaki değerli ilişkidir. Çünkü kuşlar bu kültürel zenginlik ve dil mantığı ile adlandırılmışlardır. Bu şekilde kelimelere dökülen kuş adları, kökenlerinin incelenmesiyle, adlandırma yollarının ortaya konulmasıyla bugünkü ve gelecek nesillere Türk kültürü, fikir dünyası, tarihi ve yaşanan toprakları hakkında geçmişten bugüne ulaşan birer mektup, birer işaretirler.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Basit Yapılı Kuş Adları

1.1. Türkçe Kökenli Kuş Adları

Türkçede tek kelime olarak kök hâlinde bulunan ve türetme ekleri ile gövde haline dönüşmemiş veya başka bir kelime ile birleşik bir yapı oluşturmamış adlara basit ad denir (Korkmaz 2009: 219). *Derleme Sözlüğü*'nde tespit edilen aşağıdaki kuş adları basit yapıları olarak değerlendirilmiştir. Bu örneklerden bazılarında ek-kök ayrımı tam olarak yapılamadığı için bu grupta yer verilmiştir.

barak	kacele	sunu
bilik	gaz	sungur
besi	gırğı	tok
cuğu	guş	tümen
çakır	ibi	varik
çığa	ibiş	yalap
dingil	pilinç	yavru
durna	seline	yo
filik	sonu	
gacele	songur	

1.2. Alıntı Kuş Adları

Türkçeye yabancı bir dilden alınan kelimelere alıntı kelimeler denir. Alıntı kelimeler, Türkçedeki yapım ekleri ile türetilmedikleri sürece basit kelime olarak kabul edilirler. Alıntı kelimelerin geldikleri dillerin kurallarına göre, türemiş kelimeler olmaları onların basit kelime olarak kabul edilmelerini değiştirmez (Korkmaz 2009: 219).

1.2.1. Arapça Kuş Adları

ababil: < Ar. abābîl

kefe: < Ar. keffe

akrep: < Ar. ‘akrab

leylek: < Ar. laqlaq

anga: < Ar. ankā

mısır: < Ar. mısır

badiye: < Ar. bādiya

müsevved: < Ar. müsevved

feri: < Ar. fāre

paytak: < Ar. bāydaq

hubip: < Ar. hābib

turaç: < Ar. dürrac

kadime: < Ar. qadīm

yemeni: < Ar. yemānî

kamber: < Ar. kanber

zıbık: < Ar. zıbık

kavsi: < Ar. qavsî

1.2.2. Arnavutça Kuş Adları

çuran: < Arn. çuran

1.2.3. Bulgarca Kuş Adları

gavram: < Blg. gavran

gusak: < Blg. gıska

gavran : < Blg. gavran

yarga: < Blg. yarga

goska : < Blg. gıska

zoyka: < Blg. sojka

gugute : < Blg. gugutke

1.2.4. Farsça Kuş Adları

ahu: < Fa. āhū

hütüt: < Fa. hudhud

balaban: < Fa. bālabān

ispir: < Fa. ispari

bilbil: < Fa. bulbul

nevrüz: < Fa. navrōz

cüre: < Fa. cura

sülük: < Fa. zalūk

çıga: < Fa. cıga

şahan: < Fa. şāhin

fattıke: < Fa. fāiṭa

zağ: < Fa. zāğ

gengel: < Fa. gangal

gumura: < Fa. gumri

1.2.5. İtalyanca Kuş Adları

filorcın: < İtl. frongillo

1.2.6. Moğolca Kuş Adları

cerge: < Moğ. çerge

terran : < Moğ. tarlan

terlan: < Moğ. tarlan

1.2.7. Rumca Kuş Adları

cılfin < Rum. celfin

şelfin < Rum. celfin

patik < Rum. patik

soya < Rum. soya

1.2.8. Slav Dilleri Kuş Adları

cavka: < Sl. çafka

1.2.9. Soğdca Kuş Adları

sanduvaç: < Soğd. 'zntw'çh

1.2.10. Yunanca Kuş Adları

ambelebulya: < Yun. ambelebulya

bakal: < Yun. pākalos

balada/bolada: < Yun. puláda

bili: < Yun. pulli

budan: < Yun. vutāni

bülüç-piliç-bilik: < Yun. pulitza

cingen: < Yun. çingan

çıkla: < Yun. tsihla

çirona: < Yun. tzirōna

çorez: < Yun. çiroz

dodili: < E.Yun. dudili

dorabilli: < Yun. dorahill

dorfil: < Yun. dorfil

fiyo: < Yun. éþia

godaz: < Yun. köttos

iskete: < Yun. skati

kukumav: < Yun. koukoubágia

2. Türemiş Kuş Adları

Kök veya gövde hâlinde bulunan bir kelimeyi, çeşitli ekler ve büküm şekilleri ile başka bir anlama sahip yeni bir kelime haline getirmeye dil bilimi alanında türetme adı verilir (Aksan 2009: 24).

Türemiş kuş adları aşağıda listelenmiştir. Addan türetmeler “+” işareti ile, fiilden türetmeler “-” ile gösterilmiştir:

ağaca: (< T. ak+a-ça)	gecele: (< T. gece+le)
akarca: (< T. ak+ar-ca)	gelincik: (< T. gel-in+cik)
alamançık: (< T. alaman+çık)	gergenek: (< T. kerki+n+ez)
alıcı: (< T. al-ııcı)	goğerçin: (< T. göv[kök]+er-cin)
almacık: (< T. alma+cık)	gokcok: (< T. gök+çe+k)
anaç: (< T. ana+ç)	göceğen: (< T. göç-egen)
anırtlan: (< anırt-lan)	göğel: (< T. gök+el)
arpacıl: (< T. arpa+cıl)	gökçeli: (< T. gök+çe+li)
atak: (< T. at-ak)	gövel: (< T. gök+el)
azma: (< T. az-ma)	gukcuk: (< guk+cuk)
azman: (< T. az-man)	gugucuk: (< gugu+cuk)
baatlah: (< T. bağır+(t)lak)	guverçin: (< T. göv[kök]+er-cin)
babaç: (< çd. baba+ç)	gübez: (< T. köp+(e)z)
bakıldak: (< T. bakıl+da-k)	gücüğün: (< T. göç-egen)
balıkçan: (< T. balık+çan)	gürleyik: (< gür+le-(y)ik)
balıkçın: (< T. balık+çın)	güvel: (< T. gök+el)
baltalı: (< T. balta+lı)	güvercin: (< T. göv[kök]+er-cin)
bardakcıl: (< T. bart+ak+cıl)	halkalı: (< Ar. halka+lı)
bartlak: (< T. bağır+(t)lak)	hanımcık: (< T. hanım+cık)
baskın: (< T. bas-kın)	hatuncuk: (< T. hatun+cuk)
batak: (< T. bat-ak)	hırlak: (< hır+la-k)
bayırcın: (< T. bayır-cın)	hindüşga: (< T. hindi+uşka)
bayramcak: (< T. bayram+cak)	hürülük: (< hürü+lük)
besleme: (< ? besi+le-me)	ıslıkçı: (< T. ıslık+cı)
bidercik: (< Ar. bidâr+cik)	inekcil: (< T. inek+cil)
boğartlak: (< T. bağır+(t)lak)	kabara: (< T. kabar-a)

boğurtlak: (< T. bağır+(t)lak)	kabarama: (< T. kabar-(a)ma)
botak: (< T. bat-ak)	kakaç: (< T. kak-aç)
bozalak: (< T. boz+alak)	kapaklı: (< T. kap-ak+lı)
bozlak: (< T. boz+lak)	karlama: (< T. kar+la-ma)
buğdaycık: (< T. buğday+cık)	kamalak: (< T. kam+alak)
bürükcü: (< T. bür-ük+cü)	kazmak: (< T. kaz-mak)
cembercik: (< Fa. çanbar+cık)	kazmalı: (< T. kaz-ma+lı)
cıcırık: (< cıcır-ık)	kelkenez: (< T. kerki+n+ez)
cığırık: (< cığır+cık)	kendirli: (< ? kendir+li)
cılık: (< cıl-lık)	kepçecil: (< Fa. kepçe+cil)
cıngaylı: (< cıngay+lı)	kepezli: (< Ar. kepez+li)
cırık: (< cır+ık)	kerkenek: (< T. kerki+n+ez)
cırık: (< cır+ık)	kıkırlık: (< kıkır-lık)
cırlak: (< cır+lak)	kılığ: (< kıl-ık)
cırlavık: (< cır+la-vık)	kırlık: (< T. kır+lık)
cırlavuk: (< cır+la-vuk)	kırgı: (< T. kır+gı)
cırlayık: (< cır+la-yık)	kıvırcık: (< T. kıvır-ır-cık)
cırrık: (< cırr-ık)	kızlarcık: (< T. kız+lar+cık)
cıvldırak: (< cıvilda-?)	lüleli: (< Fa. lüle+li)
cızlak: (< cız + lak)	mangırcık: (< Ar. mangır+cık)
cingencik: (< Yun. cingan+cık)	muratçık: (< Ar. murad+çık)
cingilli: (< cingil+li)	nacaklı: (< Fa. nacak+lı)
cirtlik: (< cirt+lik)	ormancık: (< ? orman+cık)
corlak: (< cor+la-k)	oynatma: (< T. oyun+a-t-ma)
çağlak: (< çağla-k)	öteç: (< T. öt-eç)
çalağan: (< T. çal-ağan)	ötlük: (< T. öt-lük)
çalağancı: (< T. çal-ağan+cı)	palas: (< T. bala+z>palaz)
çamurca: (< ? çamur+ca)	patir: (< pat+ir)
çavlı: (< T. çav+lı)	pattik: (< patt+ik)
çavmak: (< ? çav-mak)	pırlak: (< pır+la-k)
çekik: (< T. çek-ik)	pırlangaç: (< pır+la-n-gaç)
çembelcik: (< Fa. çanbar+cık)	pölütçü: (< Ar. pelit+çi)
çerçe: (< T. seç-(r)çe < seçe)	pusucak: (< T. pus-acak)

çığırnık: (< çığır-nık)	pusacan: (< T. pus-agan)
çınlık: (< çın+lık)	şıplık: (< şıp+lık)
çingilli: (< çingil+lı)	seherce: (< Ar. seher+ce)
çırlak: (< çır+lak)	serçe: (< T. seç-(r)çe < seçe)
çıpcık: (< çıp+cık)	sıçancıl: (< T. sıçan+cıl)
çiftçi: (< T. çift+çi)	sığın: (< T. sığ+ın)
çıtık: (< çıt+lık)	sırçancıl: (< T. sıçan+cıl)
çıtlık: (< çıt+lık)	sırtlantay: (< T. sırt+lan+tay)
çiktelik: (< çikte+lik)	sinekçil: (< T. sinek+çil)
çillik: (< T. çil+lik)	söggün: (< T. sök-gün)
çomarlık: (< çomar+lık)	sutlantay: (< T. sırt+lan+tay)
çölmekçil: (< T. çölmek=çömlək+çil)	tahtalı: (< Fa. tahta+lı)
çömləkçi: (< T. çömlək+çi)	tahlacıl: (< T. takla+cıl)
çönbildik: (< çön+bil-dik)	takkalı: (< Ar. takke+li)
çutuk: (< çüt+uk)	taklacı: (< ? takla+cı)
dalagan: (< T. dal-agan)	taklak : (< ? takla+k)
darakçin: (< T. tara-k+çin)	tangaylı: (< ? tangay+lı)
davşancıl: (< T. davşan+cıl)	tarakçıl: (< T. tara-k+çıl)
dazlak: (< T. daz+lak)	tavşancık: (< T. tavşan+cık)
deleğec: (< T. del-egeç)	tavşancıl: (< T. tavşan+cıl)
delice: (< T. deli+ce)	tekledi: (< T. takla+cı)
devletli: (< Ar. devlet+li)	tellige: (< ? tel+li+ce)
dikencir: (< T. dik-en+cir/cil))	tingili: (< tingil+li)
dikil: (< T. dik+il)	tokatça: (< T. tokat+ça)
dingilcik: (< T. dingil+cık)	tokumcuk: (< Fa. tuhm+cuk)
divdili: (< divdi+li)	tongaylı: (< ? tongay+lı)
dölehlili: (< T. döl+ek+li)	tonguç: (< ? to-n+guç)
dölengeç: (< T. döl+en+geç)	uçkun: (< T. uç-kun)
dönek: (< T. dön-ek)	urukçul: (< T. uruk+çul)
durulu: (< T. dur-ul-u)	yabalı: (< ? yaba+lı)
duvan: (< T. doğ-an)	yakalı: (< T. yak-a+lı)
düdük: (< tüt-ek>düdük)	yapuh: (< T. yapı-k)
düneğen: (< T. tüne-ğen)	yaşıl: (< T. yaş+ıl)

eğrilce: (< T. eğri+l-ce)
elâmercik. (< elâmen+cik)
elmacık: (< T. elma+cık)
falak: (< falak < palak < T. bala+k)
fırık: (< fir+ık)
gallānguç: (<
T.karılık+aç>karlaguç>kırlangıç)

yatık: (< T. yat-ık)
yıllaç: (< T. yıl+la-ç)
yoluk: (< T. yol-uk)
yusufçuk: (< Ar. yusuf+çuk)
yüsüfçük: (< Ar. yusuf+çuk)

3. Birleşik Kuş Adları

3.1. Yapı Bakımından Birleşik Kuş Adlarının Kuruluşu

Türkçede yeni kelimeler üretme yöntemlerinden bir başkası da birleştirmedir. Bir yeni kavramı veya nesneyi ifade etmek için en az iki kelimenin, mevcut şekil bilgisi kurallarına göre yan yana gelmesinden oluşan yapıya birleşik kelime denir (Korkmaz 2009: 137).

Dile yeni kavramların kazandırılmasında veyahut dilde olmayan yabancı kavramların dile aktarılmasında önemli bir türetme yolu sayabileceğimiz yöntem kelime birleştirmedir (Aksan 2009: 33-34).

3.1.1. Ad Tamlaması Biçiminde Kurulan Kuş Adları

Ad tamlamaları Türkçenin kendine özgü öge dizilişine uygun olan ad + ad gruplarıdır. Diziliş olarak ilk yardımcı öge, ikinci asıl öge gelir. Asıl öge, yardımcı ögenin kime ait olduğunu belirtir (Demir ve Yılmaz 2010: 228).

Bu grupları oluşturan iki ad ögesinden önce gelene tamlayan, sonra gelene tamlanan denir. Bu iki ögeyi birbirine bağlayan ve grubu oluşturan iyelik sistemidir (Ergin 1992: 381).

ada leyleği	gecekuşu
adam aldadan kuşu	gövgazı
adostum kuşu	guggu kuşu
akşam kuşu	gukguk kuşu
akşamcık kuşu	gun kuşu
ar kekliği	güz cülüğü
arab bilbili	hacıkuşu
arı kuşu	hak kuşu
bacakarası	halı kuşu
bahar guşu	halogötü
baltacı kuşu	hamsıkuşu
bardakçı kuşu	harman horozu
becit kuşu	incir kuşu

biçinçi kuşu	izah kuşu
bohğargası	kar cücüsü
bohsahçası	karanlıkkuşu
boru kuşu	karkuşu
börülce kuşu	kaz tavuğu
bötege kuş	kendir kuşu
cak kargası	kerekliği
camı guşu	kevran guşu
cin tavuğu	kızguşu
conk kuşu	kızkuşu
cunk kuşu	kızlarçavuşu
çal horozu	kirülen kekliği
çalıçitliği	köy kuşu
çart kuşu	kurtün ördeği
çaykuş (çay kuşu)	kür kuşu
çin tavuğu	lapgoğecini
çinçir kuşu	macarördeği
çipilden kuşu	mavukkuşu
çön kuşu (< cunk kuşu)	mustafakuşu
çulha kuşu	ocak tavuğu
çüngüş (< çön kuşu < cunk kuşu)	osmanlıcücüğü
dağhorozu	ören kuşu
dağkıyıtı	papaz tavuğu
dalagan kuşu	pürenbilbili
dalgan kuşu	sıancıkkuşu
dandan guşi	Suçulluğu
deniz ördeyi	sueşşeği
dertbüyük kuşu	Sukuşu
deveğuşu	su tavuğu
diken kuşu	tokattavuğu
divi guşu	viranguşu
dövlet guşu	yabankazı
el kuşu	yabantavuğu

evkuşu

galkangazı

gazel tavuğu

guu kuşu

yapalah (yapak+kulak)

yaprakkuşu

yayılikuşu

yelguşu

3.1.2. Sıfat Tamlaması Biçiminde Kurulan Kuş Adları

Sıfatlar, adlardan önce gelerek onları niteleyen ve belirten kelimelerdir. Türkçede önemli bir konuma sahip olan sıfatlar, bir adla birleşip kelime grubu oluşturuyorsa bu kelime grubuna sıfat tamlaması denir. Sıfatın tamlamadaki konumu tamlayan, adınki ise tamlanandır (Korkmaz 2009: 333).

Bir adın pek çok hususiyetinden haber verebilen sıfatlar, yalnız halde cümlenin ögesi olamazlar. Sıfatlar, bağladıkları adlarla kendi aralarına söz dizimine uyan eşdeğer sıfatlar veya ad ile birlikte tamlanan olan sıfatlar olmak üzere iki durumda sıfat alabilirler (Demir ve Yılmaz 2010: 221).

ababa (akbaba)	çıplak kuş
abı gabak	çıraburun
ağcababa	çilkeklik
ahmak sarı	çullu cücük
ak kanat	derikanat
ak serçe	dikguluk
ak tavuk	dillitoy
akbakal	dudibik
akbaş	egrikoca
akbuba	elhoca (< alhoca)
akça hacı	elmabaş
akça kerkez	eloca
akçibaba	gabatülek
akdoğan	garabahar
akdudu	garatavuk
akkayacık	gartal (kara+tal)
akkerkes	gerördek
akkırkaz	gılınkuş
akkuş	gızılguş
akkuyruk	girgidik (kır+gıdık)
ala gahış	goğeşşak
ala ganat	gok güdük
ala garga	göde gövercin

ala kabak	hacıbaba
ala karga	hamazkarga
ala kaz	hayırlı kuş
ala pakız	hecci leylek
alaabak	hüpbükkuş
alababa	kabacırik
alabarak	kakaribik
alabaş	kakkabarak
alaca garga	kallenkuş
alaca karga	karabakal
alaçavuş	karabaş
alağabak	karaçığa
alağarga	karafatma
alağbak	karakuş
alakise	karankuş
alakişik	karapatak
alamecek	karatırnak
alankese	kartçığa
alâoküz	kayış kanat
alacakça	keçelinak
ala palaz	keçelkerges
alaksasağan	kel falak
alaksasoğar	kel karga
alatavuk	kelibik
alerik	keltavuk
alevrez	kepçe burun
alimbaş	kılkıvrık
almabaş	kılkuyruk
alogüz	kızılğögüs
altın tas	kızılkuş
altınbaş	kocakuş
anaş toyuh	kör cikcan
âzı sarı	körserçe

badem karga	kurapatak
baguş	kuruali
baklalı keklık	kurubacak
baştankara	kurubakı
batman kuyruk	lığlıh gaz
bayguş	malkadın
bizburun	oyguş
bizkuyruk	palanlı karga
beberuhi	paltabaş
boklu cırık	patkoca
bozgaz	sakarmeke
cıla karga	sarı sandal
cırbıyık	sarıçıtnık
cırtlıkkuş	torgay (toruğ + ay)
cork tavuk	tulumboğaz kuş
cozbakal	turgay (toruğ+ay)
curukbakal	ulukuş
çağışlı tavuk	ürkeklik
	vurucu kuş
	yeşilbaş

3.1.3. Sıfat-Fiil Grubu Biçiminde Kurulan Kuş Adları

Türkçede bağımlı cümle kurmanın önemli araçlarından birisi sıfat-fiil gruplarıdır. Sıfat-fiil grupları; sıfat-fiil eklerinden birini almış ve fiil ve ona bağlı yardımcı öğelerden oluşan kelime gruplarıdır. Sıfat-fiil grubunda asıl öge sıfat-fiil ekleri almış olan fiil ögesidir. Sıfat-fiil grupları cümlede sıfat olarak kullanılabilirler. Öbek oluşturmamış sıfatlar ise cümlede ad olarak kullanılabilirler (Demir ve Yılmaz 2010: 240).

3.1.3.1. –An Sıfat-fiil Eki ile Kurulan Kuş Adları

ağaç delen	fışkıran
akdoğan	hartkakan
boyunburan	hatgagan
çağabogan	kuran
çama çakan	kurruk kapan
danakaldıran	tıkdelen
göregöçen	yelkovan
hakkuran	

3.1.3.2. –gAn, -gEn Sıfat-Fiil Eki ile Kurulan Kuş Adları

bağırtgan	düneğen
-----------	---------

3.1.3.3. –r, -Ar, -(I)r / -(U)r Sıfat-Fiil Eki ile Kurulan Kuş Adları

kakaribik

3.1.4. Tekrar Grubu Biçiminde Kurulan Kuş Adları

Türkçede eş anlama, yakın veya zıt anlama sahip adların yan yana gelmesiyle oluşan, ikilemelere tekrar grupları denir. Tekrar grupları, her ne kadar iki ögeden oluşsa da yine tek bir kavrama karşılık gelirler ve adı ikileme yoluyla anlamca pekiştirirler (Korkmaz 2009: 143).

Aynı türden olan iki kelimenin peşpeşe gelmesi ile oluşan gruplara tekrar grubu denir. Tekrar grubunu oluşturan iki unsurun görevleri, biçimleri ve vurguları birebir aynıdır (Ergin 1992: 377).

bazbaz	gartgart
bıyby	gıragıra
bibi	helhel
bülü bülü	hırhır
cakcak	hoplop
carcar	huhu
cavcav	kaçkaç
cekcek	karakura
cikcik	kıra kıra
corcor	kırkır
cukcuk	kiskisnene
curcun	kör kör
çakçak	kuşkuş
çinçin	kutkut
çinçin	loklok
çüçü	pinpin
dayday	pipi
dıra dıra	durdur

dıydıy

didi

divdiv

fisfis

vakvak

vidvid

3.1.5. İsnat Grubu Biçiminde Kurulan Kuş Adları

Türkçede sayıları fazla değildir. İsnat grupları, üçüncü şahıs iyelik ekine sahip bir adın kendinden sonra gelen ve bir hüküm ifade eden bir sığata bağlanmasından oluşan bir yapıya sahiptir (Korkmaz 2009: 142).

İsnat grubunda da iki unsur vardır. Birincisi isnad edilen unsur, ikincisi ise isnat olunan unsurdur. Diziliş olarak isnat olunan unsur, kendisine isnat yapılandıktan sonra gelir. Kendisine isnat yapılan unsur yalın veya iyelik eki almış halde bulunur (Ergin 1992: 392).

arşımı götünde

dalı kara

belibağı

imarı sarı

burnukızıl

goğsüarı

burunuzun

gotüarı

civciviğara

3.2. Kavram Bakımından Birleşik Kuş Adlarının Kuruluşu

İnsan sosyal bir varlıktır. Bu sebeple sosyal hayatında yer alan birçok kavram, insan tarafından bir başka kavram ile pek çok şekilde ilişkilendirilmeye çalışılır. Bu ilişkilendirmelerden biri de hiç şüphesiz varlıkların adlandırılması sırasında görülmektedir.

Adlandırmanın en önemli özelliği betimlemelerden, ayrıntılardan yaralanabilmesidir. Türkçe ise betimleme gücü yüksek bir dildir. Doğadaki varlıkların adlandırılması sırasında Türkçe bu özelliğini göstermektedir (Aksan 2009: 45).

Kuşların adlandırılması sırasında insana özgü birçok duygu, davranışın ve insan hayatı ile iç içe girmiş birçok malzemenin kullanıldığı görülmektedir. Asırlardır sosyal bir hayat düzeni izleyen Türk insanının, doğada sıklıkla karşılaştığı pek çok çeşit kuşu, kendi sosyal çevresindeki kavramlarla ifade edebilmeye çalışması gayet normaldir.

Adlandırmada mümkün olduğu kadar somut ifadeler kullanılmıştır. Adlandırma yollarının incelenmesi ile bir adın mantıksal olarak açıklamasının yapılabileceği tespit edilebilmektedir.

Kuşların adlandırılması sırasında yukarıda ifade edilen özelliklerin birçoğu görülmektedir. Anadolu ağızlarında kullanılan ve *Derleme Sözlüğü*'nde geçen birçok kuş adının somut bir sebebe ve mantıksal bir adlandırma sistemine dayandığı gözlemlenmiştir.

3.2.1. İçerisinde İnsan İsmi Bulunan Kuş Adları

İçerisinde insan isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

beberuhi	muratçık
ishak	mustafakuşu
karafatma	yusufçuk
kuruali	yüsüfçük

3.2.2. Renk Adı ile Oluşan Kuş Adları

İçerisinde renk isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

ahmak sarı	alağabak
ak kanat	alağarga
ak serçe	alağbak
ak tavuk	alakise
akbakal	alakişik
akbaş	alaleşiş
akbuba	alamerdinli
akça hacı	alâoküz
akça kerkez	alacakça
akçibaba	alaksakağan
akdoğan	alaksakoğar
akdudu	alatavuk
akkayacık	alerik
akkerkes	alevrez
akkırkaz	alogüz
akkuş	asma sarı
akkuyruk	baştankara
ala gahiş	burnukızıl
ala ganat	cinkara
ala garga	çakır
ala kabak	çetikara baştan
ala kanat	goğsüsarı
ala karga	imanı sarı
ala kaz	karabakal
ala pakız	karabaş
ala sığircık	karaçığa
alaabak	karafatma
alababa	karakura
alâbahta	karakuş

alâbak	karapatak
alabarak	karatırnak
alabaş	kızılgöğüs
alâ'bış	kızılkıvrını
alaca garga	kızılkuş
alaca karga	sarıasma
alaçavuş	sarıbaş
alafakı	yaşıl
alafsa	yeşilbaş

3.2.3. Çeşitli Canlılara Ait Organ İsimleri ile Kurulan Kuş Adları

İçerisinde çeşitli canlılara ait organ isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

ak kanat	el kuşu
akbaş	elmabaş
akkuyruk	goğsüsarı
ala ganat	gotüsarı
ala kanat	halogötü
alabaş	kanayaklı
alimbaş	karabaş
altınbaş	karatırnak
arşımı götünde	kelibik
bacakarası	kılguyruk
batman kuyruk	kılkuyruk
belibağlı	kızılgöğüs
boyunburan	kurubacak
burnukızıl	paltabaş
burunuzun	sarıbaş
çıraburun	tulumboğaz kuş
derikanat	yeşilbaş

3.2.4. Yer İsimleri ile Kurulan Kuş Adları

İçerisinde yer isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

ada leyleği	ispir
akkayacık	kırlık
camı guşu	kiler
çayır	köy kuşu
çin tavuğu	mısır
dağhorozu	ormancık
deniz ördeyi	tarlabakkalı
evkuşu	
harman horozu	

3.2.5. Bitki, Sebze ve Meyve Adları ile Kurulan Kuş Adları

İçerisinde bitki, sebze ve meyve isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

abı gabak	darıcan
ağaç delen	deleğec
ala kabak	dikdelağac
alağabak	diken kuş
alağbak	elmabaş
almabaş	elmacık
almacık	incir kuşu
asma sarı	göl kuşu
badem karga	kendir kuşu
baklılı keklik	kendirli
börölce kuşu	pölütçü
buğdaycık	sarıasma
çama çakan	yaprakkuşu
çayır	

3.2.6. Eşya-Nesne İsimleri ile Kurulan Kuş Adları

İçerisinde eşya-nesne isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

baltalı	palanlıkarga
bardakcıl	paltabaş
boru kuşu	sandalkuşu
düdük	saplıkarga
galkangazı	tahtalı
halı kuşu	takalı
hamak	tulumboğaz kuş
lüleli	yabalı
nacaklı	

3.2.7. Meslek Adları ile Kurulan Kuş Adları

İçerisinde meslek isimleri bulunan kuş adları şunlardır:

baltacı kuşu	elhoca
bardakçı kuşu	sabuncukargası
çiftçi	tarlabakkalı
çömlekçi	

3.2.8. İnsana Ait Özelliklerle Kurulan Kuş Adları

İçerisinde insana ait özellikler bulunan kuş adları şunlardır:

adam aldadan kuşu	hacıkuşu
adostum kuşu	hanımcık

ahmak sarı	hatuncuk
akça hacı	hecci leylek
alababa	kel falak
baba	kel karga
bayguş	kelibik
beberuhi	kör cikcan
çıplak kuş	kör kör
danakaldıran	körfalak
dertbüyük kuşu	malkadın
gelincik	taşatan
gökgebe	tekkuma
hacıbaba	

İKİNCİ BÖLÜM

DERLEME SÖZLÜĞÜ'NDEKİ KUŞ ADLARINDA GEÇEN YAPIM EKLERİ

2.1. Addan Ad Yapım Ekleri

Addan ad yapım ekleri ad kök ve gövdelerinden yeni adlar yeni anlamlar türetmeye yarayan yapım ekleridir. Addan ad yapım ekleri, ad köklerinden, addan veya fiilden yapılmış olan ad gövdelerinden sonra eklenirler. Kullanım sahası geniş, ancak işlerlik açısından çeşitliliği azdır. Bu eklerle yapılan adlar, anlam olarak türedikleri ada genellikle yakındırlar (Ergin 1992: 154).

Derleme Sözlüğü'ndeki kuş adlarında geçen addan ad yapım ekleri şunlardır:

+(A)ç

anaç	< ana+ç
anaş toyuh	< ana+ç toyuh
babaç	< baba+ç

+z

gerkenek	< kerki+n+ez
kekenek	< kerki+n+ez
kerkenek	< kerki+n+ez
kelkenez	< kerki+n+ez
ala palaz	< ala pala+z
gübez	< köp+(e)z

+(A)k

düdük	< tüt+e-k>düdük
falak	< palak < bala+k
gokcok	< gök+çe+k

palak < bala+k

taklak < takla+k

döleli < döl+ek+li

+AlAk

bozalak < boz+alak

+cA, +çA

ağaca < ak+a+ça

ağca baba < ak+ça baba

akça hacı < ak+ça hacı

akça kerkez < ak+ça kerkez

alaca garga < ala+ca garga

alaca karga < ala+ca karga

börülce kuşu < böğürül+ce kuşu

çamurca < çamur+ca

delice < deli+ce

gokcok < gök+çe+k

gökçeli < gök+çe+li

seherce < seher+ce

telligence < tel+li+ce

tokatça < tokat+ça

+cAn, +çAn

balıkçan < balık+çan

darcan < dar(1)+**can**

darıcan < darı+**can**

+cI +cİ, +çI +çU

akçı kerkez < ak+**çı** kerkez

baltacı kuşu < balta+**cı** kuşu

bardakçı kuşu < bardak+**çı** kuşu

çalağancı < çal-ağan+**cı**

ıslıkçı < ıslık+**cı**

pölütçü < pelit+**çi**

taklacı < takla+**cı**

tekleci < takla+**cı**

+cIk, +cUk, +çIk, +çUk

akkayacık < ak+kaya+**cık**

akşamcık kuşu < akşam+**cık**

alamançık < alaman+**çık**

almacık < alma+**cık**

bidercik < bidâr+**cik**

buğdaycık < buğday+**cık**

cembercik < çember+**cik**

cembercik < çember+**cik**

cingencik < cingan+**cik**

cığircık < cığır+**cık**

çıpcık	< çıp+ cık
dingilcik	< dingil+ cık
elâmencik	< elâmen+ cık
elmacık	< elma+ cık
gelincik	< gel-in+ cık
gugucuk	< gugu(k)+ cuk
gukcuk	< guk+ cuk
hanımcık	< hanım+ cık
hatuncuk	< hatun+ cuk
kıvırcık	< kıvır+ cık
kızlarcık	< kız+lar+ cık
muratçık	< murad+ çık
ormancık	< orman+ cık
sıçancıkkuşu	< sıçan+ cık kuşu
tavşancık	< tavşan+ cık
tokumcuk	< tohum+ cuk
yusufçuk	< yusuf+ çuk

+cıl, +çıl, +çil

arpacıl	< arpa+cıl
bardakcıl	< bardak+cıl
çölmekçil	< çölmek=çömlek+çil

daşancıl	< daşan+ cıl
dikencir	< diken+ cir/cil
inekcil	< inek+ cil
kepçecil	< kepçe+ cil
sıçancıl	< sıçan+ cıl
sinekçil	< sinek+ çil
tahlacıl	< takla+ cıl
tarakçıl	< tara-k+ çıl
tavşancıl	< tavaşan+ cıl
urukçul	< uruk+ çul

+cIn, +cİn, +çIn, +çİn

balıkçın	< balık+ çın
bayırcın	< bayır+ cın
darakçın	< tara-k+ çın

+dIrIk, +dUrUk+dIrAk

cıvldırak	< cıvıl+ dırak
-----------	-----------------------

+Ik, +İk,

boklu cırık	< boklu cır+ ık
cıcırık	< cıcır+ ık
cırık	< cır+ ık
cırık	< cır+ ık

cırrık	< cırr+ık
fırık	< fir+ık
kabacıruk	< kaba cır+ık
pattik	< patt+ık

+el, +ıl

dikil	< dik+ıl
göğel	< gök+el
gövel	< gök+el
güvel	< gök+el
yaşıl	< yaş+ıl
yeşilbaş	< yeş+ıl baş

+ır, +ir

patir	< pat+ir
-------	----------

+lAk (< +lA-k)

baatlah	< bağır+(t)lak
bartlak	< bağır+(t)lak
boğartlak	< bağır+(t)lak
boğurtlak	< bağır+(t)lak
dazlak	< daz+lak
kamalak	< kama+lak

+II, +IU

baklalı keklik	< bakla+ lı keklik
baltalı	< balta+ lı
belibağlı	< belibağ+ lı
boklu cırık	< bok+ lu cırık
cıngaylı	< cıngay+ lı
cingilli	< cingil+ li
çağşırılı tavuk	< çağşır+ lı tavuk
çavlı	< çav+ lı
çingilli	< çingil+ lı
çullu cücük	< çul+ lu cücük
devletli	< devlet+ li
dilli toy	< dil+ li toy
divdili	< divdi+ li
donbaylı	< donbay+ lı
döleli	< döl+(e)k+ li
gökçeli	< gök+çe+ li
halkalı	< halka+ lı
hayırlı kuş	< hayır+ lı kuş
kapaklı	< kapa-k+ lı
kazmalı	< kaz-ma+ lı
keçelinak	< keçe+ li aynak
keçelkerges	< keçe+ li kerkes

kendirli	< kendir+ li
kepezli	< kepez+ li
kilimli büge	< kilim+ li büge
lüleli	< lüle+ li
nacaklı	< nacak+ lı
osmanlı cücüğü	< osman+ lı cücüğü
palanlı karga	< palan+ lı karga
tahtalı	< tahta+ lı
takkalı	< takke+ li
tellige	< tel+ li +ce
tingili	< tingil+ li
tongaylı	< tongay+ lı
yabalı	< yaba+ lı
yakalı	< yak-a+ lı

+llk, +llk, +lUk, +lÜk

cıllık	< cıl+ lık
cırtlıkkuş	< cırt+ lık kuş
cirtlik	< cirt+ lik
çalı çıtlığı	< çalı çıt+ lık +ı
çınlık	< çın+ lık
çıtlık	< çıt+ lık
çillik	< çil+ lik

çomarlık < çomar+lık

hürülük < hürü+lük

kırlık < kır+lık

şıplık < şıp+lık

+cAk,

bayramcak < bayram+cak

2.2. Addan Fiil Yapım Ekleri

Bu ekler ad kök ya da gövdelerine gelerek onlardan yeni fiiller türetmeye yarayan eklerdir. Addan fiil türeten ekler sayı olarak diğer yapım eklerinden azdır. Genellikle ad köklerine, çok az sayıda da ad gövdelerine gelirler. Ad gövdeleri ya addan ad veya fiilden ad olan gövdelerdir. Ad gövdelerinden çok az sayıda fiil türetilir. Bunun sebebi bu gövdelere gelen yapım eklerinin işlevliliğinin az olmasından kaynaklanır (Korkmaz 2009: 110).

Derleme Sözlüğü'ndeki kuş adlarında geçen addan fiil yapım ekleri şunlardır:

+A

oynatma < oyun+**a**-t-ma

+Ar, +er

goğuşin < göv[kök]+**er**-cin

guverşin < göv[kök]+**er**-cin

güvercin < göv[kök]+**er**-cin

+dA

bakıldak < bakıl+**da**-k

+l-

eğrilce < eğri+(**i**)**l**-ce

+lA, +lE

besleme < besi+**le**-me

cırlayık	< cır+ la -yık
çırlak	< çır+ la -k
gürleyik	< gür+ le -(y)ik
hırlak	< hır+ la -k
karlama	< kar+ la -ma
pırlak	< pır+ la -k
pırlangaç	< pır+ la -n-gaç
yıllaç	< yıl+ la -ç

2.3. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

Fiilden fiil yapan ekler, fiil kök ve gövdelerinden yeni anlamları ve yeni kavramları karşılayan fiiller türetmek için kullanılan eklerdir. Fiil köklerine ya da addan fiil ya da fiilden fiil yapım ekleriyle oluşturulmuş gövdelere gelerek fiiller türetirler. Bu gruptaki eklerin sayısı fazla değildir. Ancak eklerin bir bölümü her fiille gelebilecek işlerliktedir (Korkmaz 2009: 123).

Fiillere gelerek fiil yapan bu eklerin bir kısmı işlevlerine bakılıp özel olarak adlandırılmaktadırlar. Bu eklerle türetilen kelimeler, kendilerine bağlı olan isim ögesinin hangi halde bulunacağını da belirledikleri için bunlara çatı ekleri ekleri adı da verilmiştir. Çatı fonksiyonu dışında olan eklerin sayısı oldukça azdır (Demir ve Yılmaz 2010: 199).

*Derleme Sözlüğü'*ndeki kuş adlarında geçen fiilden fiil yapım ekleri şunlardır:

-t-

bağırtgan < bağır-**t**-gan

oynatma < oyun+a-**t**-ma

-n-, -(I)n-, -(İ)n-

pırlangaç < pır+la-**n**-gaç

-Ir-, -(U)r

kıvırcık < kıv-**ır**-cık

kılkıvrık < kıl kıv-**ır**-ık

-I- (Edilgenlik)

bakıldak < bak-(ı)**I**-da-k

durulu < dur-(u)**I**-u

yayıkuşu

< yay-(1)1-1 kuşu

2.4. Fiilden Ad Yapım Ekleri

Bu gruptaki ekler fiil kök ve gövdelerinden yeni adlar türetmek için kullanılan fiilden ad yapım ekleridir. Bu ekler fiil köklerine ve fiilden yapılmış fiil ve addan türemiş fiil gövdelerine eklenirler. Bu gruptaki eklerin sayısı, hepsi aynı yoğunlukta kullanılmamak kaydıyla oldukça fazladır (Ergin 1992: 184)

Ad kökenli kelimeler, doğada bulunan varlıkları tamamen karşılayamaz. Ad türetmedeki bu sıkıntıya çözüm olarak dil sistemi, ad, kök ve gövdelerinden sayıca daha fazla olan fiil kök ve gövdelerinden ad türetme yolunu seçmiştir. Böylece fiilden ad türetme eklerinin sayısı artmıştır (Korkmaz 2009: 67).

Derleme Sözlüğü'ndeki kuş adlarında geçen fiilden ad yapım ekleri şunlardır:

-(y)A

yakalı < yak-**a**+lı

kabara < kabar-**a**

-(y)AcAk

pusucak pus-**acak**

-k, -(I)k, -(U)k

bakıldak < bakıl+da-**k**

bürükçe < bür-**ük**+cü

çağlak < çağla-**k**

çekik < çek-**ik**

çırlak < çır+la-**k**

darakçin < tara-**k**+çin

dertbüyük kuşu < dertbüyü-**k** kuşu

dönek	< dön- ek
gir gidik	< gir gidi- k
hırlak	< hır+la- k
kakkabarak	< kak kabar- ık
kapaklı	< kap- ak +lı
kılığ	< kıl- ık
kılkıvrık	< kıl kıv-ır- ık
pırlak	< pır+la- k
tarakçıl	< tara- k +çıl
ürkeklik	< ürk- ek +lik
yapuh	< yapı- k
yatık	< yat- ık
yoluk	< yol- uk

-(y)Ik

cırlayık	< cır+la- (y)ık
gürleyik	< gür+le- (y)ik

-AğAn, -AgAn

çalağan	< çal- ağan
çalağancı	< çal- ağan +cı
dalagan	< dal- agan
göcegen	< göç- egen
kaçagan	< kaç- ağan

pusacan < pus-**agan**

-Ak

batak < bat-**ak**

botak < bat-**ak**

kapaklı < kap-**ak**+lı

karapatak < kara bat-**ak**

kurapatak < kuru bat-**ak**

-ca, -ce

*“İşlek olmayan eklerden biridir. “eğlen-ce, düşün-ce” kelimelerinde bu ek vardır” (Ergin 1992: 198).

akarca < ak+ar-**ca**

eğrilce < eğri+(i)l-**ce**

-cin

goğerçin < göv[kök]+er-**cin**

guverçin < göv[kök]+er-**cin**

-ç, -aç, -eç

kakaç < kak-**aç**

öteç < öt-**eç**

yıllaç < yıl+la-**ç**

-An

adam aldadan kuşu < adam aldat-**an** kuşu

ağaç delen < ağaç del-**en**

akdoğan	< ak doğ- an
boyunburan	< boyun bur- an
çağa boğan	< çağa boğ- an
çama çakan	< çama çak- an
danakaldıran	< danakaldır- an
diken kuşu	< dik- en kuşu
dikencir	< dik- en -cir
fişkırın	< fişkır- an
göregöçen	< göre göç- en
hakkuran	< hak kur- an
hartkakan	< hart kak- an
hatgagan	< hat kak- an
kuran	< kur- an
kurruk kapan	< kuyruk kap- an
ören kuşu	< ör- en kuşu
ötân	< öt- en
yeleken	< yel ek- en
yelkovan	< yel kov- an
tıkdelen	< tık del- en
-gAç, -gEç	
deleğaç	< del-(e)geç
pirlangaç	< pır+la-n- gaç

-GI, -GU

kırgı < kır-**gı**

-gÜn,-kUn

baskın < bas-**kın**

uçkun < uç-**kun**

söggün < sök-**gün**

-GAn

düneğen < tüne-**ğen**

dalgan kuşu < dal-**gan** kuşu

bağırtgan < bağır-**t-gan**

-I, -U

durulu < dur-**ul-u**

uçulu < uç-**ul-u**

yayılıkuşu < yay-**ıl-ı** kuşu

-IcI, -UcU

alıcı < al-**ıcı**

vurucu kuş < vur-**ucu** kuş

-Iık, -IUk

ötlük < öt-**lük**

-ma

azma < az-**ma**

besleme < besi+le-**me**

kabarama < kabar-**ma**

kazmalı < kaz-**ma**+lı

oynatma < oyun+a-t-**ma**

-mak

kazmak < kaz-**mak**

çavmak < çav-**mak**

-mAn

azman < az-**man**

-n, -(I)n, -(U)n

gelincik < gel-**in**+cik

kılınkuş < kıl-**ın** kuş

sığın < sığ-**ın**

-r, -Ar, -(I)r / -(U)r

kakaribik

< kak-**ar** ibik

-Az

tulumboğaz kuş

< tulum boğ-**az** kuş

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALFABETİK KUŞ ADLARI SÖZLÜĞÜ

A

ababa: (< *T. ak* + < *çd. baba*; “< *Tüm dillere çocuk dilinden alınmıştır; Nişanyan, 17; Tietze, 252*”; “< *ak ve baba olabilir, fakat bu kuşta beyaz renk tipik olmadığı ve bu isim Türk dillerinde yaygın bulunmadığı için aynı mânada olan Ar. 'ukâb kelimesinin Türkçeye uydurulmuş şekli olması da mümkündür*”; *Tietze, 124*) 1. Baş ve kuyruk tarafları kara, gövdesi yeşil bir kuş, incir kuşu.2. Akbaba. (C. I, s. 5)

ababil: (< *Ar. ababil*; “‘*efsanevi kuşlar*’ < *Ar. abâbil 'çavuş kuşu'*”; *Tietze, 684*) 1. Kırlangıç. 2. Kırlangıç yavrusu. 3. Tip ve büyüklük bakımından kırlangıca benzeyen göçmen bir kuş. (C. I, s. 5)

abı gabak: (< ? *abı* + < *T. kabak*) Saksığan. (C. I, s.186)

abur: (< *T. abur*; < *T. abur/obur*; *Eren, 2*) Kekliklerin gelme zamanında ilk gelen keklikler. (C. I, s. 34)

ada leyleği: (< *T. ada* + < *Ar. laqlaq* + *T. -i*; < *T. ada*; *Eren, 2*; < *Ar. laqlaq*; *Nişanyan, 516*) 1. Irmak kenarlarında bulunan siyah bir kuş. 2. Çok uzun boylu adam. (C. I, s. 62)

adam aldadan kuşu: (< *Ar. âdem* + < *T. aldadan* + < *kuş* + *T. -u*; < *T. kuş*; *Nişanyan, 502*) Tarla kuşu. (C. I, s. 63)

adostum kuşu: (< *a* + < *Fa. dōst* + *T. um* + < *T. kuşu*) Kumru. (C. I, s. 68)

afıdı: (< *Yun. afē* + < ? *gıdı*; < ? *gıdı*; *gerdan, Nişanyan; 292*) Paçalı iyi cins güvercin. (C. I, s. 274)

aggıt: (< *T. aggıt=angut*; < *T. anıt*, *Nişanyan, 37; Tietze, 177*; “*Ang: ,Yağı ile ilâç yapılan bir kuş adı. Bunun yağı avuç içine sürülürse yağ avucun arka tarafına da geçermiş.*’ *Ang: Yanak. Kızıl anğ: Kırmızı yanak.*’ (*Atalay 1998: 40*). *Sertkaya, 'Ang'in Çince olduğunu belirtir (Sertkaya 2009: 17)*. *Angıt: Ördeğe benzer kızıl renkli bir kuş, angut. Kadınların yanaklarına*

sürdükleri allık anlamındaki “englik” ile “anğıt” (Atalay 1998: 93) arasında şekil bakımından bir yakınlık göze çarpıyor.”) Angıt denilen, ördeğe benzer bir kuş. (C. I, s. 76)

ağaca: (< *T. akça*) Bir kuş adı. (C. I, s. 79)

ağaç delen: (< *T. ağaç + delen*; (< *ET. ığaç / yığaç*; *Nişanyan, 6*; *Clauson, 79*; *Tietze, 109*) Ağaçkakan kuşu. Ağaç gaganası. (C. I, s. 80)

ağcababa: (< *T. akça + baba*) Yuvasını kayaların derin kovuklarına yapan bir kuş. (C. I, s. 86)

ahabil: (< *Ar. ababil*) Kırlangıç kuşu. (C. I, s. 123)

ahmak sarı: (< *Ar. ahmak + < T. sarı*; < *T. sārīg > sarı*; *Gülensoy, 735*; *Nişanyan, 756*) Renkli bir kuş. (C. I, s. 132)

ahu: (< *Fa. āhū*; *Tietze, 120*) 1. Geceleri öten bir çeşit kuş. 2. Sevimli hayvan. (C. I, s. 134)

ak kanat: (< *T. ak + kanat*; < *T. kanat*; *Eren, 205*) 1. Kuyruğu ve yelesi beyaz olan at. 2. Beyaz kanatlı küçük bir kuş. (C. I, s. 155)

ak serçe: (< *T. ak + serçe*; < *T. serçe*; *Eren, 362*) Boz renkli, beyaz benekli ve serçe büyüklüğünde bir kuş. (C. I, s. 161)

ak tavuk: (< *T. ak + < ? Tavuk*; “< *ET. takıgu < OT. takagu tavuk kökenini bilmiyoruz*”; *Eren, 398*) 1. Güvercin büyüklüğünde bir kuş. 2. Çiğdeme benzeyen ve ilkbaharda açan bir çeşit beyaz çiçek. (C. I, s. 163)

akarca: (< *T. ağar + ca*) Bir çeşit kuş. (C. I, s. 135)

akbikal: (< *T. ak + bakal < ? Yun. pākalos*) Karatavuk soyundan kahverengi tüylü bir kuş. (C. I, s. 141)

akbaş: (< *T. ak + baş*) Şahinden büyük bir av kuşu. (C. I, s. 142)

akbuba: (*bk. ababa*) Akbaba. (C. I, s. 142)

akça hacı: (< *T. akça + < Ar. hacı*) 1. Leylek. 2. Beyaz kartal. (C. I, s. 144)

akça kerkez: (< *T. akça + kerkenez*;) Kartal cinsinden, başı beyaz, kanatlarının uçları siyah bir çeşit kuş. (C. I, s. 46)

akçibaba: (*bk. ağcababa*) İri bir çeşit kuş. (C. I, s. 146)

akdoğan: (< *T. ak* + *doğan*) Yırtıcı bir kuş. (C. I, s. 148)

akdudu: (*T. ak* + < *Fa. dudu*; “< *Fa. tūtī*”; *Nişanyan, 204*) Sarımtırak renkli bir çeşit kuş. (C. I, s. 148)

akkayacık: (< *T. ak* + *kayacık*; “< *ET. kaya* < *kada < **kad-*”; *Clauson, 674*) Yuvasını kayaların derin kovuklarında yapan, kanatları siyah tüylü küçük bir kuş. (C. I, s. 155)

akkerkes: (< *T. ak* + < *T. kerkez*) Kartal cinsinden, başı beyaz, kanatlarının uçları siyah bir kuş. (C. I, s. 155)

akkırkaz: (*bk. akkerkes*) Kartal cinsinden, kanatlarının ucu siyah bir kuş. (C. I, s. 156)

akko: (< ?) Saksığan, alacakâ. (C. I, s. 156)

akkuş: (< *T. ak* + *kuş*) Leşle geçinen büyük ve yırtıcı bir kuş, atmaca. (C. I, s. 157)

akkuyruk: (< *T. ak* + *kuyruk*; “*Eski Türkçeden başlayarak kullanılır (kudruk). Orta Türkçede kudruk olarak geçer. Eski Kıpçakçada kuyruk biçimi göze çarpar*”; *Eren, 271*) Tavuk yiyen bir çeşit kuş. (C. I, s. 157)

akrap: (< *Ar. akrap*; < *Ar. 'aḫrab*; *Tietze, 129*) Kır güvercini. (C. I, s. 160)

akşamcık kuşu: (< ? *akşam-cık* + *kuş-u*; “< *Sogd. xšām* > *akşam*; *Nişanyan, 19*”; < *Sogd. Axşam* > *ağşam* > *akşam* ‘İran kökeninden geldiği anlaşılan *akşam* bir alıntı olarak Türk diyalektlerinde dar bir alanda kalmıştır’; *Eren, 6*”; “< *ET. ahşam a.m.* < *Sogd. ?*”; *Clauson, 96*; “< *EFa. hşapan/hşap* ‘gece’”; *M. Râsânen, 13*; *Tietze, 120*) Yarasa. (C. I, s. 162)

ala gahış : (< *T. ala* + ?) Alacakarga. (C. I, s. 186)

ala ganat: (< *T. ala* + *kanat*) Beyaz kanatlı yabani güvercin. (C. I, s. 187)

ala garga: (< *T. ala* + *karga*; < *T. Karga*; *Eren, 221*; *Nişanyan, 421*) 1. Kargaya, saksığana benzeyen bir çeşit kuş. 2. Tavuk yumurtalarını yiyen bir kuş. (C. I, s. 187)

ala kabak: (< *ET. ala* + *kabak*; < *T. ala*; *Nişanyan, 21*; < *T. kabak*; “*Eski Türkçeden başlayarak kullanılır. Orta Türkçede kabak olarak geçer. Eski Kıpçakçada da kabak biçimi kullanılır. Clauson’a göre kab*’ın küçültme

biçimidir. Doerfer de Türkçe kâp (kap) kökünün küçültme biçimi olarak değerlendirilebileceğini açıklamıştır. Türkçeden belli başlı komşu dillere de geçmiştir”; Eren, 199) 1. Siyah beyazlı güvercin büyüklüğünde bir kuş. 2. Palamut, mısır yiyen ve sesleri taklit eden bir çeşit kuş. 3. Ağaçkakan kuşu. (C. I, s. 186)

ala kanat: (*bk. ala ganat*) Büyük ve boz renkli yaban güvercini. (C. I, s. 189)

ala karga: (*bk. ala garga*) 1. Tüyleri birkaç renkli olan ve saksığandan küçük bir kuş. 2. Çeşitli sesler çıkaran zararlı bir kuş. (C. I, s. 190)

ala kaz: (< *T. ala* + < ? *T. kaz*; “< *kaz Muhtemelen bir Hint-Avrupa dilinden. Karş. Fa. gāz, ESlav. gosy, Eİzl. gās, Alm. gans, İng. goose (a.a.); Nişanyan, 436*) Üstünde siyah benekler bulunan beyaz kanatlı, tavuk büyüklüğünde, uçar, eti yenir, ayakları perdeli yaban ördeği. (C. I, s. 190)

ala pakız: (< *T. ala* + ? *pakız*) Gagası ve ayakları yeni kırmızılaşmaya başlamış keklik yavrusu. (C. I, s. 197)

ala palaz: (< *T. ala* + *palaz*; “*kaz, ördek, güvercin gibi kuş yavrularının civcivlikten sonraki durumu*’ < *bala 'çocuk; yavru'* + *-z eki*”; Eren, 322) Gagası ve ayakları yeni kırmızılaşmaya başlamış keklik yavrusu. (C. I, s. 197)

ala sığircık: (< *T. ala* + *sığircık*; “< *sagır 'sığır'* < *sag-* + *-(i)r*”; Eren, 364; “< *ET. sigir/siyir*”; Clauson, 814) Beyaz renkli sığircık (C. I, s. 199)

alaabak: (*bk. ala kabak*) 1. Kabak sarısı renginde, alacalı, kargaya benzer bir çeşit kuş. 2. Alakarga (eti yenir). (C. I, s. 170)

alababa: (< *T. ala* + *baba*) Akbaba. (C. I, s. 170)

alâbahta: (< *Ar. alā* + *baht* + *T. a*) Üveyik kuşu. (C. I, s. 172)

alâbak: (< *Ar. alā* + ? *bak*) Saksığana benzer bir çeşit kuş. (C. I, s. 172)

alabarak: (< *T. ala* + *barak*; < *ET. barak*; MBTS 1, 280) Palamut yiyen bir kuş. (C. I, s. 173)

alabaş: (< *T. ala* + *baş*) 1. Baş benekli hayvan. 2. Sürüyü idare eden erkek kıl keçisi. 3. Vücudunun yarısı beyaz, yarısı siyah olan kıl keçisi. 4. Baş

tüyleri karışık renkli bir çeşit kuş. 5. At ve eşeklerde bulunan bir çeşit sinek. (C. I, s. 173)

alâ'bış: (< *T. ala* + ? *ibiş*; “< *ibiş*’ kökü belli değildir”; *MBTS* 2, 1334) Bir çeşit saksagan. (C. I, s. 174)

alaca garga: (< *T. alaca* + *karga*) Saksagan. (C. I, s. 176)

alaca karga: (*bk. alaca garga*) 1. Karakuş. 2. Çok renkli bir çeşit karga. (C. I, s.176)

alaçavuş: (< *T. ala* + *çavuş*; “*Osmanlı devlet teşkilâtında, sarayda ve orduda bazı hizmetler görenlere verilen ünvan; orduda bir rütbe* < *ET. çavuş 'kumandan'*”; *Clauson*, 399) Hüthüt, ibibik, taraklı denilen kuş. (C. I, s. 180)

alafakı: (< *Ar. alâ* + *fakîh*; “*alafakı, 'bir işin ehli, usta, uzman'*”; *Tietze*, 138) Palamut ve çokça mısır yiyen alacalı bir çeşit kuş. (C. I, s. 184)

alafsa: (< ?) Karga. (C. I, s. 186)

alağabak: (*bk. alakabak*) Tüyü, siyahlı beyazlı ve tepeli bir kuş. (C. I, s. 188)

alağarga: (*bk. alakarga*) Alaca renkli bir kuş. (C. I, s. 188)

alağbak: (*bk. alakabak*) Siyahlı beyazlı, güvercin büyüklüğünde bir kuş. (C. I, s. 188)

alakise: (< *T. ala* + < *Yun. kise*; “< *EYun. kissa, saksagan*”; *Tietze*, 140) Saksagana benzer bir kuş. (C. I, s. 191)

alakişik: (< ?) Karga büyüklüğünde renkli bir kuş, alakarga. (C. I, s. 191)

alaleşiş: (< ?) Hindi (C. I, s. 192)

alamançık: (< *T. alamançık*; “< *alaman* + *küçültme eki -cık, yâni 'küçük Alman'* (*Almanlar sarışın olarak biliniyor*). *-cık ekinin bu kelimede -cık şeklinde bulunması dikkati çekiyor*”; *Tietze*, 1409) Kanarya kuşu. (C. I, s. 193)

alamecek: (< ?) Kanatlarının üstü ve boynu kırmızı renkli küçük bir kuş. (C. I, s. 193)

alamerdinli: (< ?) Bir çeşit güvercin. (C. I, s. 193)

alankese: (bk. alakise) Saksığan. (C. I, s. 196)

alâoküz: (< T. ala + < ET. öküz; “< ET. öküz; Gülensoy II, 668; < öküz kökeni karışıktır. Németh, Clauson ve Menges Toharcadan geldiğini dile getirmiş; Ramstedt ise Altayca “*pökü-r” biçiminden çıktığını ileri sürmüştür”; Eren, 315) Başlı siyahlı beyazlı, serçe büyüklüğünde bir kuş. (C. I, s. 197)

alacakça: (< T. ala + sakça=saksığan ; “Eski çağlardan başlayarak kullanıldığını biliyoruz. Orta Türkçede “şağızgan” olarak geçer. Eski Kıpçakçada da “sağızgan” biçimi kullanılır”; Eren, 352) Saksığan. (C. I, s. 198)

alaksığan: (bk. alacakça) 1. İspinoz. 2. Güvercin büyüklüğünde, uzun kuyruklu, eti yenmez bir çeşit kuş. 3. Siyahlı beyazlı bir çeşit kuş. (C. I, s. 198)

alaksığar: (< T. ala + < ?) Uzun kuyruklu ve beyaz kanatlı bir çeşit kuş. (C. I, s. 198)

alaş: (< T. alaş; “alaş 'alaca hayvan (köpek, ördek, at)”; Tietze, 142) Yeşil başlı erkek ördek. (C. I, s. 199)

alatavuk: (< T. ala + < ? tavuk) Dağlarda yaşayan bir çeşit kuş. (C. I, s. 201)

âlâ'yek alâ'bış: (< ?) Bir çeşit saksığan. (C. I, s. 204)

alerik: (< T. al + erik; < T. erük; Tietze, 737) Boynu siyahlı beyazlı, küçük bir kuş. (C. I, s. 211)

alevrez: (< ?) Eylül ayında çok görülen ibikli bir kuş. (C. I, s. 211)

alıcı: (< T. alıcı) Atmaca. (C. I, s. 215)

alimbaş: (< Ar. alim + < T. baş) Bir çeşit ördek. (C. I, s. 222)

alişiş: (< ?) Hindi. (C. I, s. 222)

almabaş: (< T. alma + baş; “< kökenini bilmiyoruz. Eski kaynaklarda ve yerel ağızlarda alma olarak kullanılır. Türkçede alma biçiminin elma'ya çevrildiği göze çarpıyor. Orta Türkçede almıla; Eski Kıpçakçada da alma

olarak geçer. Moğolca *alima* biçimi Türkçeden alınmıştır”; Eren, 133; “< *alma/elma* bazı araştırmacılara göre Türkçeye eski bir zamanda girmiş bir *Hint-Avrupa kelimesi*”; Tietze, 157) 1. Kırmızı başlı yaban ördeği. 2. Kızıl arı. Serçeden küçük, kırmızı başlı bir kuş. (C. I, s. 226)

almacık: (< *T. almacık*) Serçeden büyük bir kuş. (C. I, s. 227)

alogüz: (< *T. ala* + < *ET. öküz*) Saksağan büyüklüğünde, siyahlı beyazlı bir kuş. (C. I, s. 228)

altın tas: (< *T. altın* + < *Ar. tās*; “< *altın Eski Türkçeden başlayarak kullanılır, Orta Türkçede “altun” olarak geçer. Eski Kıpçakçada da “altun” biçimi kullanılır. Kökenini açık olarak bilmiyoruz. Németh Türkçe altun’u Moğolca altan biçimiyle birleştirmekle yetinmiş, kökeni üzerinde durmamıştır. Ramstedt altun biçiminin basında Türkçe “al” (kızıl) sözünün geçtiğini dile getirmiştir. Daha sonra ET. altun ve Mog. Altan biçimlerinin Türkçe al (kızıl) ve Korece ton (değerli metal) sözlerinden oluştuğunu yazmıştır. Bu görüşü Räsänen de benimsemiştir. Ancak Doerfer Türkçede ton (metal) sözünün geçmediğini vurgulayarak bu açıklamaya katılmamıştır”; Eren, 9-10; < *ET. altun*”; Tietze, 159) Tüyleri sarı ve mavi renkli olan bir çeşit kuş. (C. I, s. 232)*

altınbaş: (< *T. altın* + *baş*) Baykuş. (C. I, s. 231)

ambelebulya: (< *Yun. ambelebulya*; Tietze, 163) Bağ bozumunda sürüyle gelen boz renkli bir kuş. (C. I, s. 238)

an gıdı: (< *T. angıdı=angut*; < *T. ağıt*.) Ördekten daha iri, kiremit renkli bir çeşit kuş, angıt. (C. I, s. 265)

anaç: (< *T. anaç*) Analaşmış, çok yavru doğurmuş, yaşlanmış, kümes hayvanı, kuş ve evcil memeli hayvan. (C. I, s. 245)

anac: (< *T. anaç*) Çok doğuran iyi cins hayvan. “Yaşlıkılığ” denilen bir çeşit kuş. (C. I, s. 244)

anaş toyuh: (< *T. anaç* + < ? *Tavuk*) Kart, yaşlı tavuk. (C. I, s. 243)

anga: (< *Ar. anka*; < *Ar. ankā*; Tietze, 179) Bülbül büyüklüğünde, sarı renkli bir ilkbahar kuşu, çalikuşu. (C. I, s. 263)

angık: (< ?) 1. Turna. 2. Su kenarlarında bulunan (halk arasındaki rivayete göre yüksek kayalara yumurta yapan) yeşil renkte, büyükçe bir kuş. (C. I, s. 266)

angut: (*bk. aggit*) 1. Bir çeşit küçük orman kuşu. 2. Koyu kırmızı renkli evcil güvercin. (C. I, s. 268)

anırtlan:(< *T. anırt* + *-lan* ; “Bazı hayvan isimlerinin sonunda *-lān* eki vardır”; Clauson, 584) Kartala benzer bir çeşit kuş. (C. I, s. 270)

anıt: (*bk. aggit*) Ekin yiyen, yaban ördeği büyüklüğünde bir çeşit kuş. (C. I, s. 270)

ankut: (*bk. aggit*) Paçalı iyi cins güvercin. (C. I, s. 274)

ar kekliği: (< *T. ar* + *kekliği*; “< *ET. keklik / kekelik*”; Nişanyan, 224; “< *kekliğin çıkardığı sestten geldiği anlaşılıyor*”; Eren, 227) Bir çeşit kuş. (C. I, s. 326)

arab bilbili: (< *öz. arap* + < *Fa. bulbul* + *T. ü*) Baş ve kuyruğu siyah renkli, tatlı sesli bir kafes kuşu. (C. I, s. 292)

ardavul: (< ?) Bir cins tavuk. (C. I, s. 304)

arı kuşu: (< *T. arı* + *kuşu*) Bal arıların yiyerek geçinen, serçeden az büyük, türlü renkli ve bağ bozumu zamanı gelen bir göçmen kuş. (C. I, s. 318)

arpacıl: (< *ET. arpacd* < *arpacıl*; < *ET. arpa*; Clauson, 198; Tietze, 200; “< *Eski Türkçeden başlayarak kullanılır. Orta Türkçede arpa olarak geçer, Eski Kıpçakçada da arpa biçimi kullanılır. Bilimsel yayınlarda Hint-Avrupa dillerinden alındığı sıklıkla dile getirilmiştir*”; Eren, 19) Tahıl tarlalarında bulunan serçe büyüklüğünde bir çeşit kuş. arpa kuşu. (C. I, s. 330)

arşımı götünde: (< *Fa. arşın* + *T. ı* + < *T. götünde*) Kuyruğu uzun bir çeşit karga. (C. I, s. 332)

asma sarı: (< *T. asma* + *sarı*) Güvercin büyüklüğünde, açık sarı renkte bir av kuşu. (C. I, s. 346)

atak: (< *T. atak*; Nişanyan, 57) Şahin. (C. I, s. 365)

atik: (< *T. atik*) Yuvasına alışmış, insancıl güvercin. (C. I, s. 370)

avkuş: (< *T. av + kuş* ; “ < *ET. āv*”; *Tietze, 226*) Av hayvanı. (C. I, s. 387)

aynak: (< ? *aynak*; “kökenini bilmiyoruz”; *Eren, 28*) Su kıyısında yaşayan, kara, küçük bir çeşit leylek. (C. I, s. 427)

âzı sarı: (< *T. ağız-ı + sarı*; < *ET. ağız a.m. Clauson, s. 98*) Küçük, yavru kuş. (C. XII, Ek-I, s. 4437)

azma: (< *T. azma*; *Tietze, 250*) 1. Irmak kıyılarındaki çimenlik.2. Irmak kıyısında kavağının boyu 18-20 metreye ulaşan kavaklık. 3. Siyah renkli, gagasının üzerinde küçük küçük beyaz benekli çukurluklar olan iri güvercin. (C. I, s. 441)

azman: (< *T. azman*) Erkek hindi. (C. I, s. 442)

B

baatlah: (< ET. *bağirtlak*; < ET. *bağırlak a.m.* Clauson 1972 s. 319. Barbier de Meynard 1881 I, 270 < *bağır* 'göğüs' + *-lak* eki, b.m. Erdal 1991: 89-90. Aradaki *-t-* fonetik bir ilâvedir, krş. *bağirtgan*, *çıgirtkan*. ET.'de de varolan isimden isim yapan *-lak* eki, hayvan adları (özellikle kuş adları) yapar, bunların çoğunda küçültme anlamı da vardır (Erdal 1991: 89-90). A-E cildinde şu örnekler bulunuyor: *bağirtlak*, *bögelek* / *büvelek*, *çaylak I*, *emlek* / *emlik* / *emilik*. Ayrıca vücut parçaları belirten *-lak* isimlerini kaydedebiliriz: *boğurdak*/*boğurtlak*.) Bir çeşit kuş. (C. II, s. 446)

baba: (< çd. *baba*) Erkek hindi. (C. II, s. 447)

babaç : (< çd. *baba* + T. *-ç*) Kümes hayvanlarının erkeği, erkek kuş, 2. Her bakımdan babasına benzeyen çocuk. (C. II, s. 448)

bacakarası: (< Fa. *pāçak* + < T. *arası*) Siyah renkli bir çeşit kuş. (C. II, s. 456)

badem karga: (< Fa. *bādām*; Nişanyan, 36; Eren, 32; Tietze, 256) Bir ördek cinsi. (C. II, s. 465)

badı: (< Erm. *badı*; “ < Erm. *bad* 'ördek'. Krş. Ar. *batt* 'ördek', *badı badı* 'çarpık, eğri, yalpalayarak yürüyüş, ördek yürüyüşü”; Tietze, 258) Kaz. (C. II, s. 465)

badıye: (Ar. *badıye*; “'çöl' < Ar. *bādiya*”; Tietze, 258) Güvercin. (C. II, s. 470)

baguş: (< T. *baykuş*) Baykuş. (C. II, s. 472)

bağirtgan: (< T. *bağirtgan*; “'çok bağırın, hep bağırın, şamatacı' < *bağır* + *fiilden kuvvetlendirici ve devamlı âdet gösteren sıfat yapan -gan* eki”; Tietze, 261) Yabanî ördeğe benzeyen, gece çok öten, koyu kurşunî renkli bir av kuşu. (C. II, s. 479)

bahar guşu: (< Fa. *behār* + < T. *guşu*) Gök renkli, güvercin büyüklüğünde, eti yenir bir kuş. (C. II, s. 487)

bakal: (< ? Yun. *pākalos*; Tietze, 265) Karatavuk (C. II, s. 490)

- bakalak:** (< ?) Boz renkli, tepeli bir çeşit tarla kuşu. (C. II, s. 490)
- bakasya:** (< *Fr. becásse*) Boz renkli, uzun gagalı, keklikten küçük bir kuş. (C. II, s. 491)
- bakıldak:** (< *T. bakıldak*) Serçeden büyük, tepeli, eti yenir bir çeşit kuş. (4 C. II, s. 92)
- baklalı keklik:** (< *Ar. bākilā* + - *lu* + < *T. keklik*) Göğsünde kara benekler bulunan keklik. (C. II, s. 495)
- balaban:** (< *Fa. bālābān*; “doğan, çakır doğan”; *Tietze*, 269) Doğan. (C. II, s. 496)
- balada:** (< *Yun. pulada*; “altı aylık piliç”; *Tietze*, 269) Altı aylık piliç. (C. II, s. 497)
- balah :** (< *T. balah*; “< *bala* 'çocuk' + -*k* küçültme eki”; *Eren*, 35) Güvercin yavrusu. (C. II, s. 497)
- balban:** (< *Fa. bālābān*) Bir ördek cinsi. (C. II, s. 500)
- balıkçın:** (*bk. balıkçan*) Balıkçıl (kuş). (C. II, s. 504)
- balıkçan:** (< *T. balıkçan*; *Tietze*, 270) Beyaz bir su kuşu, martı. (C. II, s. 504)
- baltacı kuşu:** (< *T. baltacı kuşu*; “< *balta* < *ET. baltu* ‘Hangi dilden alındığı kesin olarak belli değildir, kelime Türkçeden komşu dillere de geçmiştir’”; *MBTS* 1, 275; *Eren*, 37) Tarla kuşu. (C. II, s. 511)
- baltalı:** (< *T. baltalı*) Çavuş kuşu. (C. II, s. 512)
- barak:** (< *T. barak*; “ ‘uzun tüylü köpek’ < *ET. barağ a.m.*”; *Clauson*, 360; “Çok tüylü köpek. Türklerin inandıklarına göre, kerkes kuşu kocayınca iki yumurta yumurtlarmış, bunların üzerine otururmuş, yumurtanın birinden barak çıkarmış. Öbür yumurtadan da bir yavru kerkes çıkarmış. Bu, köpeklerin en çok koşanı, en iyi avlayanı olurmuş. Öbür yumurtadan da bir yavru kerkes çıkarmış, bu son yavru olurmuş”; *Atalay* 1998: 377-378) İspinoz kuşu. (C. II, s. 524)
- bardakcıl:** (< *T. bardak* + *cıl*; “< *ET. bart testi, kab*”; *Clauson*, 358; + -*ak* küçültme eki; *H. Eren*, 129-130; *M. Râsânen*, 64; *E.V. Sevortyan*, 65-66. +

kuş isimlerinde çok kullanılan -cıl/-cin ekleri”; Tietze, 280) Ağaçalarda, taş kovuklarında bardak şeklinde yuva yapan bir kuş. (C. II, s. 529)

bardakçı kuşu: (< *T. bardakçı* + *kuşu*) Tarla kuşu. (C. II, s. 529)

barkıldak: (< ?) Ördek. (C. II, s. 533)

bartlak: (*bk. baatlah*) Suda yaşayan bir cins kuş. (C. II, s. 535)

baştankara kuş: (< *T. baştankara kuş*) Uzun kuyruklu, san tüylü serçeye benzer bir kuş, baştankara. (C. II, s. 566)

baskın: (< *T. bas* + *-kın*; “*daha kuvvetli, üstün*” < *bas-* + *filden sıfat* yapan *-kın eki*; Tietze, 287) Kuluçka olan tavuk, keklik (C. II, s. 543)

bat: (< *Ar. batt*; Tietze, 258) Ördek. (C. II, s. 568)

batak: (< *T. batak*) Burdur gölünde yaşayan siyah, yüzücü bir kuş. (C. II, s. 568)

bate: (< ?) Karabatak. (C. II, s. 570)

batman kuyruk: (< ? *batman* + < *T. kuyruk*; “< *Fa. vaznān 'tartılar'* < *Ar. wazn 'tartı'*, fakat mesele halledilmiş sayılamaz”; Tietze, 294) Bir çeşit kuş. (C. II, s. 572)

bavurtlan: (< *T. bağirtlan*) Çil keklige benzeyen boz renkli bir tarla kuşu. (C. II, s. 574)

bayat: (< ?) İki ayrı cins güvercinin birleşmesinden meydana gelen melez yavru. (C. II, s. 578)

bayuş: (*bk. baguş*) Baykuş. (C. II, s. 579)

bayırcın: (< ? *bayır* + *T. -cın*) Bir cins tarla kuşu. (C. II, s. 580)

bayramcak: (< *T. bayramcak*; “*Eski Türkçeden başlayarak kullanılır. Ona Türkçede bahram olarak geçer. Kâşgarlı Mahmud'a göre. Oğuzlar bayram biçimini kullanırlar. Bu örnekte Oğuzlar -h- sesini kurala uyararak -y-'ye çevirmişlerdir. Kâşgarlı Mahmut, bu anlamda öz Türkçe bir söz olduğunu seslendirmiştir. Kökeni karışıktır. Doerfer'e göre (Doerfer 1963: 823), Kâşgarlı Mahmud'a borçlu olduğumuz baöram biçimi bayram'm Türklüğüne tanıktır. Buna karşılık Clauson (Clauson 1972: 308), İran kökenli bir alıntı olduğunu kesin olarak dile getirmiş, Farsça badrām "a*

delightsome place' biçimini vermiştir. Onun Farsça bayram 'a Muhammadan solemn festival' biçimim göz ardı ettiği anlaşılıyor, Sevortyan'a göre (Sevortyan 1978: 35-36). Orta Türkçe bahram biçimi. Farsçadan geldiği yolundaki görüşünü çürütmüştür"; Eren, 45) Çavuş kuşu. (C. II, s. 584)

bazalak: (< ?) 1. Doğanın küçüğü. 2. Dişi atmaca. (C. II, s. 585)

bazbaz: (< *Fa. baz baz* ; “< *Fa. bāz*”; Tietze, 298) Erkek doğan yavrusu. (C. II, s. 586)

beberuhi: (< *T. bebe* + < *Ar. ruhî*) Hindi. (C. II, s. 590)

becet: (< ?) Serçeğillerden küçük bir kuş. (C. II, s. 592)

becit kuşu: (< ? + < *T. kuşu*) Bir çeşit küçük kuş. (C. II, s. 593)

belibağlı: (< *T. beli* + *bağlı*; “< *ET. bağığ a.m.*”; Clauson, 214; Tietze, 262) 1.Kerkenez. 2. Atmaca. 3. Kartal yavrusu. (C. II, s. 617)

berşe: (< ?) Tarla kuşu. (C. II, s. 633)

berete:(< ?) Kartal. (C. II, s. 633)

besi: (< ? *besi*; Tietze, 322) 1. Kaz. 2. Tavuk. (C. II, s. 639)

besleme: (< ? *besi*+ *T. -leme*) Hindi. (C. II, s. 639)

bezeldek: (< ?) Bir çeşit av kuşu. (C. II, s. 653)

bıdık: (< ? *Erm. bıdık*; “küçük, kısa, tıknaz” < *Erm. bzdig* < *EErm. pztik*”; *R. Dankoff, 619*) Tavuk. (C. II, s. 659)

bıldırçın: (< *T.bıldırçın*; “< *ET. budursun (buldursun ?) a.m.*”; Clauson, 309) Bıldırçın (C. II, s. 664)

bıldırçın: (*bk. bıldırçın*) Bıldırçın. (C. II, s. 690)

bıtbıdık: (< *bıt* “ses taklidi kelime” + < *Erm. bıdık*) Bıldırçın. (C. II, s. 671)

bybyı: (< “ses taklidi kelime”) Hindi yavrusu. (C. II, s. 673)

bibi : (< ? *bibi*; “ < *Balkan dillerinde yaygın olan biba 'ördek, kaz veya hindi dişisi'* (*Bulg. Slav-Mak., Sırp-Hırv., Arn. bibe*) ekspresif veya ses taklidi kelimelerden”; Tietze, 335) Hindi. (C. II, s. 678)

bibimetto: (< ?) Dudu kuşu. (C. II, s. 678)

- bibisu:** (< ?) Kumru. (C. II, s. 678)
- biçinçi kuşu:** (< ? + < *T. kuşu*) Ekin kaldırma zamanı görülen güzel sesli, turnaya benzeyen bir kuş. (C. II, s. 683)
- bidercik:** (< *Ar. bidār* + *T. – cik*; *Tietze, 337*) Karga. (C. II, s. 685)
- bidik:** (*bk. bıdık*) Hindi yavrusu. (C. II, s. 688)
- bilbil :** (< *Fa. bulbul*) Bülbül. (C. II, s. 690)
- bıldircin:** (< *T. bıldircin*) Bıldircin. (C. II, s. 690)
- bilik :** (< *Yun. pulitza*; *Tietze, 405*) Anaç tavuk. (C. II, s. 693)
- billi:** (< *Yun. puli*; “*kuş; civciv, horozcuk*”; *Tietze, 394*) Küçük kuş. (C. II, s. 694)
- bizburun:** (< *T. biz + burun*; “< *ET. burun a.m.*”; *Clauson, 366*) Bir cins av ördeği. (C. II, s. 713)
- bizkuyruk:** (< *T. biz + kuyruk*) Siyah başlı, sivri, uzun kuyruklu bir yaban ördeği. (C. II, s. 714)
- bobili:** (< ?) Serçe büyüklüğünde, tüyleri kırmızımsı renkte, kuyruğu güdük bir cins çalığı. (C. II, s. 715)
- boçca:** (< ?) Kekliğe benzeyen ve turaç denilen kuşun dişisi. (C. II, s. 717)
- bodovan:** (< ?) Ağaçkakan. (C. II, s. 718)
- boğartlak:** (*bk. baatlah*) Güvercine benzer, ondan biraz büyük, gülkurusu ile gri-mavi renkte bir av kuşu. (C. II, s. 715)
- boğurtlak:** (*bk. baatlah*) Kılkuyruk cinsinden bir kuş. (C. II, s. 731)
- bohğargası:** (< *T. bok + kargası*) Karakarga. (C. II, s. 732)
- bohsahçası:** (< *T. bok + sahçası*; < *sak + ça*; *Gülensoy, 718*) Alakarga. (C. II, s. 732)
- bokculu serçe:** (< *bokculu* + < *T. serçe*; “< *T. serçe*”; *Eren, 362*) Koyu renkli bir çeşit serçe. (C. II, s. 732)
- bokkal:** (< ?) Boz renkli bir kuş. (C. II, s. 732)

boklu cırık: (< *T. boklu* + < *T. cırık*; “< *cır-*“; *Tietze, 438*) Malacırık denilen, serçeden büyücek bir kuşun daha küçük, toprak renkli bir cinsi. (C. II, s. 733)

bolada: (< ?) Ötmeyen horoz. (C. II, s. 734)

boran: (< ? *boran*; *Tietze, 371*) Yaban güvercini. (C. II, s. 738)

boru kuşu: (< *T. boru* + *kuşu*; *Eren, 58*) Leş yiyen bir cins kuş. (C. II, s. 741)

borzail : (< ?) Karatavuk büyüklüğünde boz renkli bir av kuşu. (C. II, s. 742)

bot : (< ?) Kuyruksuz, kuyruğu kısa (kuş). (C. II, s. 743)

botak : (< *T. batak* ?) 1.Serçeden biraz irice bir kuş. 2. Karatavuk. (C. II, s. 743)

boyunburan: (< *T. boyun* + *buran*; “< *ET. boyun a.m.*“; *Clauson, 386: Tietze, 376*; < *T. bur-*; *Nişanyan, 118*”) Bir çeşit kuş. (C. II, s. 747)

bozalak: (< *T. bozalak*; *Gülensoy, 166*) Ötleğen kuşu. (C. II, s. 749)

bozço: (< ?) Dişi sülün. (C. II, s. 750)

bozgaz: (< *T. boz* + *kaz*) Mısır tavuğu büyüklüğünde boz renkli kaz. (C. II, s. 751)

bozilli : (< ?) Eti yenen, kargadan biraz küçük bir kuş. (C. II, s. 751)

bozlak: (< *Tü. bozlak*; “< *boz* + *la-k, bozumsu renkte*“; *Gülensoy, 167*) Bir çeşit kuş. (C. II, s. 751)

börülce kuşu: (< *T. börülce*; “< *T. böğrülce*; *Türkçe “böğür”den geldiği anlaşılıyor*“; *Eren, 61*”) Güvercin büyüklüğünde göçmen bir av kuşu. (C. II, s. 772)

bötege: (< ?) Kuş, tavuk, hindi midesi. (C. II, s. 773)

bubuh: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. II, s. 775)

budan: (< *Yun. vutāni*; *Tietze, 388*) Deniz ve göllere yakın yerlerde bulunan beyaz, kara, kahverengi, kırmızı ve yeşü renkleri olan bir cins yabanî ördek. (C. II, s. 778)

buğdaycık: (< *T. buğdaycık*; “< *ET. buğday*; *Nişanyan, 59*; *Clauson, 312*; < *Eski Türkçeden başlayarak kullanılır. Orta Türkçede “buğday” olarak geçer. Eski Kıpçakçada “būday, buğday” biçimleri göze çarpar. Kökenini bilmiyoruz. Moğolca buğudai biçimi Türkçeden alınmıştır”*; *Eren, 62*) Serçe. (C. II, s. 780)

buğra: (< *ET. buğra*; “*erkek deve*”; *Tietze, 389*) Hindi. (C. II, s. 781)

bulada: (*bk. balada*) Tavuk. (C. II, s. 784)

bullu: (< ?) Yeni ötmeye başlayan horoz. (C. II, s. 789)

bupbu: (< “*ses taklidi kelime*”; *Tietze, 396*) Çavuş kuşu, taraklı kuş. (C. II, s. 794)

burnakal: (< *T. buruna + kal*) Gagasını yere çakan kuş. (C. II, s. 801)

burnukızıl: (< *T. bur(u)nu + kızıl*; < *T. kızıl*; *Nişanyan, 458*) Kara tüylü, kırmızı gagalı, kargaya benzeyen bir kuş. (C. II, s. 801)

buruççun: (< ?) Kınalı tüylü, düz gagalı, güvercin büyüklüğünde bir kuş. (C. II, s. 802)

burunuzun: (< *T. burun + uzun*) Gagası uzun kuş. (C. II, s. 805)

buva: (< ?) Baykuş. (C. II, s. 807)

bübübük: (< “*ses taklidi kelime*”; *Tietze, 403*) Çavuşkuşu. (C. II, s. 811)

bübürdek: (< ?) Bülbül. (C. II, s. 811)

bülü bülü: (< “*ses taklidi kelime*”) Tavuk. (C. II, s. 820)

bülüç: (< *Yun. pulitza*; *Tietze, 405*) 1. Piliç. 2. Serçe. 3. Cıvcıv. (C. II, s. 821)

bürükcü: (< *T. bürükcü*) Ormanlarda bulunan bir çeşit kuş. (C. II, s. 828)

C - Ç

cak kargası: (< “*ses taklidi kelime*” + < *T. kargası*) 1. Yavru karga. 2. Küçük karakarga. (C. III, s. 849)

cakak: (< ?) Saksagan. (C. III, s. 847)

cakcak: (< “*ses taklidi kelime*”) Ağačkakan. (C. III, s. 848)

cakılı: (< “*kökeni ses taklidi kelime olabilir*”) Kargaya benzeyen, eti yenen bir kuş, karatavuk. (C. III, s. 849)

camı guşu: (< *Ar. cami* + < *T. kuşu*) 1. Serçe. 2. Kırlangıç. (C. III, s. 854)

cancal: (< ?) Karga. (C. III, s. 855)

carcar: (< “*ses taklidi kelime*”) Kışın avlanan boz renkli bir kuş. (C. III, s. 860)

cavcav: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. III, s. 865)

cavka: (< *Sl. čafka*; *Tietze*, 485) Siyah renkli, gagası ve bacakları sarı, bir göçmen kuş. (C. III, s. 866)

cavlu: (< ?) Doğan yavrusu. (C. III, s. 867)

cayık: (< “*ses taklidi kelime*”) Sığırcık. (C. III, s. 869)

cayık: (< “*ses taklidi kelime*”) Karatavuk, karga. (870)

caynak: (< *T. cıynak*; “*tırnak, pençe*” < *cırnak* kelimesinin varyantları”; *Tietze*, 441) Güvercin sınıfından bir kuş. (C. III, s. 870)

ceble: (< ?) Kuş sürüsü. (C. III, s. 872)

cekcek: (< “*ses taklidi kelime*”) Serçe büyüklüğünde gri renkli bir kuş. (C. III, s. 876)

celfin: (< *Rum. celfin*; *Eren*; 69) 1. Henüz yumurtlamayan küçük tavuk, piliç. 2. İlk ötmeye başlayan horoz. 3. Tavuk. (C. III, s. 878)

cembercik: (< *Fa. çanbar* + *T. -cik*) Saka kuşu. (C. III, s. 879)

cerge: (< *Moğ. cerge*; “*dizi, sıra, grup; sürek avında sürücüler dizisi*”; *Tietze*, 431) Bacakları uzun bir cins kuş. (C. III, s. 885)

- cet:** (< “ses taklidi kelime olabilir”) 1. Güz pilici. 2. Bir yaşında horoz. (C. III, s. 886)
- cettelek:** (< ?) Serçeye benzeyen bir kuş. (C. III, s. 887)
- cevcer:** (< “ses taklidi olabilir”) Serçe. (C. III, s. 887)
- cıcırık:** (< *cıdır* “ses taklidi kelime” + *T. -ık*) Karatavuğa benzeyen bir cins kuş. (C. III, s. 895)
- cıga:** (< *Fa. cıga*; *süs olarak kullanılan uzun kuş tüyü; *Tietze, 436*) Kuş. (C. III, s. 899)
- cığırık:** (< *cığır* “ses taklidi kelime” + *T. -ık*) Tarla kuşu. (C. III, s. 902)
- cıla karga:** (< *Ar. calā*; “parlaklık; bir şeyin sathını parlatma macunu; *Tietze, 446*) Koyunları takip eden parlak tüylü karga. (C. III, s. 907)
- cılfin:** (*bk. celfin*) Hindi yavrusu. (C. III, s. 910)
- cılleyik:** (< *kökeni ses taklidi olabilir*) Bir çeşit kuş. (C. III, s. 913)
- cıllık :** (< “ses taklidi kelime krş. *culuk*,”; *Tietze, 455*) Bir senelik veya daha küçük horoz. 2. Karabatak büyüklüğünde güllerde yaşayan bir cins kuş. (C. III, s. 914)
- cımbıla tüvsüz:** (< ? + < *T. tüysüz*) Tavuk ve civciv. (C. III, s. 915)
- cıngıllı:** (< *cıngıl* “ses taklidi kelimelerden” + *T. -lı*; “< *cıngıl ses taklidi kelimelerden*”; *Tietze, 438*) Çaylak. (C. III, s. 920)
- cıngır:** (*bk. cıngıllı*) İki üç aylık horoz. (C. III, s. 923)
- cıngıt:** (< ?) Kuyruksuz tavuk. (C. III, s. 924)
- cımız:** (< ?) İskete kuşu. (C. III, s. 924)
- cırbıyık:** (< “ses taklidi kelime” + < *T. bıyık*; “< *ET. bıdıķ*”; *Tietze, 333*) Sığırcık kuşu. (C. III, s. 926)
- cırhut:** (< ?) Bir çeşit keklik. (C. III, s. 929)
- cırıh:** (< *T. cırık* < *cır-*; *Tietze, 438*) Hindi. (C. III, s. 929)
- cırık:** (*bk. cırıh*) 1. Serçeye benzer bir çeşit kuş. 2. Kuş yavrusu. 3. Piliç. (C. III, s. 929)

cırlı: (< “ses taklidi kelime”; Nişanyan, 152; Tietze, 439) Tiz sesle öten kuş. (C. III, s. 930)

cırlak: (< T. *cırlak*; “çirkin, tiz (ses hakkında); < *cırla-* + *filden sıfat yapan -k eki*”; Tietze, 439) 1. Karga. 2. Boz renkli bir çeşit küçük kuş. (C. III, s. 932)

cırlavık: (< T. *cırlavık*; < *cırla-* + *mahiyesi belli olmayan -vuk eki*; Tietze, 439) Bir çeşit kuş. (C. III, s. 933)

cırlavuk: (bk. *cırlavık*) Hindi yavrusu. (C. III, s. 933)

cırlayık: (bk. *cırlavık*) Kışın yollarda ve tarlalarda sürüler hâlinde görülen, akbabaya benzeyen bir çeşit kuş. (C. III, s. 933)

cırnık: (< T. *cırnık*; “set duvarlarında su akacak delik”; Tietze, 440) Karatavuktan biraz büyük, benekli bir kuş. (C. III, s. 936)

cırrık: (bk. *cırırh*) Serçeden biraz büyük, eti yenen boz renkli bir kuş. (C. III, s. 937)

cırtlıkkuş: (< *cırt* “ses taklidi kelime” + T. *-lık* + *kuşu*) Çalığıuşu. (C. III, s. 940)

cıvıldırak: (< *cıvil* “ses taklidi kelime” + T. *-dırak*) Serçe. (C. III, s. 943)

cıyak: (< “ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. III, s. 945)

cızlak: (< *cız* “ses taklidi kelime”+ T. *-lak*) Güvercin yavrusu. (C. III, s. 951)

cibilik: (< ?) Kuş. (C. III, s. 955)

cicidan: (< *çd. cici* + ? *dan*; “cici” Tietze, 443) Bülbül. (C. III, s. 958)

ciciğe: (< “ses taklidi kelime olabilir”) Tarla kuşu. (C. III, s. 958)

ciğa: (bk. *ciga*) Tüysüz kuş yavrusu. (C. III, s. 960)

cikcik: (< “ses taklidi kelime olabilir”) Çalığıuşu. (C. III, s. 964)

cimbek: (< ?) Küçük bir çeşit kuş. (C. III, s. 968)

cimil: (< *cim “ufak, küçük” + *il*; Gülensoy, 206) Ördeğe benzer güzel, renkli sokuşu. (C. III, s. 972)

- cimri:** (< *Fa. cimrī; Nişanyan, 149*) İri yapılı bir cins tavuk. (C. III, s. 974)
- cin tavuğu:** (< *Ar. cinn + < T. tavuğu*) 1. Küçük tavuk. 2. Hindi. (C. III, s. 982)
- cincil:** (< ?) Bir cins kuş. (C. III, s. 976)
- cingek:** (< ?) Bir çeşit tarla kuşu. (C. III, s. 979)
- cingen:** (< *Yun. tsingānos; Tietze, 519*) Hindi altına konan tavuk yumurtalarından çıkararak hindi ile gezen tavuk civcivi. (C. III, s. 979)
- cingencik:** (< *Yun. cingen + T. -cik*) İspinoz. (C. III, s. 979)
- cingi:** (< ? *cingi; Tietze, 449*) Küçük piliç. (C. III, s. 979)
- cingilli:** (*bk. cingilli*) Sığırların arkasında gezip onların yiyeceğini toplayan, beyaz, siyah ve sarı renkli küçük bir kuş. (C. III, s. 979)
- cinkara:** (< *Ar. cinn + < T. kara*) Karabaş kuşu. (C. III, s. 981)
- cirtlik:** (< *cirt “ses taklidi kelime” + T. -lik*) Ağaçkakan. (C. III, s. 940)
- citcibiro:** (< ?) Çalıkuşu. (C. III, s. 986)
- civelek:** (< ? *civelek; “canlı, oynak, neşeli ve sokulgan; geveze”; Tietze, 451*) Su çulluğu. (C. III, s. 988)
- civciviğara:** (< *civciv “ses taklidi kelime” + T. -i + < T. kara*) Baştankara denilen, güzel öten bir cins kuş. (C. III, s. 988)
- codalı:** (< ?) Tarla kuşu. (C. III, s. 994)
- conk kuşu:** (< ? + < *T. kuşu*) Baykuş. (C. III, s. 999)
- corcah:** (< “*ses taklidi kelime olabilir*”) Güvercinden küçük bir cins siyah renkli kuş. (C. III, s. 1000)
- corcor:** (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. III, s. 1000)
- corcuk:** (< “*ses taklidi kelime*”) Güvercinden küçük, gagası ve ayakları sarı, vücudu siyah olan bir cins kuş. (C. III, s. 1001)
- cork tavuk:** (< “*ses taklidi kelime*”; *gurk “ses taklidi kelime”; Eren, 352*) Kuluçkaya gelmiş tavuk. (C. III, s. 1001)
- corlak:** (< *cor “ses taklidi kelime” + T. -la- + -k*) Bağırtlak denilen kuş. (C. III, s. 1001)

- corrük:** (< “ses taklidi kelime”) Tarla kuşu. (C. III, s. 1002)
- cort:** (< “ses taklidi kelime”) Tavuk. (C. III, s. 1002)
- coruk:** (< “ses taklidi kelime”) Oburluğu ile tanınan bir çeşit kuş. (C. III, s. 002)
- cozbakal:** (< *coz* “ses taklidi kelime” + < *Yun. ? pākalos*) Karatavuk. (C. III, s. 1004)
- cödele:** (< ?) Serçeden biraz büyük kuş. (C. III, s. 1005)
- cöre:** (< *Fa. cura; Tietze, 456*) Erkek atmaca. (C. III, s. 1007)
- cubbal:** (< ?) Boz renkli bir cins tarla kuşu. (C. III, s. 1009)
- cucug:** (< “ses taklidi kelime”) Tavuk. (C. III, s. 1010)
- cuga:** (< ?) Sığırcık kuşu. (C. III, s. 1010)
- cugul:** (< ? *cugu* + *T. -l; Tietze, 454*) Hindi. (C. III, s. 1010)
- cuğu:** (< “ses taklidi kelime”) Hindi yavrusu. (C. III, s. 1010)
- cukcuk:** (< “ses taklidi kelime”) 1. Çok cılız tavuk. 2. Karatavuk kuşu. (C. III, s. 1011)
- cula:** (< *T. cula; Tietze, 454*) 1. Karga. 2. Yuvasını sarp kayalıklara yapan ve eti yenen, kargaya benzeyen bir çeşit kuş. (C. III, s. 1011-1012)
- culha kuşu:** (< *T. cula* + *kuşu*) Saksagan. (C. III, s. 1013)
- culubuk:** (< “ses taklidi kelime”) Çaylak. (C. III, s. 1015)
- culuk:** (< “ses taklidi kelime”; *Tietze, 455*) Hindi. (C. III, s. 1013)
- cunk kuşu:** (< *cunk* “ses taklidi kelime“ + < *T. kuşu*) Baykuş. (C. III, s. 1017)
- cunuk:** (< ?) Karatavuk kuşuna benzer bir kuş. (C. III, s. 1017)
- cura:** (*bk. cöre*) 1. Erkek atmaca. 2. Doğan. 3. Yaban ördeği yavrusu. (C. III, s. 1018)
- curcu:** (< “ses taklidi kelime”) Tavuk, piliç. (C. III, s. 1018)
- curcun:** (< “ses taklidi kelime”) Sığırcık kuşu. (C. III, s. 1018)

- curk:** (< “ses taklidi kelime”) Kuluçka olan tavuk. (C. III, s. 1018)
- curruk:** (< “ses taklidi kelime”) 1. Martı. 2. Kışın görülen, güvercinden küçük, sarı renkli bir cins kuş. (C. III, s. 1019)
- curukbakal:** (< *curuk* “ses taklidi kelime” + < Yun. ? *pākalos*) Eti yenen bir cins sıcak memleket kuşu. (C. III, s. 1019)
- cücü:** (< “ses taklidi kelime”) Çocuk dilinde kuş. (C. III, s. 1021)
- cücük:** (< “ses taklidi kelime”) 1. Kuş yavrusu. 2. Kümes hayvanlarının yavrusu, civciv. 3. Serçe. (C. III, s. 1023)
- cülcül:** (< “ses taklidi kelime”) Eti yenecek çağa gelmiş horoz. (C. III, s. 1026)
- cülcülük:** (< *cülcül* “ses taklidi kelime”+ < T. -lük) 1. Kartal. 2. Çaylak. (C. III, s. 1026)
- cüre:** (*bk. cöre*) 1. Küçük su kuşu. 2. Ördek. 3. Av kuşu. (C. III, s. 1028)
- cüveknene:** (< ?) Serçeden küçük, boz renkli bir kuş. (C. III, s. 1029)
- çağabogan:** (< ET. *çağa* + < T. *boğan*; < ET. *çağ* “ses taklidi”; Nişanyan, 72) Gecekuşu. (C. III, s. 1034)
- çağlak:** (< T. *çağlak*) Yırtıcı kuş, çaylak. (C. III, s. 1037)
- çağşırılı tavuk:** (< *çağşür* + < T. -lı + < T. *tavuk*; 'bir nevi pantolon veya don' DS 1038-39; TS 793-794; R. Dankoff, 25; “ya < Fa. *çağşür a.m. ya da Fa. kelime T. den alınma*; G. Doerfer, göre aslının Türkçe olması muhtemeldir; Tietze, 467) Paçaları tüylü tavuk. (C. III, s. 1039)
- çahavuz:** (< ?) Akbaba. (C. III, s. 1039)
- çalıçılığı:** (< T. *çalı* + *çılığı*; < *çal-ı*; Gülensoy, I, 190 ; < ? T. *çalı* “çal siyah-beyaz karışık renkli, alaca”; Nişanyan, 72; < kökü belli değildir; MBTS I, 518) Çalı kuşu. (C. III, s. 1054)
- çakçak:** (< “ses taklidi kelime”) Bir çeşit kuş. (C. III, s. 1042)
- çakır:** (< T. *çakır*; 'bir cins doğan' TS 800-801; < *çakır*, Doerfer 1967 III, 1090.) Bir çeşit kuş. (C. III, s. 1044)
- çakincik** (< ?) Alakarga. (C. III, s. 1045)

çal horozu: (< *T. çal* + < *Fa. ħurōz* + *T.-u*; “< *ET. çal* 'kirçil' *Doerfer 1967 III, 1049, Clauson 1972, 417*; “< *Fa. ħurōz*; *Eren, 180; Nişanyan, 174*”) 1. Alacalı horoz. 2. İri ibikli horoz. (C. III, s. 1033)

çalagan: (< *T. çalagan*) 1. Kartal. 2. Atmaca. (C. III, s. 1048)

çalağancı: (< *T. çalağancı*) Doğan kuşu. (C. III, s. 1048)

çama çakan: (< *Ar. şam* + *T. -a* + < *T. çakan*; (< *Arapçadan kalma bir alıntı olduğu anlaşılıyor* < *Ar. şam*’ “*mum*”; *Eren, 77*) Ağaçkakan. (C. III, s. 1064)

çamurca: (< ? *çamur* + < *T. -ca*; “*kökenini bilmiyoruz*”; *Eren, 78*) Boz renkli bir cins kuş. (C. III, s. 1068)

çamurcıl: (< ? *çamur* + < *T. -cıl*) Nadir ve kıymetli bir cins yaban ördeği; balıkçıl. (C. III, s. 1068)

çaparkır: (< *Fa. çapār* + < *T. kır*; < *Fa. çapār*; *Tietze, 475*) Karışık renkli tüyleri olan tavuk. (C. III, s. 1074)

çart kuşu: (< *cart* “*ses taklidi kelime*” + < *T. kuşu*) Diken aralarında gezen boz renkli bir küçük kuş. (C. III, s. 1085)

çasa: (< ?) Şahin. (C. III, s. 1085)

çavga: (*bk. cavga*) Bir çeşit karga. (C. III, s. 1094)

çavlı: (< *ET. çavlı*; “*şöhret, nam*; *TS, 839-841*) Şahin kuşu. (C. III, s. 1095)

çavmak: (< ? *çav-* + < *T. -mak*; “*doğmak (güneş hakkında)*; *Tietze, 448*”) Kuş kanatlarını sıkı sıkı uçmak. (C. III, s. 1095)

çayır: (< ? *çayır*; *Tietze, 485; Nişanyan, 132*) Ördek. (C. III, s. 1097)

çaykuş: (< ? *çay* + *kuş*; < ? *çay*; *Eren, 81; Nişanyan, 132*) Balıkçıl. (C. III, s. 1097)

çaylak: (< *T. çaylak*; “*Türkçe çaylak biçiminin -lak ekiyle türetildiği açıktır; çay + -lak eki*”; *Eren, 82*) Çaylak. (C. III, s. 1097)

çekik: (< *T. çekik*; *Serçeye benzer alacalı bir kuş ki siyah kayalıklarda bulunur*; *Atalay 1999: 287; Clauson 1972; 415*) Serçe büyüklüğünde tarla kuşu. (C. III, s. 1113)

- çembelcik:** (*bk. cembercik*) Saka kuşu. (C. III, s. 1127)
- çerçe:** (“< *T. serçe*; “*seç* + *-e* > *serçe*”; *Eren, 362*) Serçe. (C. III, s. 1144)
- çerkenez:** (< ?) Güvercin büyüklüğünde, sarı renkli bir kuş. (C. III, s. 1148)
- çetikara baştan:** (< ?*çeti* + < *T. kara* + *baştan*; < ? *çeti* “*dikenli bir çalı (taneleri hayvanlara verilir, çalısından süpürge yapılır*”; *Tietze, 500*) Dağlarda çalılar, dikenler üzerinde dolaşan serçe kadar siyah başlı bir kuş. (C. III, s. 1151)
- çetük:** (< ? *çetük*; “*orta Türkçede ‘dişi kedi’ anlamında, < kökenini bilmiyoruz*”; *Eren, 88*) Doğan kuşu. (C. III, s. 1152)
- çığa:** (*bk. cığa*) Karatavuk kuşundan büyük ve karışık renkli bir çeşit kuş. (1159)
- çığırnik:** (< *T. çığırnik*; *Tietze, 504*) Tarla kuşu. (C. III, s. 1161)
- çığla:** (< *Yun. tsihla*; *Tietze, 507*) Cıvcıvden büyük fakat piliç sayılmayan tavuk yavrusu. (C. III, s. 1162)
- çıkla:** (*bk. çığla*) Cıvcıvden büyük fakat piliç sayılmayan tavuk yavrusu. (C. III, s. 1169)
- çınçın:** (< “*ses taklidi kelimelerden*”) 1. Serçe. 2. Yusufçuk kuşu. (1179)
- çingilli:** (*bk. cingilli*) Çaylak. (C. III, s. 1181)
- çingır:** (*bk. cingilli*) Atmaca. (C. III, s. 1182)
- çınlık:** (< *çın* “*yansıma ses*” + *T. -lık*; *Gülensoy, 237*) Yaban tavuğuna benzeyen eti lezzetli bir cins kuş. (C. III, s. 1183)
- çıpcık:** (< “*yansıma ses*”; *Gülensoy, 238*) Serçe. (C. III, s. 1183)
- çıplak kuş:** (< *çıp* “*ses taklidi kelime*”+ *T. -la-* + *-k*; *Tietze, 510*) Yarasa. (C. III, s. 1184)
- çıraburun:** (< *Fa. çerāğ* + < *T. burun*) Siyah tüylü 3-4 cm. uzunlukta çıra renginde gagası olun bir cins kuş. (C. III, s. 1185)
- çırçıtta:** (< *çırçıt* “*ses taklidi kelime*” + *T. -ta*) Bülbüle benzeyen fakat ötmeyen bir çeşit kuş. (C. III, s. 1186)
- çırkıt:** (< “*ses taklidi kelime*”; *Tietze, 510*) Çil keklik. (C. III, s. 1188)

- çırlak:** (*bk. cırlak*) Kuş yavrusu. (C. III, s. 1187)
- çırnakaz:** (< ?) Su kenarlarında yaşayan uzun gagalı bir çeşit kuş. (C. III, s. 1188)
- çirona:** (< *Yun. tziröna; Tietze, 511*) Baykuş. (C. III, s. 1188)
- çıtık:** (< *T. çıtık*) Serçeden küçük, sırtı kahverengi ile siyah arası, göğsü kirli sarı, gagası siyah bir kuş. (C. III, s. 1193)
- çıtlık:** (< ? *çıtlık; Tietze; 513*) Çalı kuşu. (C. III, s. 1197)
- çıvıki:** (< ?) Saksığandan biraz küçük, eti yenen bir çeşit kuş. (C. III, s. 1200)
- çıbık:** (< *T. çıbık; "alkış"; Tetze, 514*) Cıvciv. (C. III, s. 1202)
- çiftçi:** (< *Fa. çift + T.-ci; Nişanyan, 444*) Ekilmiş tohumları yiyerek geçinen küçük bir kuş. (C. III, s. 1205)
- çiktelik:** (< ?) Serçeye benzeyen bir kuş. (C. III, s. 1212)
- çillik:** (< ?) Uzun kuyruklu bir çeşit tarla kuşu. (C. III, s. 1219)
- çilkeklik:** (< *T. çil + keklik; < çil "yüzde olan kahverengi benek" < ET. çil "deride bir darbeden husule gelen çürük, bere"; Clauson, 417; "eti için avlanan bir kuş, bir cins keklik"; TS, 919*) Bildircin. (C. III, s. 1218)
- çin tavuğu:** (< *öz. Çin + < T. tavuğu*) Boynu tüysüz, gövdesi uzun bir cins tavuk. (C. III, s. 1230)
- çinçe:** (< ? *çinçe; "serçe"; Tietze, 519*) Serçe kuşu. (C. III, s. 1226)
- çinçin:** (< "*ses taklidi kelime*") Serçe büyüklüğünde ve toprak renginde bir çeşit kuş. (C. III, s. 1226)
- çinçir kuşu:** (< *çinçir "ses taklidi kelime" + < T. kuşu*) Kar kuşu. (C. III, s. 1227)
- çinkeylik:** (< ?) Bülbüle benzeyen, serçe büyüklüğünde bir kuş. (1229)
- çinkilli:** (< ?) Atmaca. (C. III, s. 1229)
- çipil:** (< ?) Soğuk karlı günlerde suların bulunduğu yerde yaşayan uzun gagalı eti yenir bir kuş. (C. III, s. 1232)

çipilden kuşu: (< ? + < *T. kuşu*) Batakılıkta yaşayan bir kuş. (C. III, s. 1233)

çirona: (*bk. çirona*) Çulluk. (C. III, s. 1236)

çiviki: (< ?) Atmaca kuşu. (C. III, s. 1248)

çoculu: (< ?) Serçeden büyük, yuvasını toprak üstüne yapan bir kuş. (C. III, s. 1255)

çoluk: (< *T. çoluk*; “< *ET. çuluk a.m*”; *Clauson, 420*”)Bıldırcın kuşu. (C. III, s. 1264)

çomarlık: (< ? *çomar- T. -lik*; *Tietze, 529*) Çoban aldatan kuşu. (C. III, s. 1265)

çorez: (< *Yun. çiroz*; “*çok zayıf(kimse)*” < *Yun. tsîros*; *Tietze, 522*) Küçük kalmış hindi. (C. III, s. 1271)

çorpa: (< *Fa. çūlpā*; “< *belki çolpa / çulpa'mn varyantı. (l)-(r) değişimi, < Fa. çūl'eğri' ve pā 'ayak, bacak'*”; *Tietze, 528-532*) Yeni yetişen horoz. (C. III, s. 1273)

çökdelik: (< ?) Bir çeşit kuş. (C. III, s. 1281)

çöleke: (< *Moğ. çöl* + < *ET. eke*; “< *ET. eke* “*büyük, yetişkin, olgun*”; *Tietze, 700*) Siyah renkli, eti yenen bir çöl kuşu. (C. III, s. 1282)

çölmekçil: (< *T. çölmek=çömlek -çil*; *Tietze, 534*) Kayabaşlarında yaşayan kırmızı ve kahverengi tüylü, serçe büyüklüğünde bir çeşit kuş. (C. III, s. 1283)

çölü: (< ?) Küçük kuşlar. (C. III, s. 1284)

çömlekçi: (< *T. çölmek=çömlek + -çi*) Sarp kayalarda çamur ile çömlek şeklinde yuva yapan kuş. (C. III, s. 1287)

çönbildik: (< ?) Serçe kadar bir çeşit kuş. (C. III, s. 1288)

çön kuşu: (*bk. cunk kuşu*) Baykuş.(C. III, s. 1290)

çörez: (*bk. çorez*) 1. Zayıf, sıska, büyümemiş. 2. Büyümemiş hindi. (C. III, s. 1293)

çullu cücük: (< *Ar. cull* + *T. lu* + < *cücük* “ses taklidi kelime”; *Tietze*, 454) Tavuk. (C. III, s. 1303)

çuran: (< *Arn. çuran*; *Tietze*, 539) Hindi. (C. III, s. 1305)

çuri: (< ?) Kaz yavrusu. (C. III, s. 1306)

çutuk: (< *çut* “ses taklidi kelime” + *T. -uk*) Eti yenmiyen bir çeşit kuş. (C. III, s. 1306)

çüçü: (< “ses taklidi kelime”) Dişi hindi. (C. III, s. 1306)

çüngüş: (*bk. cunk kuşu*) Çoban aldatan kuşu. (C. III, s. 1308)

D

dağhorozu: (< *T. dağ* + < *Fa. ħurūs* + < *T. -u*; “< *ET. tağ*”; *Nişanyan, 162*) Çavuş kuşu. (C. IV, s. 1325)

dağkıyıtı: (< *T. dağ* + < ? *kıyıtı*) Yaban güvercini. (C. IV, s. 1325)

dalagan kuşu: (< *T. dalagan* + < *kuşu*; “< *tal-*”; *Tietze, 550*) Saka kuşu. (C. IV, s. 1335)

dalagan: (< *T. dalagan*) Ördeğin daha iri bir cinsi, su kuşu. (C. IV, s. 1335)

dalgan kuş: (< *T. dalgan* + *kuş*) *Saka kuşu*. (C. IV, s. 1344)

dalı kara: (< *T. dalı* + *kara*; “< *ET. tal a.m.*”; *Clauson, 489*) Omuzunda kara tüyleri olan beyaz güvercin. (C. IV, s. 1344)

damba: (< ?) Bir çeşit su kuşu. (C. IV, s. 1350)

danakaldıran: (< ? *T. dana* + *kaldıran*; < ? *T. dana*; *Nişanyan, 166*; *Eren, 105*) 1. Kuzgun. 2. Akbaba. (C. IV, s. 1356)

dandan guşi: (< *dandan* “*ses taklidi kelime*” + *guşi*) Kuyruksallayan kuşu. (C. IV, s. 1357)

darakçin: (< *T. darakçin*; “‘*tarak taranma aleti*’ < *ET. tarğak a.m.*” *Clauson, 539*) Çavuş kuşu. (C. IV, s. 1366)

darcan: (< *T. darı* + *-can*) Serçe. (C. IV, s. 1369)

darıbişik: (< ?) Serçe. (C. IV, s. 1370)

darıcan: (*bk. darcan*) Serçeden biraz büyük, boz renkli, boynu kırmızılı, kışın gitmeyen yerli kuş. (C. IV, s. 1370)

davşancıl: (< *T. tavşan* + *-cıl*; “*Eski Türkçeden başlayarak kullanılır (tavış-gan). Orta Türkçede de tavışgan biçimi geçer. Eski Kıpçakçada tavşan olarak kullanılır. Yaygın bu inanca göre, Türkçe tabış- ~ tavış 'koşmak, atlamak, sıçramak' kökünden yapılmış bir türevidir: tapış- ~ tavış- + -gan; Eren, 39*) Tavşan avlayan yabani kuş, doğan. (C. IV, s. 1382)

dayday: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi yavrusu. (C. IV, s. 1387)

dazlak: (< *T. dazlak*; “*Eski çağlardan başlayarak kullanılır. Orta Türkçede “tāz” olarak geçer; Eren, 106; < dazla- + fiilden etken fiilsıfatı*

(*participium activum*) mânasında sıfat yapan *-k eki*"; Tietze, 570) Leylek. (C. IV, s. 1391)

deldeli: (< *T. del-* + *deli*) Atmaca kuşu. (C. IV, s. 1408)

deleğec: (< *T. del-* + *-(e)geç*) Ağaçkakan kuşu. (C. IV, s. 1409)

delice: (< *delice*; "< *Az., Çağ. delice ve Fa. dalīca/dalīça a.m. G. Doerfer, no. 11 89'a göre O. delüce (toğan)'dan alınmıştır*"; Tietze, 582) 1. Şahin, atmaca. (C. IV, s. 1411)

deniz ördeyi: (< *T. deniz* < *ET. teniz* + *ördeği*; *Eren, 316*) İri, soğuğa karşı dayanıklı, kışın çok yağlı olan, başı sarıya yakın renkte bir cins av kuşu. (C. IV, s. 1424)

dennûre: (< ?) Saka kuşu. (C. IV, s. 1426)

derikanat: (< *T. deri* + *kanat*; < *T. deri* < *ET. teri*; Tietze, 594) Yarasa. (C. IV, s. 1434)

dertbüyük kuşu: (< *Fa. dard* + < *T. büyük*; "< *ET. bedük a.m. Clauson*"; 302-303; "*bedü-* + *fîilden* sıfat yapan *-Ar eki*"; Tietze, 383) Kuğu kuşu. (C. IV, s. 1436)

deveğuşu: (< *T. deve* + *kuşu*; "*deve* < *teve Eski çağlardan başlayarak kullanılır. Clauson, eski çağlarda Türkçeden Moğolcaya geçtiğini dile getirmiştir. Türkçe "teve" ile Moğolca "temegen" arasındaki bağ bilimsel yayınlarda türlü tartışma ve açıklamalara yol açmıştır. Ramstedt Moğolca temegen'i Türkçe teve (> deve) ile birleştirmiştir. Räsänen (s. 468) de bu birleştirmeye katılmıştır. Bu kelime Türkçeden komşu dillere de geçmiştir*"; *Eren, 110*) Divik de denilen, güvercin büyüklüğünde bir su kuşu. (C. IV, s. 1441)

devletli: (< *Ar. devlet* + *T.-li*) Baykuş. (C. IV, s. 1444)

dığdı: (< "*ses taklidi kelime*") Tarla kuşu. (C. IV, s. 1452)

dıkmavuk: (< ?) Baykuş. (C. IV, s. 1457)

dıra dıra: (< "*ses taklidi kelime*") Koyu yeşil renkli, arı kuşuna benzeyen, başlıca gıdası çekirge olan bir kuş, gökkarga. (C. IV, s. 1466)

dırranga: (< ?) Güvercin büyüklüğünde papağan renginde, eti yenmeyen bir kuş. (C. IV, s. 1472)

dıydıy: (< “ses taklidi kelime”) Hindi yavrusu. (C. IV, s. 1475)

didi: (< “ses taklidi kelime”) Hindi yavrusu (C. IV, s. 1481)

dikdelağaç: (< *T. dik* + *del* + *ağaç*) Ağaçkakan kuşu. (C. IV, s. 1484)

diken kuşu: (< *T. diken* + *kuşu*; “< *T. diken* < *ET. tiken*”; *Tietze, 615*) Saka kuşu. (C. IV, s. 1486)

dikencir: (< *T. diken* + < ? -*cir*) Serçe kuşuna benzeyen, sarı renkli, ufak bir çeşit kuş. (C. IV, s. 1487)

dikguluk: (< *T. dik* + < *guluk* “ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. IV, s. 1486)

dikil: (< *T. dikil*) Horoz. (C. IV, s. 1487)

dillitoy: (< *T. dilli+toy*; < *ET. til*; *Tietze, 616*; < *toy* “çok iri bir kuş türü”; *Nişanyan, 886*) Uzun gagalı büyükçe su kuşu. (C. IV, s. 1498)

dindimi: (< “ses taklidi kelime”) Uzun kuyruklu, su kenarlarında dolaşan küçük bir kuş. (C. IV, s. 1499)

dingil: (< “ses taklidi kelime”; *Tietze, 623*) Tintin de denilen kuyruksallayan kuşu. (C. IV, s. 1504)

dingilcik: (< *dingil* < “ses taklidi kelime” + *T. -cik*) İspinoz kuşu. (C. IV, s. 1504)

dirvana: (< *EYun. Trygön*; *Tietze, 627*) Güvercin büyüklüğünde gri renkli göçmen bir kuş. (C. IV, s. 1519)

divdili: (< *divdi* “ses taklidi kelime” + < *T. -li*) Tepesi sivri tüylü büyük serçe. (C. IV, s. 1326)

divdiv: (< “ses taklidi kelime”) Kerkenez kuşu. (C. IV, s. 1526)

divi guşu: (< *divi* “ses taklidi kelime”+ < *T. kuşu*; *Tietze, 631*) Güvercin büyüklüğünde bir deniz kuşu. (C. IV, s. 1526)

dobak: (< ?) Başında tüy olmayan kuş. (C. IV, s. 1533)

dobi: (< ?) Karlı yerlerde bulunan, başında sivri bir tüyü olan, kül renkli bir kuş. (C. IV, s. 1533)

dodili: (< *E.Yun. dudili; Tietze, 635*) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1534)

dogey: (< ?) Çavuş kuşu. (C. IV, s. 1535)

doğiy: (< ?) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1536)

donbaylı: (< ?) Bildircin. (C. IV, s. 1559)

dongaylı: (< ?) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1560)

donka: (< ?) Çulluk kuşu. (C. IV, s. 1560)

dorahilli: (< *Yun. dorahill; Tietze, 647*) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1563)

dorfil: (< *Yun. dorfil; Tietze, 647*) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1564)

dot: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. IV, s. 1567)

dova: (< ?) Toy kuşu. (C. IV, s. 1568)

dök: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. IV, s. 1572)

dölehlî: (< *T. döleklî; “'uslu, ağırbaşlı' < ET. tölek”; Tietze, 651*) Baykuş. (1577)

dölengeç: (< *Çağ. dölengeç; “< Çağ. dülgenç”; Tietze, 651*) Çaylak. (C. IV, s. 1578)

dönek: (< *T. dön-+-ek*) Takla atan güvercin. (C. IV, s. 1583)

dövlet guşu: (< *Ar. devlet + < T. kuşu*) Baykuş. (C. IV, s. 1593)

dudibik: (< ?) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1595)

duguk: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. IV, s. 1595)

duka: (< ?) Hindi. (C. IV, s. 1596)

dukkuk: (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Baykuş. 2. Bülbül. 3. Guguk kuşu. (C. IV, s. 1596)

duranik: (< ?) Tarla kuşu. (C. IV, s. 1605)

durdur: (< *T. durdur*) Üveyik kuşu. (C. IV, s. 1605)

durna: (< *T. turna; Nişanyan, 897*) Turna kuşu. (C. IV, s. 1606)

durulu: (< *T. durulu*) Çobanaldatan kuşu. (C. IV, s. 1608)

duvadak: (< ?) Kışın su kıyılarında yaşayan, kaz büyüklüğünde bir kuş. (C. IV, s. 1614)

duvan: (< *T. doğan*) Doğan kuşu. (C. IV, s. 1614)

düdük: (< *T. düdük*; “< *ET. tütek*”; *Tietze, 668*) İlbaharda sıcak memleketlerden gelen ve gece çok öten göçmen kuş. (C. IV, s. 1617)

dün: (< “*ses taklidi kelime*”) Geceleri dün dün diye öten bir kuş. (C. IV, s. 1630)

düneğen: (< *T. tüneğen*; *Nişanyan, 672*) Tünemeyi seven kuş, daima tüneyen kuş. (C. IV, s. 1630)

E-F

ebebin: (< ?) Bir yere konduğu zaman kolay kolay kalkamayan bir cins ufak kuş. (C. V, s. 1651)

ebi: (< “ses taklidi kelime olabilir”) Hindi. (C. V, s. 1656)

efeyik: (< ? üveyik) Kumru. (C. V, s. 1668)

egrikoca: (< T. eğri < ET. eğri + koca) Keklik renginde ve büyüklüğünde, uzun gagalı, eti lezzetli, kışın sulak yerlere giden göçebe bir kuş. (C. V, s. 1674)

eğrilce: (< T. eğrilce) Sarı renkli bir çeşit kuş. (C. V, s. 1684)

elhoca: (< T. el + < Fa. hoca; “al hoca” kızılığından kinaye olarak *alhoca* anlamında olabilir.”) Uzun gagalı, siyah etli ve kışın ortaya çıkan bir kuş, çulluk kuşu. (C. V, s. 1714)

el kuşu: (< T. el < ET. elig + kuşu; “kartala benzeyen alacalı bir kuş”; *Atalay 1998: 49*) Eldeki yeme alıştıran her çeşit kuş. (C. V, s. 1720)

elâmencik: (< ?) İspinoz kuşu. (C. V, s. 1702)

elmabaş: (< T. elma + baş) Kırmızı başlı, eti yenebilen ördek cinsinden bir kuş. (C. V, s. 1725)

elmacık: (< T. elmacık) Saka kuşu. (C. V, s. 1725)

eloca: (*bk. elhoca*) Çulluk kuşu. (C. V, s. 1726)

evək: (< ? üveyik; “kökenini bilmiyoruz”; *MBTS 3, 3280*) Güvercine benzeyen bir kuş, kumru. (C. V, s. 1804)

eveyik: (*bk. evək*) Güvercine benzeyen bir çeşit av kuşu, üveyik. (C. V, s. 1806)

evkuşu: (< T. ev + kuşu) Güvercin. (C. V, s. 1810)

falak: (< T. falak; “< T. bala + k > balak > falak”; *Gülensoy, 353*) 1. Tarlalarda mısırlara dadanan ala karga. 2. Güvercin cinsinden eti yenen bir çeşit av kuşu. (C. V, s. 1832)

fanoş: (< ?) Keklik. (C. V, s. 1834)

farıç: (“Türkçeye “< ferik, firik” olarak geçmiş < Fa. farūk kelimesinin varyantı olabilir”; Tietze, 47) Keklik yavrusu. (C. V, s. 1834)

farış: (bk. farıç) Yumurtadan yeni çıkan keklik yavrusu. (C. V, s. 1836)

fattıke: (< ? Fa. fattıke; Tietze, 37) Güvercinin küçüğü. (C. V, s. 1840)

feli: (< Yun. feli; “dilim, parça”; Tietze, 42) 1. Serçe kuşu. 2. Küçük kuş. (C. V, s. 1842)

felice: (< ?) Eti yenmeyen, atmacaya benzer bir çeşit kuş. (C. V, s. 1842)

fenekir: (< ?) Ördek cinsinden bir çeşit küçük av kuşu. (C. V, s. 1843)

fere: (< Ar. farḥa; Tietze, 46) Cıvcivlikten çıkıp, yenilebilecek hale gelmiş tavuk. (C. V, s. 1844)

feriç: (< Fa. farūk; “< Fa. ferik/firik, “piliç”; Tietze, 47) 1. Keklik yavrusu. 2. Yumurtlama çağına gelmiş piliç. (C. V, s. 1845)

ferik: (bk. ferıç) 1. Kümes hayvanlarının cıvcivlikten çıkmış yavruları, piliç. 2. Dişi hindi. 3. Dişi piliç. (C. V, s. 1846)

ferike: (< Fa. ferik + < T. -e; şeklinde olabilir.) Tavuk. (C. V, s. 1846)

fırık: (< “ses taklidi kelimelerden”) Açık yeşil renkli, serçeden biraz büyük olan, arı kuşu da denilen bir kuş. (C. V, s. 1855)

fışkırın: (< fışkır- “ses taklidi kelime” + T. -an; “< fışkır- “suyun sütun hâlinde atılması” < ses taklidi köke gürültü ifade eden -kır- fiil genişlemesi ilave edilmiştir”; Tietze, 58) Bir çeşit av ördeği. (C. V, s. 1861)

fıyık: (< ?) Ardan yiyen bir kuş. (C. V, s. 1862)

ficik: (< ?) Çok küçük ve san tüylü bir kuş. (C. V, s. 1863)

fidi: (< ?) 1. Kaz yavrusu. 2. Hindi yavrusu. (C. V, s. 1863)

filik: (bk. farıç) 1. Bir yıllık kaz, ördek ya da tavuk. 2. Piliç. 3. Keklik yavrusu. (C. V, s. 1865)

filorcın: (< İtl. frongillo) Av kuşu. (C. V, s. 1866)

firih: (bk. farıç) Yeni ötmeye başlayan horoza denir. (C. V, s. 1869)

firik: (bk. farıç) Daha ötmeye başlamamış horoz. (C. V, s. 1870)

firte: (< ?) Hindi. (C. V, s. 1871)

fisfis: (< “*ses taklidi kelime*”) Çalıkuşu. (C. V, s. 1871)

fita: (< ?) 1. Hindi. 2. Dişi hindi. (C. V, s. 1873)

fiyo: (< Yun. *éřia*; Tietze, 72) Ördek. (C. V, s. 1875)

foraz: (< Fa. *şurüs*) Horoz. (C. V, s. 1876)

G

gabalah: (< ?) Kışın uçamayan keklik. (C. VI, s. 1883)

gabatülek: (< *T. kaba* + *tülek*; “< *OT. tülek(g)*”; *Gülensoy, 944*) İki yaşındaki keklik. (C. VI, s. 1884)

gacele: (< ?) Ala karga. (C. VI, s. 1887)

gağ döktü: (< ? + < *T. döktü*) Kumru. (C. VI, s. 1893)

galkangazı: (< *T. kalkan* + *kazı*; “< *T. kalkan*”; *Nişanyan, 408*) Kırmızı kanatlı olan, uzun bacaklı, eti yenilen, pelikana benzer bir çeşit su kuşu. (C. VI, s. 1902)

gallânguç: (< *T. kırlangıç*; “< *ET. karlaguç*”; *Eren, 238*) Kırlangıç. (C. VI, s. 1902)

gallep: (< ?) Yabanî güvercin. (C. VI, s. 1903)

garabahar: (< *T. kara* + < *Fa. behār*) Sığırcık büyüklüğünde, düz siyah, gagası ve ayağı kırmızı renkte olan bir kuş. (C. VI, s. 1917)

garatavuk: (< *T. kara* + < ? *Tavuk*) Karatavuk denen sığırcık büyüklüğündeki bir çeşit kuş. (C. VI, s. 1921)

garazah: (< ?) Karakarga. (C. VI, s. 1921)

garrak: (< “*ses taklidi kelime olabilir*”) 1. Saksagan. 2. Karga. (C. VI, s. 1929)

gartal: (< ? *kartal*; “< *kartal* < *kara* + *tal*”; *Clauson, 649*; “<*kartal* ‘kökübelli değildir’”; *MBTS 2, 1591*) Kartal. (C. VI, s. 1931)

gartgart: (< “*ses taklidi kelime*”) Bir çeşit deniz kuşu. (C. VI, s. 1931)

gavram: (< *Blg. gavran*; “< *Blg. gavran* ‘karga, kuzgun’”; *Tietze, 106*) Bir çeşit siyah karga. (C. VI, s. 1940)

gavran: (*bk. gavram*) Leş kargası. (C. VI, s. 1940)

gayapa: (< ?) Bir çeşit keklik. (C. VI, s. 1943)

gayduli: (< ?) Saka kuşu. (C. VI, s. 1994)

gaz: (< *T. kaz*) Kaz. (C. VI, s. 1952)

gazak tülek: (< ?) Dört yaşında erkek keklik. (C. VI, s. 1953)

gazel tavuğu: (< *Ar. gazel* + < *T. tavuğu*) Çulluk. (C. VI, s. 1954)

gebeç: (< ?) Bir çeşit ördek. (C. VI, s. 1955)

gecekuşu: (< *T. gece* < *ET. kiçe* + *kuşu*) Yarasa. (C. VI, s. 1958)

gecele: (< *T. gecele*) Saksığan. (C. VI, s. 1959)

gelincik: (< *T. gelin* < *ET. kelin* + *cik*) Kırmızı ve sarı renkli serçe büyüklüğünde bir çeşit kuş. (C. VI, s. 1979)

gengel: (< ?) Saka kuşu. (C. VI, s. 1991)

ger: (< ?) Dişi ördek. (C. VI, s. 1994)

gerez: (< ?) Uzun uzun öten horoz. (C. VI, s. 2000)

gergenek: (< *T. kerkenez*; “< *OT kerki* ‘kerki’ (DLT) + *n* + *ez*”; *Gülensoy*, 499) Atmacaya benzer bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2000)

gerleğen: (< ?) Sırtı ve kuyruğu kara, karnı beyaz, kanatlarının ucu siyah olan bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2003)

gerördek: (< ? + *ördek*; *Eren*, 316) Dişi ördek. (C. VI, s. 2006)

gerze: (< ?) Bir çeşit büyük tavuk ya da horoz. (C. VI, s. 2007)

gıcık: (< *Srp.-Hrv. gıcık*) Saksığan. (C. VI, s. 2026)

gılınkuş: (< ? + *kuş*) Baykuş. (C. VI, s. 2042)

gılu: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. VI, s. 2044)

gıragıra: (< “*ses taklidi kelime*”) Sığırcık cinsinden siyah ve küçük bir kuş, ötleğen kuşu. (C. VI, s. 2051)

gırav: (< “*ses taklidi kelime*”) Mavi renkli karga. (C. VI, s. 2053)

gırğı: (< “*ses taklidi kelime*”) Atmaca. (C. VI, s. 2056)

gıygi: (< “*ses taklidi kelime*”) Horoz. (C. VI, s. 2066)

gızılguş: (< *T. kızıl* + *kuş*) Atmaca. (C. VI, s. 2070)

gidi: (< “*ses taklidi kelime*”) İnsanlara alışkın keklik yavrusu. (C. VI, s. 2035)

- gir gidik:** (< “ses taklidi kelime”) Küçük horoz. (C. VI, s. 2083)
- godal:** (< ?) Hindi. (C. VI, s. 2091)
- godaz :** (< Yun. köttos; Tietze, 162) Horoz. (C. VI, s. 2091)
- goğel:** (< T. göğel/gövel/güvel; “< gök + el”; Tietze, 168) Ördek Yeşil ördek. (C. VI, s. 2128)
- goğerçin:** (< T. güvercin; “< ET. kökürçgen/kökürçgün, kögercin/köwercin < kökermek mavi veya grimsi mavi olmak”; Nişanyan, 308) Güvercin. (C. VI, s. 2095)
- goğeşşak:** (< T. gök + < T. eşek < ET. eşgek) Boz renkte, leyleğe benzeyen bir su kuşu. (C. VI, s. 2095)
- goğsüsarı:** (< T. göğüs < ET. kögüz + -ü +sarı) Daha çok çalılıklarda yaşayan, serçe büyüklüğünde, göğsü sarı bir kuş. (C. VI, s. 2095)
- gok güdük:** (< T. gök + güdük; “< T. güdük”; Tietze, 200) Mavi renkli, ufak kuyruklu, kayalarda yaşayan bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2096)
- gokcok:** (< T. gökçek) Hindi. (C. VI, s. 2096)
- goldik:** (< ?) Kuyruksuz ya da kısa kuyruklu tavuk. (C. VI, s. 2097)
- gongak:** (< ? + < gak “ses taklidi kelime”) Bir çeşit büyük tavuk ya da horoz. (C. VI, s. 2101)
- gonguluk:** (< ? + < guluk “ses taklidi kelime”) Baykuş. C. VI, s. (2101)
- gork:** (< “ses taklidi kelime”; Eren, 164) Kuluçkaya yatmış kümes hayvanı. (C. VI, s. 2105)
- gosgok:** (< “ses taklidi kelime”) Çavuşkuşu. (C. VI, s. 2107)
- gosgouk:** (< “ses taklidi kelime”) Atmaca büyüklüğünde boz renkli bir kuş. (C. VI, s. 2107)
- goska:** (< Blg. giska; Tietze,165) Erkek kaz. (C. VI, s. 2107)
- gotüsarı:** (< T. götü + sarı) Kuyruğu ve kuyruk altı sarı, serçe büyüklüğünde bir kuş. (C. VI, s. 2108)
- göbüt:** (< Erm. gobid “kaba, sert”; Tietze, 166) Dağ güvercini. (C. VI, s. 2118)

göceğen: (< *T. göceğen*; “< *Kıpç. köçgen 'kartal' < ET. köçgün 'göçkün'* (?)”); *Clauson, 697*) Bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2118)

göde: (< *T. göde*; “< *T.gök + de*”; *Gülensoy, 375*) 1. Güvercin. 2. Güvercin yavrusu. (C. VI, s. 2123)

göde güvercin: (< *T. göde + güvercin*) İri ve koyu mavi renkli bir çeşit güvercin. (C. VI, s. 2123)

gödek: (< *T. güdük*) 1. Kuyruksuz kümes hayvanı. 2. Tavuk. (C. VI, s. 2124)

gök: (< *T. gök*) Güvercine benzer bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2135)

gök cerge: (< *T. gök + < Moğ. cerge*; “< *Moğ. cerge, 'dizi, sıra, grup'*”; *Tietze, 431*) Yeşilimsi, mavimsi renkli bir çeşit göçmen kuş. (C. VI, s. 2135)

gökçe karga: (< *T. gökçe + karga*) Mavi renkli karga. (C. VI, s. 2136)

gökçeli : (< *T. gökçeli*) Yaban güvercini. (C. VI, s. 2136)

gökçepilav: (< *T. gökçe + < Fa. pālav*) Baykuş. (C. VI, s. 2136)

gökgebe: (< *T. gök + gebe*) Yumurta içinde ölüp kalan civciv. (2137)

gökgüdük: (< *T. gök + güdük*) Mavi renkli küçük ve hareketli bir kuş. (C. VI, s. 2137)

göksugızı: (< öz. göksu + < *T. kızı*) Güvercinden küçük, siyak renkli, başında güzel sorgucu olan bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2139)

gölük: (< *T. gölük < ET. kölük*; “*eşek, beygir gibi yük hayvanı, yük taşıyan ve binilen hayvan (eşek, katır vs.)*”; *Tietze, 171*) Ağačkakan kuşu. (C. VI, s. 2146)

gömbül: (< ?) Kuyruksuz tavuk vb. hayvanlar. (C. VI, s. 2147)

göregöçen: (< *T. göre + göçen*) Serçe tutan bir çeşit kuş. (C. VI, s. 2158)

görez: (< ?) Hindi. (C. VI, s. 2160)

götlez: (< ?) Kuyruksuz tavuk ya da horoz. (C. VI, s. 2165)

gövel: (*bk. goğel*) 1.Yeşil başlı (ördek için.) 2. Güzel kuş anlamında kullanılır. (C. VI, s. 2167)

- gövgazi:** (< *T. gök + kazı*) Turna. (C. VI, s. 2170)
- gubbek:** (< ?) İlkbaharda çok zaman çam üzerinde öten bir kuş. (C. VI, s. 2186)
- gubülluk:** (< ?) Kırçilli tüyleri olan küçük bir kuş. (C. VI, s. 2186)
- gugu:** (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. VI, s. 2189)
- guggu kuşu:** (< *guggu* < “*ses taklidi kelime*” + *kuşu*) Guguk kuşu. (C. VI, s. 2189)
- gugucuk:** (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Kumru. 2. Yusufçuk kuşu. (C. VI, s. 2189)
- guguk:** (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Kuğu kuşu. 2. Bir cins kır güvercini. 3. Çavuş kuşu. 4. Baykuş. (C. VI, s. 2189)
- gugumavık:** (< *Yun. koukoubágia; Tietze, 193*) Baykuş. (C. VI, s. 2190)
- gugute:** (< *Blg. gugukta; Tietze, 193*) Güvercin. (C. VI, s. 2190)
- gukcuk:** (< *T. gökçek*) Hindi. (C. VI, s. 2190)
- gukguk kuşu:** (< “*ses taklidi kelime*” + < *T. kuşu*) Guguk kuşu. (C. VI, s. 2191)
- guli:** (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. VI, s. 2192)
- gulk:** (*bk. gork*) Kuluçkaya yatan tavuk. (C. VI, s. 2192)
- guluguş:** (< “*ses taklidi kelime*” + *kuş*) Baykuş. (C. VI, s. 2193)
- gulübuk:** (< “*ses taklidi kelime*”) Serçeden az büyük ve toprak renkli, tepeli bir cins tarla kuşu. (C. VI, s. 2193)
- gumura:** (< *Fa. gumri; Eren; 267*) Kumru. (C. VI, s. 2195)
- gun kuşu:** (< *T. gün* < *ET. kün* + *kuşu*) Gece kuşu. (C. VI, s. 2204)
- gusak:** (*bk. goska*) Erkek kaz. (C. VI, s. 2202)
- guu kuşu:** (< *guu* “*ses taklidi kelime*” + *kuş*) Gece kuşu (C. VI, s. 2203)
- guvercin:** (< *T. güvercin*) Güvercin. (C. VI, s. 2203)
- guzgun:** (< *T. kuzgun* < *ET. kuzgun; Gülensoy, 585*) Kuzgun, yırtıcı bir kuş. (C. VI, s. 2205)

gübez: (< ? *gübez*; “*köp + (e)z*”; *Gülensoy, 373*) Dişi hindi. (C. VI, s. 2205)

gücüģen: (*bk. göceģen*) Kartal. (C. VI, s. 2208)

gükgüven: (< *gük* “*ses taklidi kelime*” + < *ET. güven* < *ET. küven*) Baykuş. (C. VI, s. 2216)

gülü: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. VI, s. 2220)

gül kuşu: (< *Fa. gul* + < *T. kuşu*) Bülbül. (C. XII, Ek-I, s. 4512)

gündek: (< *T. güdük*) Kısa kuyruklu tavuk. (C. VI, s. 2225)

gündük: (< *T. güdük*) Kuyruksuz tavuk. (C. VI, s. 2227)

güpbük: (< ?) İbibik kuşu. (C. VI, s. 2232)

gürgür: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. VI, s. 2236)

gürleyik: (< *T. gür* “*yansıma*”+ *-le* + *-(y)ik*) 1. Serçe. 2. Kahve renkli tüylü, sebze tohumlarını eşleyen bir kuş. (C. VI, s. 2237)

güvel: (*bk. goģel*) Ördek. (C. VI, s. 2240)

güvercin: (*bk. goģerçin*) Güvercin. (C. VI, s. 2169)

güz cülüģü: (< *T. güz* < *ET. küz* + < *cülük* “*ses taklidi kelime*” + < *T. -ü*) Sonbaharda çıkan civciv. (C. VI, s. 2243)

H-I-İ

hacıba**ba:** (< *Ar. hāccin* + < *çd. baba*) Leylek. (C. VII, s. 2248)

hacıkuşu: (< *Ar. hāccin* + < *T. kuşu*) 1. Baykuş. 2. Kırlangıç. (C. VII, s. 2248)

hacirrücür: (< ?) Kırlangıç. (C. VII, s. 2248)

hak kuşu: (< *Ar. hakk* + < *T. kuşu*) İshak kuşu. (C. VII, s. 2255)

hakkuran: (< *Ar. hakk* + < *T.kur-* + *-an*) Güvercinden büyük serçeden küçük bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2255)

halana: (< ?) Karatavuk büyüklüğünde boz renkli bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2256)

halı kuşu: (< *Fa. ḫālī* + < *T. kuşu*) Göğsü ve kanatları sarı renkli, küçük bir kuş. (C. VII, s. 2260)

halkalı: (< *Ar. ḫalqa* + < *T. -lı*) Üveyik kuşundan büyük, boynu beyaz bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2262)

halogötü: (< ? + < *T. götü*) Bildircına benzer bir kuş. (C. VII, s. 2261)

hamak: (< *Fr. hamac*) Av kuşu. (C. VII, s. 2263)

hamaz: (< ? *hamaz*; *Tietze, 245*) Büyük karga. (C. VII, s. 2264)

hamazkarga: (< ? *hamaz* + < *T. karga*) Büyük ve karakarga. (C. VII, s. 2265)

hamsıkuşu: (< *Yun. hamsi* < *T. kuşu*; “ ‘küçük bir kuş’ < *Yun. ḫapsi*”; *Tietze, 248*) Martı. (C. VII, s. 2269)

hanımcık: (< *T. hanım* < *ET. ḫanım* + *-cık*) Saka kuşu. (C. VII, s. 2274)

harman horozu: (< *Fa. ḫırman* + < *Fa. ḫurüs* + < *T. -u*) Çavuşkuşu. (2293)

hartkakan: (< *hart* “ses taklidi kelime” + < *T. kakan*) 1. Ağaçkakan. 2. Yabanî horoz. (C. VII, s. 2296)

hatgagan: (< *hat* “ses taklidi kelime” + < *T. kakan*) Ağaçkakan. (C. VII, s. 2305)

hatuncuk: (< *Fa. hātūn* + < *T. cuk*; *Tietze, 274*) Saka kuşu. (C. VII, s. 2307)

hayeci: (< ?) Atmaca. (C. VII, s. 2316)

hayırlı kuş: (< *Ar. ḥā'ir* + < *T. -lı* + < *T. kuş*) Baykuş. (C. VII, s. 2317)

hecci leylek: (< *Ar. hāccin* + < *Ar. laḳlaḳ*; “< *Ar. laklak* ‘leylek’”; *Nişanyan, 265*) Leylek. (C. VII, s. 2325)

hel: (< ?) Kartal. (C. VII, s. 2330)

helây: (< ?) Bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2330)

helele: (< ? *hele hele*) Yırtıcı kuş. (C. VII, s. 2331)

helha: (< ?) Atmaca türünden yırtıcı bir kuş. (C. VII, s. 2332)

helhel: (< ?) 1. Çaylak. 2. Atmacadan küçük bir çeşit yırtıcı kuş. (C. VII, s. 2332)

helli: (< ?) Bir çeşit küçük kuş. (C. VII, s. 2336)

herdemi: (< ?) En erken kuluçkaya yatan keklik. (C. VII, s. 2342)

heytik: (< ?) Kanarya büyüklüğünde nakışlı bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2355)

hırhır: (< “*ses taklidi kelime*”) Kartal. (C. VII, s. 2369)

hırlak: (< *hır* “*ses taklidi kelime*” + *T. -la-* + *k*) Ördek cinsinden bir çeşit su kuşu. (C. VII, s. 2371)

hırnık: (< ?) Keklik yavrusu. (2371)

hibibik: (< “*ses taklidi kelimelerden*” < *ET. üpgük a.m.; Clauson, 9*)

Çavuşkuşu. (C. VII, s. 2383)

hilây: (< ?) Atmaca cinsinden bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2384)

hilhili: (< ?) Atmaca. (C. VII, s. 2384)

hindüşga: (< *T. hindi* + *-uşka küçültme eki*; *Tietze, 318*) Hindi. (C. VII, s. 2387)

hipop: (< ?) Taraklı kuş. (C. VII, s. 2388)

hobu: (< ?) 1. Akbaba. 2. Bir yaşını geçmiş erkek hindi. 3. Leylek. (C. VII, s. 2390)

- hohor:** (< ?) Baykuş. (C. VII, s. 2395)
- hokku:** (< ?) Güvercin. (C. VII, s. 2395)
- holoz:** (< ?) Erkek hindi. (C. VII, s. 2420)
- homak:** (< ?) Bir yerde birikmiş av kuşlan. (C. VII, s. 2399)
- honamaz:** (< ?) Dört yaşından büyük keklik. (C. VII, s. 2401)
- hopal:** (< ?) Yabanî güvercin. (C. VII, s. 2404)
- hoplop:** (< “ses taklidi kelime olabilir”) Çavuşkuşu. (C. VII, s. 2405)
- hotak:** (< ?) Hindi. (C. VII, s. 2418)
- hubip:** (< *Fa. hūb* veya < *Ar. habib*; “< *Fa. hūb* “hubi” “Güzelim” (*doğancı doğanını böyle çağırır*”); *Tietze, 332*) Cıvcivleri yiyen bîr çeşit kuş. (C. VII, s. 2441)
- huhu:** (< “ses taklidi kelime”) Bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2442)
- hullu kuş:** (< *hu* “ses taklidi kelime” + *T. -lu* + *kuş*) Baykuş. (C. VII, s. 2442)
- hupal:** (< ?) Bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2444)
- hurlavuk:** (< ?) Keklik hüyüklüğünde, boz renkli, göğsünün altı siyah bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2444)
- hübbük:** (< *T. ibibik* < *ET. üpgük* “ses taklidi kelime”; *Tietze, 362*) Başı sorguçlu, sivri gagalı, güvercinden küçük bir çeşit kuş, çavuşkuşu. (C. VII, s. 2447)
- hümmatun:** (< *Fa. humā* + *hātūn*) Baykuş. (C. VII, s. 2450)
- hüpbükkuş:** (< *hüpbük* “ses taklidi kelime” + < *T. kuş*) Baykuş. (C. VII, s. 2450)
- hürülük:** (< ?) Çaylak. (C. VII, s. 2451)
- hüttük:** (< “ses taklidi kelime”) Geceleri ormanlarda öten bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2452)
- hütüt:** (< *Fa. hudhud*; *Tietze, 340*) Çavuşkuşu. (C. VII, s. 2452)
- ıblık:** (< ? *ıblık*; *Tietze, 344*) Enenmiş horoz. (C. VII, s. 2454)

- ıklık:** (< ?) Bülbul. (C. VII, s. 2463)
- ımlık:** (*bk. ıblık*) 1. Enenmiş hayvan. 2. Enenmiş horoz. (C. VII, s. 2476)
- ıslıkçı:** (< T. ıslık + T.-cı) Beyaz kanatlı, kırmızı başlı, bacaklarında siyah lekeler olan bir çeşit yabani ördek. (C. VII, s. 2492)
- ıbabap:** (< “*ses taklidi kelime*”) Çavuşkuşu. (C. VII, s. 2500)
- ıbi:** (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Hindi. 2. Kaz ya da kaz yavrusu. (C. VII, s. 2501)
- ıbili:** (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Hindi. 2. Hotozlu serçe. (C. VII, s. 2502)
- ıbiş:** (< *ibiş*; “*İbrahim erkek adının okşama şekli*”; *Tietze*, 262) Ördek. (C. VII, s. 2502)
- ıbuk:** (< *ibük* < *ET. üpgük*; “*çavuş kuşu için kullanılan bir isimdir.*”) Baykuş. (C. VII, s. 2503)
- ıman sarı:** (< *Ar. iman* + *T. -ı* + < *T. sarı*) Serçe büyüklüğünde, göğsü sarı ve turuncu renkte bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2534)
- ımlık:** (*bk. ıblık*) Erkek piliç. (C. VII, s. 2536)
- ıncir kuşu:** (< *Fa. incir* + < *T. kuş*) Sarıasma da denilen serçe büyüklüğünde sarı bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2539)
- ıncop:** (< ?) Taraklı kuş. (C. VII, s. 2539)
- ınekcil:** (< *T. inekcil*; “< *ET. ingek*”; *Tietze*, 398) Kuyruksallayan kuşu. (C. VII, s. 2541)
- ıshak:** (< *Ar. işhāk*) Baykuş. (C. VII, s. 2555)
- ıskete:** (< *Yun. skati*; *Tietze*, 412) Serçeden küçük bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2557)
- ıspir:** (< *Fa. ispari*; *Tietze*, 415) Av kuşu olarak kullanılan bir çeşit yırtıcı kuş. (C. VII, s. 2558)
- ızah kuşu:** (< *Ar. ızāh* + < *T. kuşu*) Boz renkli bir çeşit kuş. (C. VII, s. 2575)

K

kabacırik: (< *T. kaba* + < *cır* “ses taklidi kelime” + *T. -ık*) Tarla kuşundan iri bir cins kuş. (C. VIII, s. 2577)

kabara: (< *T. kabar-* + *-a* < *T. kabar-*; *Nişanyan, 397*) Kıvrık tüylü bir cins tavuk. (C. VIII, s. 2581)

kabarama: (< *T. kabarma*) Hindi. (C. VIII, s. 2581)

kacele: (< ?) Saksığan. (C. VIII, s. 2585)

kaçağan: (< *T. kaçagan*) Av tutmayan evcil atmaca. (C. VIII, s. 2586)

kaçkaç: (< *T. kaç kaç*) Saksığan. (C. VIII, s. 2588)

kadime: (< *Ar. kadime*; < *Ar. qadīm*; *Nişanyan, 400*) Saka kuşu. (C. VIII, s. 2591)

kahraka: (< ?) Kartal. (C. VIII, s. 2598)

kaili: (< ?) Ağaçkakan. (C. VIII, s. 2611)

kakaç: (< *T. kakaç*) Ağaçkakan. (C. VIII, s. 2600)

kakaribik: (< *T. kakar* + *ibik*) Uzun ibikli bir kuş. (C. VIII, s. 2601)

kakart: (< “ses taklidi kelime”) Çulluğa benzer bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2601)

kakavan: (< ? *kakavan*; “*kendim beğenmiş, sevimsiz, düşüncesiz, bilgisiz, budala; kökenini bilmiyoruz*”; *Eren, 201*) Konuşmayan papağan. (C. VIII, s. 2602)

kakkabarak: (< *kak=gak* “ses taklidi kelime” + < *T. kabarık*) Keklik. (C. VIII, s. 2604)

kallenkuş: (*bk. gallanguç*) Kırlangıç. (C. VIII, s. 2610)

kallep: (< ?) Yaban güvercini. (C. VIII, s. 2610)

kamalak: (< *T. kamalak*; *Gülensoy, 456*) 1. Karlı havada kanatları ıslanarak uçamayan keklik. 2. Altı aylık ve daha büyük keklik yavrusu. 3. Hasta tavuk. (C. VIII, s. 2612)

kanayaklı: (< *T. kan* + *ayaklı*) 1. Kaz. 2. ördek. (C. VIII, s. 2697)

- kanber:** (< Ar. *kanber*) Saksagan. (C. VIII, s. 2619)
- kanguluk:** (< ? + < *guluk* “ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. VIII, s. 2623)
- kapaklı:** (< T. *kapaklı*) Tepelikli, sorguçlu tavuk. (C. VIII, s. 2629)
- kar cücüsü:** (< T. *kar* + < *cücü* “ses taklidi kelime” + T. *-sü*) Gri renkli, serçe büyüklüğünde, kuyruğu siyahlı beyaz ve uzun bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2655)
- karabakal:** (< T. *kara* + < Yun. < ? Yun. *pākalos*) Serçegillerden, eti için avlanan siyah tüylü bir kuş, karatavuk. (C. VIII, s. 2637)
- karabaş:** (< T. *kara* + *baş*) Çitlembik kuşu. (C. VIII, s. 2638)
- karaca:** (< T. *karaca*) Eti yenen bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2639)
- karaçıga:** (< T. *kara* + < Fa. *cıga?*) Atmaca. (C. VIII, s. 2641)
- karafatma:** (< T. *kara* + < Ar. öz. *Fatma*) Hindi. (C. VIII, s. 2643)
- karakura:** (< T. *kara* + *kuru*) Alaca karga. (C. VIII, s. 2648)
- karakuş:** (< T. *kara* + *kuş*) 1. Kartal. 2. Çaylak. (C. VIII, s. 2648)
- karanaç:** (< ?) Serçe. (C. VIII, s. 2651)
- karankuş:** (< T. *karan* + < T. *kuş*; < T. *karan* < ET. *karaņu* “*karanın türevidir*”; Eren, 211) Kırlangıç. (C. VIII, s. 2651)
- karanlıkkuşu:** (< T. *karanlık* + *kuşu*; “*karaņu-luk*> *karaņuluk*>*karanlık*; Eren, 211) Yarasa. (C. VIII, s. 2651)
- karapatak:** (< T. *kara* + *batak*) Karatavuk kuşu. (C. VIII, s. 2652)
- karatırnak:** (< T. *kara* + *tırnak*; < ET. *tırnak*; Tietze, 610) Atmaca. (C. VIII, s. 2653)
- karkuşu:** (< T. *kar* + *kuşu*) İspinoz. (C. VIII, s. 2664)
- karlama:** (< T. *karlama*) Çok karlı günlerde tutulan ve ötmeyen keklik. (C. VIII, s. 2664)
- karlangaç:** (bk. *gallānguç*) Kırlangıç. (C. VIII, s. 2664)
- karrak:** (< “ses taklidi kelime”) Saksagan. (C. VIII, s. 2667)

- kartçığa:** (< *T. kart* + < *Fa. cıga* ?; < *T. kart*; *Nişanyan, 424*) Atmaca. (C. VIII, s. 2670)
- kavalak:** (< ?) Büyük baykuş. Baykuş. (C. VIII, s. 2686)
- kavsi:** (< *Ar. qawwās*; *Nişanyan, 433*) Çalibülbülü de denilen bir dağ kuşu. (C. VIII, s. 2692)
- kayapa:** (< ? *kayapa*; “kökenini bilmiyoruz”; *Eren, 220*) Gri renkli yaban güvercini. (C. VIII, s. 2697)
- kayış kanat:** (< *T. kayış* + *kanat*; < *O.T. kayış*; *Gülensoy, 484*) Yarasa. (C. VIII, s. 2701)
- kazak:** (< *T. kazak*; *Nişanyan, 436*) Erkek keklik. (C. VIII, s. 2710)
- kaz tavuğu:** (< *T. kaz* + < ? *tavuk* + -u) Hindi. (C. VIII, s. 2713)
- kazzak:** (< ? *kazzak*) Yırtıcı bir kuş, çaylak. (C. VIII, s. 2713)
- kazmalı:** (< *T. kazmalı*; *Gülensoy, 490*) Saksığan. (C. VIII, s. 2713)
- kebeşken:** (< ?) Serçe büyüklüğünde bir kuş. (C. VIII, s. 2714)
- kecele:** (< ?) Saksığan. (C. VIII, s. 2714)
- keçelinak:** (< ? *keçeli* + < ? *aynak*; “< ? *keçe*”; *Eren, 225*; “< ? *aynak*”; *Eren, 28*) Hindi büyüklüğünde, başı çıplak, kara tüylü göçmen bir kuş. (C. VIII, s. 2715)
- keçelkerge:** (< ? *keçeli* + < *T. kerkenez*) Atmacaya benzer bir kuş, kerkenez. (C. XII, Ek-I, s. 4542)
- kefe:** (< *Ar. kaffat*; *Nişanyan, 438*) Hindi. (C. VIII, s. 2718)
- kehlîh:** (< *T. keklik*) Keklik. (C. VIII, s. 2721)
- kekel:** (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. VIII, s. 2722)
- kekenek:** (*bk. gergenek*) Atmacaya benzeyen bir çeşit kuş, kerkenez. (C. XII, Ek-I, s. 4542)
- kel falak:** (< *Fa. kal* + < *T. falak*) Duta düşkün bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2732)
- kel karga:** (< *Fa. kal* + < *T. karga*) Saksığan. (C. VIII, s. 2734)
- keleken:** (< ?) 1. Tavuk. 2. Hindi. (C. VIII, s. 2727)

- keleker:** (< ?) Saksagan. (C. VIII, s. 2727)
- kelibik:** (< *Fa. kal + ibik*) Çavuşkuşu. (C. VIII, s. 2732)
- kelkenez:** (*bk. gergenek*) Beyaz-siyah, alaca renkli yırtıcı bir kuş, Akbaba. (C. VIII, s. 2734)
- keltavuk:** (< *Fa. kal + < ? tavuk*) Hindi. (C. VIII, s. 2735)
- kemaleç:** (< ?) İncire dadanan, karga büyüklüğünde boz ve mavi renkli bir çeşit incir kuşu. (C. VIII, s. 2736)
- kendir kuşu:** (< ? *kendir + < T. kuşu*; “< ? *kendir 'kökenini bilmiyoruz'*”; *Eren, 230*) Bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2743)
- kendirli:** (< ? *kendir + < T. -li*) Çilli tavuk. (C. VIII, s. 2742)
- kepçe burun:** (< *Fa. kapça + burun*; “< *Fa. kapça 'sulu yiyecekleri karıştırmaya, dağılmaya yarayan uzun saplı kaşık'*”; *Eren, 231*) Bir çeşit yaban ördeği. (C. VIII, s. 2744)
- kepçecil:** (< *Fa. kapça + < T.-cıl*) Kaşıkçıl kuşu. (C. VIII, s. 2744)
- kepeldek:** (< ?) Balıkçıl. (C. VIII, s. 2745)
- kepezli:** (< *Ar. kepez + T. li*; < *Ar. kepez*, “*tavuk ve kuşların ibiği veya başındaki uzun tüyler*”; *Gülensoy, 498*) Bir çeşit av kuşu. (C. VIII, s. 2747)
- kepişken:** (< ?) Tarla kuşu. (C. VIII, s. 2749)
- kerkeklği:** (< ? *ker + < T. keklği*) Bir çeşit keklik. (C. VIII, s. 2755)
- kerkenek:** (*bk. gergenek*) Delice de denilen yırtıcı bir kuş. (C. VIII, s. 2755)
- kevran guşu:** (< *Fa. kārṽān + < T. kuşu*; “< *Fa. kevrān=kervān < kārṽān*; *Nişanyan, 444*) Bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2777)
- kıçırucu:** (< ?) Horoz. (C. VIII, s. 2785)
- kığırık:** (< ?) Kımalı keklik. (C. VIII, s. 2790)
- kıjik:** (< “*ses taklidi olabilir*”) Saksagan. (C. VIII, s. 2792)
- kıkırlık:** (< *kıkır “ses taklidi kelime” + < T. lık*) Kılkuşkuşu. (C. VIII, s. 2792)

kılguyruk: (< OT. *kıl* + < T. *kuyruk*; < ET. *kudruk* < OT. *kuħruk* < *kuyruk*; Eren, 271) Bir çeşit su kuşu. (C. VIII, s. 2796)

kılığ: (< T. *kılık*; < *kıl* + -(i)k “küçük”; Gülensoy, 508) Çocukların kafeste besledikleri keklikten daha küçük, eti yenen bir kuş. (C. VIII, s. 2798)

kılın: (< ?) Baykuş. (C. VIII, s. 2798)

kilibik: (< T. *kıl* + *ibik*) Ağaçkakan kuşu. (C. VIII, s. 2799)

kılkıvrık: (< T. *kıl* + *kıvrık*) 1. Tarlalarda yeni ekilen tohumla ve yeni biten ürüne dadanan bıldırcına benzer bir çeşit kuş. 2. Yumurtadan ölü çıkan civciv. (C. VIII, s. 2800)

kılkuyruk: (bk. *kılguyruk*) 1. Boz renkte, kuyruğu uzun ilkbaharda görülen bir çeşit yaban ördeği. 2. Çulluk. (C. VIII, s. 2801)

kıncır: (< ?) Henüz ötmeyen yavru horoz. (C. VIII, s. 2807)

kıra kıra: (< “ses taklidi kelime”) 1. Tüyleri parlak kül renkli karga. 2. kıra kıra diye ses çıkaran yeşil renkli göçmen bir kuş. (C. VIII, s. 2814)

kırğa: (< ?) Erkek piliç. (C. VIII, s. 2822)

kırğı: (< ?) 1. Şahin kuşu. 2. Atmaca. (C. VIII, s. 2821)

kırhavun: (< ?) Yaban horozuna benzer, eti yenen bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2822)

kırkır: (< “ses taklidi kelime”) 1. Yaban ördeği. 2. Serçe. (C. VIII, s. 2829)

kırlık: (< T. *kırlık*) Kırlangıç kuşu. (C. VIII, s. 2832)

kıvırcık: (< T. *kıvırcık*) Sığırcık kuşu. (C. VIII, s. 2850)

kıynak: (< ?) Yırtıcı kuş ve hayvanlarda tırnak, pençe. (C. VIII, s. 2858)

kıyt: (< ?) Âdi ev güvercini. (C. VIII, s. 2859)

kızguşu: (< T. *kız* + *kuşu*) Erkeğinin göğüs ve boyun kısmı yeşil hareli, güzel sorgucu olan, güvercinden ufak, siyah tüylü, sarı ayakları, eti yenen bir kuş. (C. VIII, s. 2862)

kızılgöğüs: (< T. *kızıl* + *göğüs*) Serçe büyüklüğünde, göğüs kısmı kırmızımsı bir çeşit dağ kuşu. (C. VIII, s. 2865)

kızilkıvrımı: (< *T. kızıl + kıvrımı*) Kuluçka tavuğun yumurtaları üzerinde gereği kadar yatmaması nedeniyle yumurtadan çıkamayıp ölen civciv. (C. VIII, s. 2865)

kızılkuş: (< *T. kızıl + kuş*) Doğan kuşu. (C. VIII, s. 2866)

kızkuşu: (< *T. kız + kuşu*) Başı sorguçlu küçük bir kuş, çulluk. (C. VIII, s. 868)

kızlarcık: (< *T. kızlarcık*) Kanatları kara, sırtı kül rengi, diğer yanları beyaz ve tüylü bir kuş, saksagan. (C. VIII, s. 2868)

kızlarçavuşu: (< *T. kızlar + çavuşu*) 1.Çavuşkuşu. 2. Hüthüt. (C. VIII, s. 2868)

kiler: (< ?) Göllerde yaşayan, güzel öten bir kuş. (C. VIII, s. 2871)

kilimli büge: (< *Fa. kilim + T. -li + < ? büge*; “< *Fa. kilim 'çeşitli renk ve çizgilerle süslü, havsız, kalın kıl veya yün dokuma' Türkçeden balkan dillerine de geçmiştir*”; Eren, 243) Boz renkli, uzun gagalı, çulluğa benzeyen bir kuş. (C. VIII, s. 2871)

kirik: (< “*ses taklidi kelime*”) Ördek yavrusu. (C. VIII, s. 2877)

kirülen kekliği: (< ? + < *T. kekliği*) Çavuşkuşuna benzer bir kuş. (C. VIII, s. 2883)

kiskisnene: (< “*ses taklidi kelime*”) Öterek baharın geldiğini muştulayan, bülbül büyüklüğünde, boz renkli bir kuş. (C. VIII, s. 2884)

klağız: (< ?) Puhu kuşu. (C. VIII, s. 2792)

kobacık: (< ?) Çalıkuşu. (C. VIII, s. 2889)

kocakuş: (< *T. koca + kuş*) Kartal. (C. VIII, s. 3892)

kodalak: (< ?) Erkek hindi. (C. VIII, s. 2897)

kodana: (< ?) Ağaçkakan kuşu. (C. VIII, s. 2898)

kodaz: (< ?) Horoz. (C. VIII, s. 2898)

kogürçün: (*bk. goğerçin*) Güvercin. (C. VIII, s. 2950)

kokar ibik: (< *T. kokar + ibik*) 1. Çavuş kuşu, ibibik. 2.Yaban horozu. (C. VIII, s. 2904)

koklak: (< *kok* “ses taklidi kelime” + *T. -lak*) Kuluçka olmuş tavuk. (C. VIII, s. 2905)

kokulu: (< *Fa. kākul* + *T. -lū*) Tepeli, sorguçlu tavuk. (C. VIII, s. 2992)

konga: (< ?) 1.Çilli tavuk. 2. Kuş 3. hindi. (C. VIII, s. 2917)

kop: (< ?) Kuş. (C. VIII, s. 2919)

korel: (< ?) Hindi. (C. VIII, s. 2925)

korov: (< ?) Baykuş. (C. VIII, s. 2927)

kort: (< “ses taklidi kelime”) Kuluçka tavuk. (C. VIII, s. 2928)

kortan: (< ?) Pelikan kuşu. (C. VIII, s. 2927)

koşkuş: (< “ses taklidi kelime”) Hindi. (C. VIII, s. 2934)

kotur: (< ?) 1. İri yarı, yaşlı kadın. 2. Yaşlanmış, büyücek kümes hayvanı. (C. VIII, s. 2937)

köküş: (< “ses taklidi kelime”) Hindi. (C. VIII, s. 2953)

kör cikcan: (< *Fa. kūr* + *cik* “ses taklidi taklidi” + < *Fa. cān*) Siyah renkli, serçeye benzeyen küçük bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2962)

kör kör: (< *Fa. kūr*) Kartal. (C. VIII, s. 2966)

körbağa kuş: (< *T. kurbağa*; “< *ET. kurbaka* < *baka* ‘kurbağa, kaplumbağa’; *Nişanyan, 254*; < *kurbaka* < *kur* + *baka*; *Clauson, 646*”) Baykuş. (C. VIII, s. 2962)

körfalak: (< *Fa. kūr* + < *T. falak*) Üzümlere dadanan kahverengi bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2965)

körserçe: (< *Fa. kūr* + < *T. serçe*; “< *T. serçe*”; *Eren, 362*) Serçe. (C. VIII, s. 2969)

körü men: (< ?) Boynunun altı kırmızı renkli, küçük bir çeşit kuş. (C. VIII, s. 2969)

körüğü: (< ?) Baykuş. (C. VIII, s. 2969)

köy kuşu: (< *Fa. kūy* + *kuşu*) Serçe. (C. VIII, s. 2984)

kuğuruk: (< “ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. VIII, s. 2991)

kukarma: (< “ses taklidi kelime”) Karabatak denilen deniz kuşu. (C. VIII, s. 2992)

kukumav: (*bk. gugumavik*) Hindi. (C. VIII, s. 2995)

kuli: (< “ses taklidi kelime”) Hindi. (C. VIII, s. 2996)

kuluç: (< ?) 1. Gaga. 2. Eğitilmiş atmaca. (C. VIII, s. 2997)

kundala: (< ?) Deve tüyü renkli güvercin. (C. VIII, s. 3001)

kunnaç: (< ?) Çok yumurtlayan tavuk. (C. VIII, s. 3002)

kunt: (< ?) Tepelikli, gagasının üstü güllü, ayakları çakşırlı büyük bir çeşit güvercin. (C. VIII, s. 3003)

kuntıç: (< ?) Kuluçka tavuk. (C. VIII, s. 3003)

kuran: (< *T. kuran*) Atmaca. (C. VIII, s. 005)

kurapatak: (< *T. karabatak*) Bir çeşit deniz kuşu, karabatak. (C. VIII, s. 3005)

kurk: (< “ses taklidi kelime”) 1. Kuluçka. 2. Kuluçka tavuk. 3. Cıvciv. (C. VIII, s. 3007)

kurka: (< “ses taklidi kelime”) Hindi. (C. VIII, s. 3008)

kurruk kapan: (< *T. kuyruk + kapan*) Cıvciv kapan yırtıcı bir kuş. (3009)

kurruk: (< *T. kuyruk*) Üveyik kuşu. (C. VIII, s. 3009)

kürtün ördeği: (< *T. kürtün + ördeği*; “<kürt 'kar yığımlı- + -(ü)n; Yerel ağızlarda geçen kürtük biçimi -<ü)k küçültme ekiyle kurulmuştur”; Eren, 276) Küme hâlinde dolaşan yaban ördeği. (C. VIII, s. 3011)

kuruali: (< *T. kuru + < öz. Ali*) Balıkçıl. (C. VIII, s. 3011)

kurubacak: (< *T. kuru + < Fa. paçak*) Tavuk. (C. VIII, s. 3012)

kurubaki: (< *T. kuru + < ?*) Bir çeşit kartal. (C. VIII, s. 3011)

kuşkura: (< *T. kuşu + kuru*) Ağaçkakan. (C. VIII, s. 3016)

kuşkuş: (< *T. kuş*) Hindi. (C. VIII, s. 3016)

kutan: (< ?) Saka kuşu. (C. VIII, s. 3017)

kutkut: (< “*ses taklidi kelime*”) Serçegillerden, kurşuni renkli bir kuş.
Hüthüt kuşu. (C. VIII, s. 3017)

kuvalak: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. VIII, s. 3018)

külü: (< “*ses taklidi kelime*”) Kaz. (C. VIII, s. 3032)

küpez: (< ?) Hindi. (C. VIII, s. 3041)

kür kuşu: (< ? + <*kuşu*) Serçe kuşu. (C. VIII, s. 3045)

kürrük: (< “*ses taklidi kelime*”) Üveyik kuşu. (C. VIII, s. 3009)

kürünç: (< ?) Kumrudan az küçük bir çeşit kuş. (C. XII, Ek-I, s. 4578)

L-M-N-O-Ö-P-R

laçın: (< ? *laçın*; Nişanyan, 506; *Laçın*: Şahin. Bu, yırtıcı kuşlardandır; yiğit adama da *laçın* denir (Atalay 1998: 410). Clauson '**Laçın**' kelimesinin Toharca olabileceğini belirtmektedir (Clauson 1972: 763) Sertkaya, '**Laçın**'ın Toharca olduğunu belirtir (Sertkaya 2009: 33).

"Küvez alp sekirtip çerig sürse bat

Laçın kuş kovar teg töker kanları"

'Mağrur kahraman seğirterek, süratle ordusunu sürer; şahinin kuşlara saldırması gibi, hücum eder ve kanlar döker.' (Arat 2006: 2381))1. Kartal. 2. Atmaca. 3. Doğan. (C. IX, s. 3058)

lale (lâlek): (< Ar. *laqlaq*; Nişanyan, 516) Lylek. (C. IX, s. 3061)

lapgoğercini: (< *lap* "ses taklidi kelime" + < T. *güvercini*) Kül renkli ve iri yaban güvercini. (C. IX, s. 3065)

ley: (< "ses taklidi kelime") Çaylak kuşu. (C. IX, s. 3075)

leylak: (< Ar. *laqlaq*) Lylek. (C. IX, s. 3075)

lğlhgaz: (< *lğlh* "ses taklidi kelime"+ < T. *kaz*) Yaban kazı. (C. IX, s. 3076)

loklok: (< "ses taklidi kelime") Erkek hindi. (C. IX, s. 3084)

loru: (< ?) Hayvan İeşleriyle geçinen kara renkli kuş. (C. IX, s. 3088)

lök : (< "ses taklidi kelime") 1. Çaylak büyüklüğünde bir çeşit kuş. 2. Hindi. (C. IX, s. 3089)

lökeşe: (< ?) 1. Yaban kazı. 2. Çulluk kuşu. (C. IX, s. 3090)

lügü: (< ?) Puhukuşu. (C. IX, s. 3094)

lüleli: (< Fa. *lüle* + T. *-li*; MBTS 2, 1880) Çulluk kuşu. (C. IX, s. 3094)

macarördeği: (< öz. *Macar* + < T. *ördeği*) Kazdan küçük, beyaz renkli, eti sevilen bir çeşit ördek. (C. IX, s. 3098)

malaş: (< ?) Karga cinsinden mavi benekli bir kuş. (C. IX, s. 3111)

malkadın: (< Ar. *mal* + < ET *kadın* "< ET. *kātūn*"; MBTS 2, 1505) Baykuş. (C. IX, s. 3113)

mamaylı: (< ?) Tarlakuşu (C. IX, s. 3115)

manak: (< ?) Yeni uçmaya başlayan yavru güvercin. (C. IX, s. 3116)

mandel: (< ?) Bir çeşit kuş. (C. IX, s. 3120)

maneyli: (< ?) Tarla kuşu. (C. IX, s. 3121)

mangarak: (< ?) Baştankara (kuş). (C. IX, s. 3121)

mangırcık: (< ? *mangır* + *T. -cık*; “kökenini bilmiyoruz”; Eren, 287) Saka (kuş). (C. IX, s. 3122)

manguk: (< ?) Baykuş. (C. IX, s. 3122)

mani : (< ?) Ördek yavrusu. (C. IX, s. 3123)

mavukkuşu: (< *mavuk* “ses taklidi kelime” + *kuşu*) Baykuş. (C. IX, s. 3138)

meke: (< ?) Su kıyılarındaki böcekleri yiyerek yaşayan karabatak kuşu, yabanördeği. (C. IX, s. 3152)

menge: (< ?) Serçe büyüklüğünde, göğsü kırmızı, kanatları beyaz ve kahve rengimsi kuş. (C. IX, s. 3162)

meri: (< ?) Dişi keklik. (C. IX, s. 3169)

mermerdek: (< ?) Yaban ördeği türünden bir kuş. (C. IX, s. 3170)

mezkerden: (< ?) Üveyik kuşu. (C. IX, s. 3177)

mezmerdek: (< ?) Balıkçıl kuşu. (C. IX, s. 3177)

mıcık: (< “ses taklidi kelime”) Bir çeşit kuş. (C. IX, s. 3177)

mıkırdak: (< “ses taklidi kelime”) Karabatak kuşu. (C. IX, s. 3182)

mını: (< *Fr. mini*; *MBTS* 2, 2078) Kaz yavrusu. (C. IX, s. 3185)

mırtmırt: (< “ses taklidi kelime”) Bir çeşit küçük, deniz ördeği. (C. IX, s. 3189)

mısır: (< *Ar. mısır*; *Nişanyan*, 577) Hindi. (C. IX, s. 3189)

mididin: (“< ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. IX, s. 3197)

mikri: (< ?) Orta yaştaki Ördek. (C. IX, s. 3198)

- mildircin:** (< *T. bildircin*) Bildircin. (C. IX, s. 3198)
- mini:** (*bk. minı*) Kaz yavrusu. (C. IX, s. 3201)
- miri:** (< *Fa. mirî*; “devlet malı, hazine malı”) Keklik avlamak için av yerine götürülen erkek keklik. (C. IX, s. 3202)
- mitcik:** (< ?) Serçe büyüklüğünde, boz renkli, boynunun altı kırmızı bir kuş. (C. IX, s. 3204)
- moca:** (< ?) Kuluçka tavuk. (C. IX, s. 3206)
- motuk serçe:** (< ? *motuk* + < *T. serçe*) Büyük başlı, kalın gagalı bir çeşit serçe. (C. IX, s. 3211)
- möhre:** (< ?) Yabanördeği tutmak için av yerine konulan keklik, ördek vb. hayvanlar. (C. IX, s. 3213)
- muni:** (*bk. minı*) Kaz yavrusu. (C. IX, s. 3220)
- muratçık:** (< öz. *murat* + *T.-çık*) Baykuş. (C. IX, s. 3220)
- mustafakuşu:** (< öz. *mustafa* + < *T. kuşu*) Çalıkuşu. (C. IX, s. 3223)
- müseved:** (< *Ar. müseved*;) Kargaya benzer bir çeşit güvercin. (C. IX, s. 3230)
- müşgü:** (< ?) Kartaldan büyük, aynı türden yırtıcı bir kuş. (C. IX, s. 3231)
- nacıklı:** (< *Fa. nācay* + *T. -lı*; *Nişanyan, 615*) İbibik kuşu. (C. IX, s. 3232)
- naka:** (< ?) Tavuk yavrusu, civciv. (C. IX, s. 3234)
- nasaka:** (< ?) İlk yumurtlamaya başlayan tavuk. (C. IX, s. 3240)
- navrız:** (< *Fa. navroz*; *Nişanyan, 616*) Martı. (C. IX, s. 3242)
- ocak tavuğu:** (< *T. ocak* + < ? *tavuk* + *T.-u*) Cins tavuk. (C. IX, s. 3263)
- ormancık:** (< *T. orman* + *-cık*; *MBTS 3, 2397*; *Nişanyan, 335*) Serçe büyüklüğünde siyah ya da boz renkli, sürüyle gezen kuş. (C. IX, s. 3288)
- osmanlıcücüğü:** (< öz. *osmanlı* + < *cüçük* “ses taklidi kelime” + < *T. -ü*) Sarı ve kara renkli bir çeşit kuş. (C. IX, s. 3291)
- oyguş:** (< *T. oy* + *kuş*) Av kuşu. (C. IX, s. 3300)

oynatma: (< *T. oynatma*) Yaban güvercini avında çığırt kanlık yapan, ava alıştırılmış usta güvercin. (C. IX, s. 3302)

ödebik: (< ?) Bıldırcına benzeyen av kuşu. (C. IX, s. 3309)

ödü: (< ?) Açık renkli yabangüvercini. (C. IX, s. 3311)

öğü: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. IX, s. 3319)

ören kuşu: (< *T. ören + kuşu*) Baykuş. (C. IX, s. 3346)

ötân: (< *T. öten*) Çok öten kuş. (C. IX, s. 3356)

öteç: (< *T. öteç*) Horoz. (C. IX, s. 3357)

ötlük: (< *T. ötlük*) Çok öten kuş. (C. IX, s. 3358)

övek: (< ? *üveyik*) Üveyik kuşu. (C. IX, s. 3361)

öveyik: (“< *üveyik “kökü belli değildir”; MBTS 3, 3280*”) Üveyik kuşu. (C. IX, s. 3363)

pal: (< ?) Bir çeşit kuş. (C. IX, s. 3381)

palak:(< *T. bala + k; balak > palak*) 1. Yeni tüylenmiş kuş yavrusu. 2. Güvercin yavrusu. (C. IX, s. 3382)

palanlıkarga: (< *Fa. pālān+ < T. -lı + < T. karga; < Fa. pālān; MBTS 3, 2449*) Büyük ve kara renkli karga. (C. IX, s. 3383)

palas: (< *T. bala + -s; balas > palas*) 1. Kaz. 2. Keklik yavrusu. (C. IX, s. 3383)

paltabaş: (< *balta + < T. baş; “< balta < ET. baltu ‘Hangi dilden alındığı kesin olarak belli değildir, kelime Türkçeden komşu dillere de geçmiştir’; MBTS 1, 275; Eren, 37*) Çavuşkuşu. (C. IX, s. 3387)

papa: (< ?) 1. Evcil kaz ve Ördek. 2. Kaz yavrusu. (C. IX, s. 3392)

papaztavuğu: (< *Yun. papas + < ? Tavuk + T. -u; “< Yun. papas”; MBTS, 3, 2455*) Uzun gagalı bir çeşit av kuşu. (C. IX, s. 3393)

papi: (< ?) Ördek. (C. IX, s. 3392)

patar: (< *T. batar*) Erkek ördek. (C. IX, s. 3408)

patik: (< *Rum. patik*) Kuyruksuz, cins tavuk. (C. IX, s. 3413)

- patir:** (< ?) Kaz yavrusu. (C. IX, s. 3411)
- patkoca:** (< *pat* “ses taklidi kelime” + < *T. koca*) Kışın gelen uzun gagalı, eti güzel, kekliğe benzer bir kuş. (C. IX, s. 3411)
- paytak:** (< *Ar. bāydaq; Nişanyan, 674*) Ördek yavrusu. (C. IX, s. 3416)
- peçe:** (< ?) Piliç. (C. IX, s. 3418)
- peçeçe:** (< ?) Yarasa. (C. IX, s. 3418)
- peçiçe:** (< ?) Yarasa. (C. IX, s. 3420)
- pepil:** (< “ses taklidi kelime”; *Gülensoy, 93*) Ördek ve kaz yavrusu. (C. IX, s. 3427)
- perik:** (< *ferik* < *Fa. farūk*) Cıvciv. (C. IX, s. 3430)
- pılavıcık:** (< ?) Baykuş. (C. IX, s. 3440)
- pırlak:** (< *pır* “ses taklidi kelime” + *T. -la* + *-k*) Avcıların kuş avlamak için kullandıkları avcı kuş. (C. IX, s. 3442)
- pırlangaç:** (< *pır* + *la -n* + *-kaç*; *Gülensoy, 694*) Yeni uçmaya başlayan keklik, kuş yavrusu, palaz. (C. IX, s. 3443)
- pıtpıdık:** (< “ses taklidi kelime”) Tarlakuşu. (C. IX, s. 3450)
- pilik:** (*bk. bilik*) Kaz. (C. IX, s. 3453)
- pilika:** (*bk. bilik*) Cıvciv. (C. IX, s. 3453)
- pilinç:** (*bk. bilik*) Piliç. (C. IX, s. 3454)
- pillak:** (*bk. bilik*) Piliç. (C. IX, s. 3453)
- pillik:** (*bk. bilik*) Dişi hindi. (C. IX, s. 3453)
- pinpin:** (< “ses taklidi kelime”) İspinoz kuşu. (C. IX, s. 3456)
- pipi:** (< “ses taklidi kelime”) 1. Hindi. 2. Hindi yavrusu, palaz. (C. IX, s. 3457)
- pipo:** (< “ses taklidi kelime”) Taraklıkuş. (C. IX, s. 3457)
- pirik:** (< *ferik* < *Fa. farūk*) Piliç. (C. IX, s. 3459)
- poğuş:** (< “ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. IX, s. 3466)

pölütçü: (< Ar. *ballut* + T. -çü; Eren, 329) Meşe palamutu yiyen karga türünden bir kuş. (C. IX, s. 3479)

pörtleçen:(< *pört* “yansıma” + -le + -cen; Gülensoy, 703) Serçeden biraz büyük, sırtı kızıl kahverengi, göğsü ve karnı kül renkli, çalılardan çalılara sıçrayarak dolaşan bir çeşit kuş. (C. IX, s. 3479)

puğu: (< “ses taklidi kelime”) Baykuş. (C. IX, s. 3482)

puli: (< “ses taklidi kelime”) Kuş yavrusu, Kümes hayvanlarının yavrusu, piliç. (C. IX, s. 3484)

pusucak: (< T. *pus* + *ucak*; “Türkçe *pus-* (< *bus-*)’sinmek; Türkçe *pus-Türkmencede bus-* olarak saklanmıştır. Kâşgarlı Mahmud’un tanıklığına göre, Orta Türkçede de *bus-* olarak geçer”; Eren, 341) Serçeden az büyük, tek gezen, boz renkli bir çeşit tarla kuşu. (C. XII, Ek-I, s. 4655)

pusacan: (< T. *pusacan*; Nişanyan, 708) Serçeden büyük, yalnız gezen, insan görünce olduğu yere sinen bir kuş. (C. IX, s. 3489)

pürenbilbili: (< Yun. *prinos* + < Fa. *bülbül* + < T. -ü; “< Yun. *prinos*; Eren, 341) Boz renkli, küçük bir kuş. (C. IX, s. 3498)

pürük: (< “ses taklidi kelime”) Serçeden küçük, boz renkli, ötücü bir kuş. (C. IX, s. 3500)

S-Ş-T

sabuncukargası: (< *Ar. şābun* + *T. -cu* + < *T. kargası*) Saksığan kuşu. (C. X, s. 3507)

sağrak: (< ?) Saksığan. (C. X, s. 3515)

sahsuvan: (< ?) Uzun kuyruklu, beyaz kanatlı bir çeşit kuş. (C. X, s. 3516)

sakarımeke: (< ? *sakar* + < ? *meke*; “'bir çeşit yaban ördeği'. Ağızlarda *sakar meke de 'bir çeşit yaban ördeği' olarak kullanılır. Sakar mekeye sakarca adı da verilir. Kökenini bilmiyoruz*”; *Eren, 291*) Gagası ve ayakları sarı, sekerek yürüyen bir çeşit ördek. (C. X, s. 3518)

sakarmeke: (< ? *sakar* + < ? *meke*) Alacalı yaban kazı. (C. XII, Ek-I, s. 4663)

sakça: (< ? *sakça*) 1. Kara karga 2. Alakarga. 3. Saksığan. (C. X, s. 3519)

sandalkuşu: (< *Ar. sandal* + < *T. kuşu*) Sarıasma da denilen bir çeşit kuş. (C. X, s. 3535)

sanduvaç: (< ? *sanduvaç*; *Clauson, Sogdça 'zntw'çh'tan kopya olduğunu belirtir (Clauson 1972: 837). Sertkaya da 'Sanduvaç'ın Sogdça olduğunu (Sertkaya 2009: 35), bunun Türkçesinin 'Eter kuş' olması gerektiğini savunur (Sertkaya 2009: 12). Eren 'Sanduvaç' adının Türkçe olduğu yönünde ısrarlıdır. Bu etimolojiyi aydınlatmak için Türkçe 'qarlıgaç' (> kırlangıç) kelimesinin de 'qarlıq > kırlangıç' şeklinden çıktığını ifade etmektedir (Eren 1951: 96).)* Bülül. (C. X, s. 3536)

sanlık: (< ?) Sığırcık büyüklüğünde bir çeşit av kuşu. (C. X, s. 3546)

saplıkarga: (< *T. saplı* + *karga*) Alakarga, saksığan. (C. X, s. 3542)

sarıasma: (< *T. sarı* + *asma*) İncirkuşu. (C. X, s. 3544)

sarıbaş: (< *T. sarı* + *baş*) Parlak ve düzgün tüylü, küçük bir çeşit kuş. (C. X, s. 3544)

sarıçitnik: (< *T. sarı* + < *çitnik* “kökeni ses taklidi kelime”) Göğsü sarı, serçeye benzeyen bir çeşit göçmen kuş. (C. XII, Ek-I, s. 4672)

sarıgöde: (< *T. sarı* + *gövde*) Kartaldan küçük, yırtıcı bir kuş. (C. X, s. 3545)

sarısandall: (< *T. sarı* + < *Rum. Sandal*; “< *Rum. (Bizans) sandal 'kürekle yürütülen küçük deniz teknesi, kayık'*”; *Tietze, 355*) İncir kuşu. (C. X, s. 4672)

sasak: (< “*ses taklidi kelime*”) Saksagan. (C. X, s. 3549)

seçer: (< *T. serçe kelimesinin bir varyantı*) Serçe. (C. X, s. 3593)

sefi: (< ? *seyfi*; “*kökenini bilmiyoruz*”; *Eren, 363*) Yırtıcı, büyükçe bir kuş. (C. X, s. 3564)

seherce: (< *Ar. sahar* + *T. -ce*) Alın ak, kara tüylü bir çeşit su kuşu. (C. X, s. 3567)

seline: (< *T. salina* ?) Saka gibi küçük kuşları tutmak için alıştırılmış, sopa üstüne bağlanmış avcı kuş. (C. X, s. 3577)

sevfı: (*bk. sefi*) Şahine benzer bir çeşit avcı kuş. (C. X, s. 3595)

seyçer: (< *T. serçe kelimesinin bir varyantı*) Serçe. (C. X, s. 3595)

sıçancıl: (< *T. sıçancıl* “< *ET. sıçgan* < *sıç-mak*”; *MBTS 3, 2768*) Kerkenez kuşu. (C. X, s. 3600)

sıçancıkkuşu: (< *T. sıçancık* + *kuşu*; “< *ET. sıçgan* < *sıç-mak*”; *MBTS 3, 2768*) Tarlasıçanı yiyen bir çeşit kuş. (C. X, s. 3687)

sıgın: (< *T. sıgın*) Kuş sürüsü. (C. X, s. 3603)

sırçancıl: (*bk. sıçancıl*) Delice denilen bir çeşit kuş. (C. X, s. 3615)

sırsıra: (< *T. sır* + *sır* + *-a*) Yarasa (C. X, s. 3618)

soksoku: (< ?) Yaban ördeği. (C. X, s. 3659)

sırtlantay: (< *T. sırtlantay*; < *T. sırtlan*; *Eren, 367*) Bacakları ve gözleri sarı, tüyleri koyu renkli bir kuş. (C. X, s. 3619)

sısır: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. X, s. 3619)

siksıl: (< *T. sıksık?*) Sürekli kavruğunu oynatan, serçe büyüklüğünde bir kuş, kuyruk kaldıran. (C. X, s. 3632)

sinekçıl: (< *T. sinek* < *ET. sişek* + *çıl*) Boz ve yeşilimsi renkli, küçük bir çeşit kuş. (C. X, s. 3639)

sivler: (< ?) Serçe. (C. X, s. 3649)

siyicik: (< *siy* + *-i* + *-cik*; *Gülensoy*, 789) Koyu ala ya da kara renkli küçük bir kuş. (C. X, s. 3651)

sona: (< ? *sona*; *Eren*; 377) Suna, bir cins dişi ördek. (C. X, s. 3663)

songurk: (< *ET. sınıkur*; *MBTS 3*, 2859) Şahin. (C. X, s. 3664)

soya: (< *Rum. soya*; “*çakı*”; *Eren*, 374) Şahin. (C. X, s. 3668)

soyak: (< *Blg. sojka?*) Şahine benzer bir çeşit yırtıcı kuş. (C. X, s. 3669)

söggün: (< *T. sök-* “*gelmeye başlamak*”+ *-gün*; *Gülensoy*, 803) İlkbaharda sıcak yerlerden ihman bölgelere giden göçmen kuşlar. (C. X, s. 3673)

sökeşe: (< ?) Uzun gagalı, keklik büyüklüğünde bir çeşit kuş. (C. X, s. 3676)

suçulluğu: (< *T. su* + < *çulluk* “*ses taklidi kelime* “ + *T. -u*; “< *ET. sub* < *sub*; *Clauson*, 783; *MBTS 3*, 2846”) Gagası uzun bir çeşit Ördek, bacağı ince. (C. X, s. 3688)

sueşşegi: (< *T. su* + *eşşegi*) Karabatak büyüklüğünde, eti tatsız bir yaban ördeği. (C. X, s. 3688)

suhorozu: (< *T. su* + < *Fa. ĩurüs* + *T. -u*) Kızıl renkli, kısa kuyruklu kargadan daha büyük horoz biçiminde bir kuş. (C. X, s. 3689)

sukuşu: (< *T. su* + *kuşu*) Su kıyılarında yaşayan bir çeşit kuş. (C. X, s. 3690)

suma: (*bk. sona*) Ördek. (C. X, s. 3694)

sona: (*bk. sona*) Erkek ördek. (C. X, s. 3695)

sungur: (*bk. songur*) Doğana benzer bir çeşit avcı kuş. (C. X, s. 3696)

sutavuğu: (< *T. su* + < ? *tavuk*) Kara renkli, parmakları yarım perdeli bir çeşit yaban ördeği. (C. X, s. 3701)

sülük: (< *Fa. sülük*; “< *Fa. saluk, zaluk* ‘*a leech*’; *Eren*, 379”) Horoz. (C. X, s. 3708)

sümen: (< ?) Sığırların arkasında dolaşan küçük bir çeşit kuş. (C. X, s. 3712)

sütliza: (< *T. sütliza?*) Süt gibi ak bir kuş. (C. X, s. 3727)

- şahan:** (< *Fa. şahin; Eren, 383*) Şahin. (C. X, s. 3734)
- şakrak:** (< “*ses taklidi kelime*”) Arıkuşu. (C. X, s. 3737)
- şakta:** (< “*ses taklidi kelime*”) Ördek. (C. X, s. 3753)
- şeber:** (< ?) Tepeli, akkuyruklu, karnının altı kara tüylü bir çeşit güvercin. (C. X, s. 3755)
- şelfin:** (< *Rum. celfin*) Bir yaşından küçük horoz. (C. X, s. 3758)
- şıplık:** (< “*ses taklidi kelime*” + *T. -lık*) Kırlangıç. (C. X, s. 3771)
- şibi:** (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Ördek. 2. Kaz. (C. X, s. 3775)
- tahlacıl:** (< *T. ? takla + T. -cil; < T. ? takla; Nişanyan, 837*) Havada takla atan güvercin. (C. X, s. 3801)
- tahtalı:** (< *Fa. tahte + T. -li*) Yaban güvercini. (C. X, s. 3803)
- takalı:** (< *Ar. takka + T. -li*) Uzun gagalı, sarı tüylü bir çeşit kuş. (C. X, s. 3810)
- taklacı:** (< *T. ? takla + T. -cı*) Havada takla atarak uçan güvercin. (C. X, s. 3810)
- taklak:** (< *T. ? takla + T. -k*) Dişisi kaybolmuş ya da yumurtaya yatmış erkek keklik. (C. X, s. 3810)
- taktaki:** (< “*ses taklidi kelime*”) Ağaçkakan. (C. X, s. 3811)
- tangayli:** (< ?) Serçeden büyük, serçeye benzer bir çeşit kuş. (C. X, s. 3820)
- tarakçıl:** (< *T. tarakçıl*) Başında tarak biçiminde tüyleri olan bir çeşit kuş. (C. X, s. 3831)
- tarlabakkalı:** (< *T. tarla + < Ar. baqqāl + < T. -i; “< ET. tarığ + -lağ < tarığ ‘ekin, bitki’”; Eren, 395*) Toygarkuşu, tarlakuşu. (C. X, s. 3834)
- tartalı:** (< ?) Alaca renkli bir çeşit kuş. (C. X, s. 3835)
- taşatan:** (< *T. taş + atan*) Keklik. (C. X, s. 3839)
- tatala:** (< “*ses taklidi kelime olabilir*”) Sürü sürü gezen, keklik büyüklüğünde ve kışın çok avlanan bir çeşit kuş. (C. X, s. 3842)

- tavasapı:** (< *Fa. tāba* + < *T. sapı*) Saksığan. (C. X, s. 3846)
- tavik:** (< ? *Tavuk*) Tavuk. (C. X, s. 3846)
- tavşancık:** (< *T. tavşancık*) Bir çeşit kuş. (C. X, s. 3848)
- tavşancıl:** (*bk. davşancıl*) Büyük, kara kartal. (C. X, s. 3848)
- tekbağırsık:** (< *T. tek* + *bağırık*) Bir çeşit av kuşu, çulluk. (C. X, s. 3859)
- tekkuma:** (< *T. tek* + < ? *kuma*; “< ? *kuma*”; *Eren, 265*) Ağaçkakan kuşu. (C. X, s. 3866)
- tekleci:** (*bk. taklacı*) Havada takla atan güvercin. (C. X, s. 3865)
- telken:** (< *T. del* + *gen*) Ağaçkakan. (C. X, s. 3871)
- tellice:** (< *Erm. tel* + *T. -lice*) Saka kuşu. (C. X, s. 3872)
- tepelitoygar:** (< *T. tepeli* + < ? *toygat*; *Eren, 416*) Tarlakuşu. (C. X, s. 3882)
- terempe:** (< ?) Eğitilerek kuş avında kullanılan atmaca, doğan vb. avcı kuşlar. (C. X, s. 3890)
- terlan:** (< *Moğ. tarlan*; *Gülensoy, 862*) Sarı renkli, büyük pençeli, kartala benzer bir çeşit avcı kuş. (C. X, s. 3892)
- terran:** (< *Moğ. tarlan*; *Gülensoy, 862*) Yırtıcı bir çeşit kuş, tarlan. (C. X, s. 3894)
- tikdelen:** (< *tık* “ses taklidi kelime” + < *T. delen*) Ağaçkakan. (C. XII, Ek-I, s. 4758)
- tıkırdak:** (< *tıkırdak* “kökeni ses taklidi kelime”) Bir çeşit yaban ördeği. (C. X, s. 3910)
- tıktık:** (< “ses taklidi kelime”) Cıvcıv. (C. X, s. 3912)
- tıraç:** (< *Ar. dürrac*; *Eren, 123*) Sülüne benzer, eti yenilen bir çeşit kuş. (C. X, s. 3917)
- tibilli:** (< ?) Kuyruksallayan kuşu. (C. X, s. 3928)
- tilli:** (< ?) Toprak renginde, tepeli, serçeden az büyük bir çeşit tarlakuşu. (C. X, s. 3932)

tingili: (< *dingil* “ses taklidi kelime” + *T. li*; *Tietze*, 623) Kuyruksallayan kuşu da denilen, serçegillerden bir çeşit kuş. (C. X, s. 3935)

tintin: (< “ses taklidi kelime”) Uzun kuyruğunu sürekli sallayan bir çeşit kuş, tarlakuşu. (C. X, s. 3936)

tiyti: (< “ses taklidi kelime”) Yabanıl serçe. (C. X, s. 3942)

toğdah: Leylekten iri, eti yenilen, kızıl tüylü bir çeşit göçebe kuş. (C. X, s. 3943)

tok: (< “ses taklidi kelime”) Tavuk. (C. X, s. 3946)

tok: (< “ses taklidi kelime”) Hindi. (C. X, s. 3978)

tokatça: (< ? *tokat* + *-ça*; “*yer. 1. Ağıl; 2. Avlu; 3. Sürü; 4. Tarla, bahçe veya mandıra kapısı. Kökenini bilmiyoruz*”; *Eren*, 410) Serçe büyüklüğünde, göğsü ak bir çeşit kuş. (C. X, s. 4766)

tokattavuğu: (< öz. *tokat* + < ? *tavuğu*) Bir çeşit tavuk. (C. XII, Ek-I, s. 4766)

tokduru (< ?) Toy da denilen bir çeşit kuş. (C. X, s. 3948)

tokumcuk: (< *Fa. tuhm* + *T. -cuk*) San gagak, kara karga. (C. X, s. 3946)

tolaka: (< ?) Tarlakuşu. (C. X, s. 3952)

tomtom: (< “ses taklidi kelime”) Erkek hindi. (C. X, s. 3958)

tongaylı: (< ? *tongaylı*; *Eren*, 416) Tarlakuşu. (C. X, s. 3959)

tonguç: (< *to* + *-n* + *-guç*; *Gülensoy*; 910) Bir çeşit kuş, baykuş. (C. X, s. 3959)

torakvel: (< ?) Tarlakuşu. (C. X, s. 3967)

torgay: (< *T. toruğ* + *ay*; *Gülensoy*, 934) Serçe. (C. X, s. 3968)

torna: (< ?) Kuyruksuz tavuk. (C. X, s. 3953)

touğ: (< ? *tavuk*) Tavuk. (C. X, s. 3974)

toytoğlu: (< *T. toy* + *toklu*; “< *T. toy*; *Gülensoy*, 921; < *OT. toklu*”; *Eren*, 410) Toy kuşu. (C. X, s. 3976)

tösdü: (< ?) Serçe büyüklüğünde, başı koyu kül renkli, kuyruğuyla kanadı kınalı, parlak, kara tüylü, ince gagah bir kuş. (C. X, s. 3983)

tulkuk: (< *T. tulkak*; < *OT. tulkuḡ* < *ET. tolkuḡ*; *Gülensoy, 930*) Bir çeşit kuş. (C. X, s. 3987)

tulumboğaz kuş: (< *T. tulum* + *boğaz*; “< *T. tulum*; *Nişanyan, 894*; “< *ET. boğuz* < *boğ-* + (*u, a*)z”; *Eren, 56*) Boğazının altı şişkin, büyücek bir çeşit kuş. (C. X, s. 3989)

tumağan: (< ?) Karabatak kuşu. (C. X, s. 3990)

turaç: (< *Ar. dürrac*; *Eren, 123*) Keklik cinsinden, eti yenen bir av kuşu. (C. X, s. 3994)

turgay: (*bk. torgay*) Serçe. (C. X, s. 3994)

turta: (< ?) Güvercin büyüklüğünde, eti yenen bir kuş. (C. X, s. 3995)

turturu: (< *turturu* “*ses taklidi kelime*) Üveyik kuşu. (C. X, s. 3995)

tük: (< “*ses taklidi kelime*”) Hindi. (C. X, s. 4006)

tülek: (< *T. tülek*; < *OT. tülek(g)*; *Gülensoy, 944*) 1. Genellikle bir yaşındaki keklik. 2. Yavru keklik. 3. Yaşlı, kart keklik. 4. Yuvasını unutmayan, geri dönen kuş. 5. Tüyü dökülmüş kuş ya da kümes hayvanları. (C. X, s. 4007)

tülük: (< ?) Piliç. (C. X, s. 4008)

tümen: (< *T. tümen*) Kınalıkuş. (C. X, s. 4010)

türülik: (< ?) Ağaçkakan. (C. X, s. 4014)

U-Ü-V-Y-Z

uçkun: (< *T. uçkun*) Anasınca uçmaya alıştırılan yavru kuş. (C. XI, s. 4021)

u ulu: (< *T. uç- + ulu?*) Sukuşu. (C. XI, s. 4022)

u u: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. XI, s. 4028)

uktan: (< ?) Ufak tavuk, piliç. (C. XI, s. 4031)

ulukuş: (< *T. ulu + kuş*; “< *T. ulu*”; Nişanyan, 903; “İnançla ilgili güzel adlandırmalar içerisinde yer alan bu kelime “ulu” ve “kuş” sözcükleriyle birleşik bir yapı oluşturmuş ve u ursuzluk getireceğine inanılan “baykuş” sözcüğünü dolaylı bir biçimde dile getirmiştir”; *Gecekuşu*, 59) Baykuş. (C. XI, s. 4035)

urukçul: (< *T. urukçul*; “< *T. uruk*”; Nişanyan, 907) Arıkuşu. (C. XI, s. 4041)

uv : (< “*ses taklidi kelime*”) K  uk, adı gibi ses çıkaran bir kuş. (C. XI, s. 4047)

 c k: (< “*ses taklidi kelime*”) Cıvcıv. (C. XI, s. 4055)

 rkeklik: (<? * r + T. keklik*) Büyük keklik. (C. XI, s. 4096)

 vek: (< ? * veyik*)  veyik. (C. XI, s. 4082)

 veyik: (< ? * veyik*)  veyik. (C. XI, s. 4082)

 y : (< “*ses taklidi kelime*”) Tavukları kapıp kaçan bir gece kuşu. (C. XI, s. 4083)

vak vak: (< “*ses taklidi kelime*”)  rdek. (C. XI, s. 4089)

varik: (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Piliç. 2.  rdek. (C. XI, s. 4091)

vekkeviyan: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. XI, s. 4094)

veyik: (< ? * veyik*)  veyik. (C. XI, s. 4097)

vezgeldek: (< ?) Bir av kuşu. (C. XI, s. 4097)

vırık: (< “*ses taklidi kelime*”)  rdek yavrusu. (C. XI, s. 4100)

vırrık: (< “*ses taklidi kelime*”) Arı kuşu. (C. XI, s. 4101)

vıy vıt: (< “*ses taklidi kelime*”) Serçeden biraz büyük, dere kıyısında avladığı balıkla geçinen bir kuş. (C. XI, s. 4102)

vicik: (< “*ses taklidi kelime*”) Kuyruksallayan kuşu. (C. XI, s. 4104)

vidi: (< “*ses taklidi kelime*”) 1. Hindi yavrusu. 2. Kaz yavrusu. 3. Ördek yavrusu. (C. XI, s. 4104)

vidvid: (< “*ses taklidi kelime*”) Atmaca. (C. XI, s. 4105)

vikvikviyan: (< “*ses taklidi kelime*”) Baykuş. (C. XI, s. 4105)

viranguşu: (< *Fa. wīrān* + < *T. kuşu*) Baykuş. (C. XI, s. 4105)

virik: (< “*ses taklidi kelime*”) Arıkuşu. (C. XI, s. 4106)

vurucu kuş: (< *T. vurucu* + *kuş*) Yırtıcı kuş. (C. XI, s. 4108)

yabalı: (< *T. ? yabalı*) Ayağı tüylerle süslü olan tavuk ve güvercin. (C. XI, s. 4111)

yabankazı: (< *Fa. yaban* + < *T. kazı* “< *Fa. biyaban* < *OFa. viyapan*”; *Eren, 437*) 1. Göllerde yabanıl olarak yaşayan, avlanan bir kaz çeşidi. (C. XI, s. 4112)

yabantavuğu: (< *Fa. yaban* + < ? *tavuk* + *T. -u*) 1. Çulluk. 2. Yaban ördeği çeşidinden bir kuş. 3. Yabanıl güvercin. 4. Sülün. (C. XI, s. 4113)

yakalı: (< *T. yakalı*; *Eren, 440*) Omuzları, kanatları düzesinden, manto yakası gibi kürklü bir çeşit güvercin. (C. XI, s. 4127)

yalap: (< *T. yalap*; *Gülensoy, 1042*) Sarı renkli bir çeşit kuş. (C. XI, s. 4140)

yalva: (< ? *yelve*; *Eren, 450*) Körtavuk ya da meşetavuğu da denilen bir av hayvanı. (C. XI, s. 4150)

yamalkan: (< ?) Çavuşkuşu. (C. XI, s. 4153)

yapalah: (< *T. yapalah*; < *OT. yabakulak. Eski Kıpçakçada yapalak* (> *yablak*) olarak geçer. < *yapak* “yün” + *kulak*; *Eren, 441*) Baykuş. (C. XI, s. 4175)

yaprakkuşu: (< *T. yaprak* + *kuşu*; “< *T. yaprak* < *ET. yapurğak* < *yapur*” ; *Clauson, 879*; *Nişanyan, 940*) Keklik. (C. XI, s. 4179)

yapuh: (< *T. yapuh*; < *ET. yapığ*; *Gülensoy, 1062*) Dişi hindi. (C. XI, s. 4180)

yârese: (< *T. ? yarısa/yersgü*; *Nişanyan, 941*) Yarasa. (C. XI, s. 4182)

yarga: (< *Blg. yarga*;) Yaşına giren piliç. (C. XI, s. 4182)

yarka: (< *Blg. yarga*; *Eren, 442*) Tavuklaşmaya başlayan, yumurtlama çağına gelmiş piliç. (C. XI, s. 4186)

yaşıl: (< *T. yeşil*; “*yaşıl taze bitki rengi*” < *T. yaş* “*körpe, taze, nemli, yeşil*”; *Nişanyan, 950*) Yeşilbaş, erkek ördek. (C. XI, s. 4197)

yatik: (< *T. yatik*) 1. Oturak. 2. Ördek. (C. XI, s. 4200)

yavru: (< ? *yavru*) 1. Cıvcıv. 2. piliç. (C. XI, s. 4205)

yavsun: (< ?) Yarasa. (C. XI, s. 4206)

yayılıkuşu: (< *T. yayılı + kuşu*) Bir çeşit orman kuşu. (C. XI, s. 4210)

yeleken: (< *T. yel + eken*) Kerkenez kuşu. (C. XI, s. 4233)

yelemse: (< ?) Gecekuşu. (C. XI, s. 4233)

yelese: (< **yarasa kelimesinin varyantı*) Yarasa. (C. XI, s. 4233)

yelfe: (*bk. yalva*) Çulluk kuşu. (C. XI, s. 4234)

yelguşu: (< *T. yel + guşu*) Kırlangıç. (C. XI, s. 4235)

yelkovan: (< *T. yel + kovan*) Kara renkli, deniz üstünde sürekli küme durumunda uçan bir çeşit kuş. (C. XI, s. 4236)

yelve: (*bk. yalva*) Buz renkli, uzun gagalı, çulluğa benzer bir kuş. (C. XI, s. 4241)

yemeni: (< *Ar. yamenî*; *Nişanyan, 948*) Hindi. (C. XI, s. 4241)

yeşilbaş: (< *T. yeşil + baş*) 1. Yeşil başlı yaban ördeği. 2. Erkek ördek. (C. XI, s. 4255)

yillaç: (< *T. yillaç*; “*yıl + la-*’ 1. Çok beklemek. 2. Üstünden iki yıl geçmek.”; *Gülensoy, 1142*) Yılıını doldurmuş saka vb. kafes kuşu. (C. XI, s. 4271)

yinoz: (< ?) Martı. (C. XI, s. 4279)

- yiribik:** (< ?) Çavuşkuşu. (C. XI, s. 4279)
- yoluk:** (< *T. yoluk*) Evden uzaklaşmış güvercini geri getirmek için kullanılan eşi. (C. XI, s. 4292)
- yoz:** (< *ET. yoz; "kısır"; MBTS 3, 3440*) Civecivlerini büyütüp bırakan tavuk. Kart keklik. (C. XI, s. 4302)
- yurmut:** (< ?) Yabankazı. (C. XI, s. 4321)
- yusufçuk:** (< *öz. yusuf + -çuk*) Bir çeşit baykuş. (C. XI, s. 4322)
- yürübuk:** (< ?) Çavuşkuşu. (C. XI, s. 4333)
- yüsüfçük:** (*bk. yusufçuk*) Yusufçuk, bir baykuş çeşidi. (C. XI, s. 4334)
- zaca:** (< ?) Kargaya benzeyen, kara renkli bir kuş. (C. XI, s. 4340)
- zagor:** (< ?) Dişisini arayan, kızgın keklik. (C. XI, s. 4341)
- zağ:** (< *Fa. zāğ; Eren, 494*) 1. Piliç. 2. Bir yaşında karakarga. (C. XI, s. 4341)
- zakca:** (< ?) Kara karga. (C. XI, s. 4344)
- zakka:** (< ?) Balıkçıl. (C. XI, s. 4344)
- zera:** (< ?) Kartal, akbaba. (C. XI, s. 4361)
- zerik:** (< ?) Piliç. (C. XI, s. 4361)
- zesku:** (< ?) Karatavuk. (C. XI, s. 4363)
- zevzir:** (< ?) Sığırcık. (C. XI, s. 4363)
- zeyfi:** (*bk. sefi*) Doğandan küçük bir av kuşu. (C. XI, s. 4363)
- zıbık:** (< *Ar. zıbık; Nişanyan, 966*) Yeni doğan kuş yavrusu. (C. XI, s. 4364)
- zımbık:** (< ?) Kuyruksuz tavuk. (C. XI, s. 4370)
- zıpıra:** (< *Ar. subra; Eren, 471*) Keklik sürüsü. (C. XI, s. 4375)
- zortu:** (< ?) İskete kuşu. (C. XI, s. 4397)
- zoyka:** (< *Blg. sojka; Eren, 374*) Alakargaya benzeyen, daha küçük bir çeşit kuş. (C. XI, s. 4398)

SONUÇ

“*Derleme Sözlüğü’nde Kuş Adları*” isimli yüksek lisans çalışmasında *Derleme Sözlüğü’nde* geçen kuş adları yapı ve kavram bakımından ele alınmıştır.

Uzun seneler sonunda Anadolu’nun her köşesi taranarak derlenen bu sözlük; Türk halkının varlıkları adlandırmadaki zengin düşünce yapısının ve sadece farklı varlıklara verdiği farklı isimlerle değil; aynı varlığa yüzden fazla farklı adı veren Anadolu insanının sıra dışı olan zengin tasvir ve benzetmelerle yüklü hayal gücünün kayıt altına alınmasıdır. *Derleme Sözlüğü’nde* geçen kuş adları da bu zengin hayal gücünün bir meyvesidir.

Çalışma sırasında adlandırmaya birçok özelliğin etki ettiği görülmüştür: Kuşun fizikî özellikleri (tüylerinin rengi ve yapısı, uzuvlarının durumu...), sesi, vücut hareketleri, yaşadığı yer, beslendiği gıdalar, insanların sosyal hayatlarındaki birçok kavramın benzetilmesi sonucu, çok çeşitli kuş adları meydana gelmiştir. Bu sayılan sebepler içerisinde en fazla etkiye kuşların fizikî yapısı (tüylerinin rengi ve yapısı, gözleri, kanadı, boynu, ayağı v.s) ve çıkardığı sesler sebep olduğu tespit edilmiştir.

Türkçenin betimleme yönünden zengin olması, ayrıntılı bir adlandırma kapasitesini açmaktadır. Bu zenginliği renk adları, akrabalık adları, kuş adları, bitki adları v.s. göstermektedirler. Birçok dilde genel bir tek ad ile anlatılan bir kavram, Türkçenin zengin betimleme ve ayrıntıya inen anlatım özellikleri ile farklı pek çok ad ile ifade edilir. Özellikle Anadolu ağızlarında kuşların adlandırılması sırasında yukarıda ifade edilen pek çok özellik ve Anadolu insanının zengin yorum ve hayal gücü adlandırmaya etki ettiğinden aynı dil içerisinde bir kuş türünün, pek çok farklı adı olmuştur.

Bu açıklamaya örnek olarak çalışma sırasında *Derleme Sözlüğü’nde* bir kuş türünün kaç farklı isme sahip olduğu (varyantları sayılmadan) tespit edilen:

Ağaçkakan	21	Güvercin yavrusu	4	Kumru	7
Akbaba	8	Hindi	67	Kuyruksallayan kuşu	6
Alacakarga	7	Hindi yavrusu	11	Kuzgun	2

Angıt	2	Horoz	30	Leylek	8
Arı kuşu	5	Hüthüt	3	Martı	5
Arpa kuşu	1	İbibik	4	Ördek	41
Atmaca	28	İncir kuşu	3	Ördek yavrusu	5
Av kuşu	4	İskete	2	Ötleğen kuşu	2
Bağırtlak	1	İspinoz	7	Papağan	1
Balıkçıl	7	Kanarya	1	Pelikan	1
Baykuş	55	Karabaş kuşu	1	Puhu kuşu	2
Bıldirem	8	Karabatak	6	Saka kuşu	16
Bülbül	7	Karatavuk	9	Saksağan	30
Civciv	16	Karga	37	Serçe	34
Çalıkuşu	8	Kartal	22	Sığırcık	9
Çavuş kuşu	10	Kaşıkçıl kuşu	1	Su çulluğu	1
Çaylak	12	Kaz	19	Şahin	8
Çoban aldatan kuşu	3	Kaz yavrusu	10	Tarla kuşu	29
Çulluk	12	Keklik	34	Tavuk	66
Delice	2	Keklik yavrusu	11	Toy kuşu	2
Doğan	10	Kerkenez	6	Toygar kuşu	1
Doğan yavrusu	2	Kılkuruk kuşu	2	Turna	3
Dudu kuşu	1	Kınalı kuş	1	Üveyik kuşu	12
Gece kuşu	5	Kırlangıç	12	Yarasa	12
Guguk kuşu	3	Kırlangıç yavrusu	1	Yusufçuk kuşu	3

Derleme Sözlüğü'nde tespit edebildiğimiz, madde başı olan kelimelerin yanında yer alan varyantlarını dâhil etmeden, 1172 kuş adı incelenmiştir. Bunların 66 tanesi tamamen yabancı kelimelerden oluşmuştur. Yabancı kökenli olup Türkçe ek alan ve Türkçe kelime ile birleşen kelimeler bu sayıya dâhil edilmemiştir. Bu da % 5,6'ya karşılık gelmektedir. Buradan da anlaşıldığı üzere *Derleme Sözlüğü*'nde geçen yabancı kuş adlarının sayısı oldukça azdır.

Derleme Sözlüğü'nde yer alan kuş adları “*basit, türemiş ve birleşik*” olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Alıntı kelimeler basit kuş adları bölümünün içinde incelenmiştir.

Türemiş kuş adları “*addan ad, addan fiil, fiilden fiil, fiilden ad*” yapım eklerinden bir ya da birkaçını alarak kurulmuştur. Bunlar arasında kökü Türkçe olanların yanı sıra, yabancı dilden gelerek yapım eki alanlar da vardır.

Birleşik kuş adları, basit ve türemiş kuş adlarına göre daha geniş yer tutmuştur. Yapı bakımından birleşik kuş adları “*ad tamlaması, sıfat tamlaması, sıfat-fiil grubu, tekrar grubu, isnat grubu*” şeklinde ele alınmıştır. Tespit edilen ad tamlaması 99, sıfat tamlaması 150, sıfat-fiil grubu 18, tekrar grubu 42, isnat grubu 9 olmak üzere birleşik kuş adlarının sayısı 318 dir. Bu da genel terim sayısının %27,1'ini oluşturur. Kavram bakımından birleşik kuş adları ise “insana özgü özelliklerle; kişi, meslek, renk, hayvan, organ, eşya ve nesne adları ile kurulan kuş adları” tasnifi ile incelenmiştir.

En fazla kuş adı III. Cilt olan C-Ç cildinde 187 kuş adı, en az kuş adı V. Cilt olan E-F cildinde 40 kuş adı geçmiştir. En fazla kuş adının geçtiği harf “k” harfi 164 kuş adı, en az kuş adının geçtiği harf “ı” harfi, 4 kuş adı geçmiştir.

Kuş adlarında tespit edilebilen yapım eki türleri:

- I. Addan ad yapım eklerinden 18 ek,
- II. Addan fiil yapım eklerinden 5 ek,
- III. Fiilden fiil yapım eklerinden 4 ek,
- IV. Fiilden ad yapım eklerinden 23 çeşit ekin geçtiği tespit edilebilmiştir.

“Derleme Sözlüğü’nde Geçen Kuş Adları Sözlüğü” kısmı, tezin en hacimli bölümüdür. Bu bölümde kuş adları madde başı yapılarak kuşların tanımları, çeşitli kaynaklardan yararlanarak etimolojileri verilmiştir.

Kuş adlarının kökenini bulmakta, zorlandığımız bazı durumlar oldu. Özellikle Anadolu ağızlarında kullanılan kuş adlarını incelediğimiz için, bu ağızlarda da birçok ses değişmesi görüldüğünden, kuş adlarının asıl kökenlerine ulaşmak, çalışma sırasında zor olmuştur. Bu sebeple bazı kuş adlarına kaynak gösterilememiştir.

“Derleme Sözlüğü’ndeki Türemiş Kuş Adlarında Geçen Yapım Ekleri” başlıklı bölümde türemiş kuş adlarının aldığı ekler gösterilmiştir. Kuş adları, aldıkları yapım eklerine göre listelenerek incelenmesi yapılmıştır.

Derleme Sözlüğü’nde geçen bütün kuş adları dizin bölümünde alfabetik olarak sıralanmıştır.

KAYNAKÇA

- AKALIN, L. S. 1993; *Türk Folklorunda Kuşlar*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- AKSAN, Doğan 2004; *Türkçenin Sözcükleri*, Engin Yayın Evi, Ankara.
- 2009; *Türkçenin Gücü*, Bilgi Yayın Evi, Ankara.
- ARAT, Reşid Rahmeti 2006; *Kutadgu Bilig*, Kabalcı Yayınları, İstanbul.
- ATALAY, Besim 1998; *Divanû Lûgat-it-Türk Tercümesi I*, TDK Yayınları, Ankara.
- 1999; *Divanû Lûgat-it-Türk Tercümesi III*, TDK Yayınları, Ankara.
- AYDEMİR, Adem 2013; “Kutadgu Bilig Ve Divanü Lügati’t Türk’te Kuşlar”, *International Journal of Social Science*, 271-297.
- AYVERDİ, İlhan 2005; *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 3 cilt, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul.
- MEYNARD, Barbier de A.C. 1881, 1886, *Dictionnaire turc-français. Supplement au dictionnaires publiés jusqu’à ce jour renfermant les mots d’origine turque et les mots arabes et persans employés en osmanli avec leur signification particuliere et aussi un grand nombre de proverbes et de locutions populaires et un vocabulaire géographique de l’Empire ottoman*, 2 cilt, Paris.
- BOZKAPLAN, Şerif Ali Sonbahar 2007; “Kutadgu Bilig’deki Hayvan Adları Üzerine Bir İnceleme”, *Turkish Studies*, Cilt 2/4, s. 1110-1118.
- BUSSMANN, Hadumod 2002; *Lexikon der Sprachwissenschaft*, Dritte, Aktualisierte und Erweiterte Auflage, Stuttgart: Kroner.
- CLAUSON, Sir Gerard 1960; *Sanglax – A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammad Mahdî Xân (Facsimile Text)*, London.
- 1972; *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*, Oxford AtThe Clarendon Press.
- ÇORUHLU, Yaşar 2002; *Türk Mitolojisinin Anahatları*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul.
- DANKOFF, Robert 1991; *An Evliya Çelebi glossary: Unusual, Dialectal and Foreign Words in the Seyahat-name*. Cambridge, Mass. (In: Sources of Oriental languages and literatures, ed. Şinasi Tekin & Gönül Alpay.)
- DEMİR, Nurettin; Yılmaz, Emine 2010; *Türk Dili El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara.
- DOERFER, G. 1963-1975; *Türkische und Mongolische Elemente im Neupersischen*, 1-4, Wiesbaden.

- EBERHARD, Wolfram 1996, *Çin'in Şimal Komşuları*, N. Uluğtuğ (Çev.), TTK Yayınları, Ankara.
- ERDAL, Marcel 1991. *Old Turkic Word Formation*, Wiesbaden.
- ERGİN, Muharrem 1992; *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- EREN, Hasan 1951; Etimoloji Araştırmaları, *İstanbul Üniversitesi Türkiyat Mecmuası*, Cilt 9, s. 95-96.
- 1999; *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, 1. baskı, Ankara.
- ESİN, Emel 1978; *İslamiyetten Önceki Türk Kültür Tarihi ve İslama Giriş*, Ed.Fak.Yay.
- EYÜBOĞLU, İsmet Zeki 1988; *Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü*, Sosyal Yay. İstanbul.
- İZGİ, Özkan 1989; *Çin Elçisi Wang Yen-Te'nin Uygur Seyahatnâmesi*, TTK Yayınları, Ankara.
- GECEKUŞU, Ahmet 2006; *Güzel Adlandırma, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- GÜLENSOY, Tuncer 2005; *Köken Bilgisi Sözlüğü I-II (Etimolojik Sözlük Denemesi)*, Ankara.
- KARABEYOĞLU, Adnan Rüştü-ERSOY, Asu İlkbahar 2012; "Kültürel Kavramlaştırma ve Kutadgu Bilig'de Kuş Tasvirleri" *Turkish Studies*, Cilt 7/2, s. 621-642.
- KORKMAZ, Zeynep 2003; *Türkiye Türkçesi Grameri (Sekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara.
- KURNAZ, Cemal 1987; *Hayali Bey Divanı*; MEB Yayınları, Ankara.
- MENİNSKİ, Franciscus â Mesgnien 1680.; *Thesaurus linguarum orientalium turcicae, arabicae, persicae... lexicon turcico-arabico-persicum*. 4 cilt, Vienna.
- NİŞANYAN, Sevan 2002; *Sözlerin Soyagacı: Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü*, Adam Yayınları.
- ÖGEL, Bahaeddin 1978; *Türk Kültür Tarihine Giriş I*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- 1993; *Türk Mitolojisi*, Cilt I, TTK Yayınları, Ankara.
- 1995, *Türk Mitolojisi*, Cilt II, TTK Yayınları, Ankara.
- RÄSÄNEN, Martti 1969; *Versuch Eines Etymologischen Wörterbuchs Der Turksprachen*, Helsinki.

- SEPETÇİOĞLU, M.Necati 1990, *Karşılaştırmalı Türk Destanları*, Akran Yay, İstanbul.
- SERTKAYA, Osman Fikri Güz 2009; “Divânü Lügati’t-Türk’te Geçen Her Kelime Türkçe Kökenli midir? Veya Kâşgarlı Mahmut’un Divânü Lügati’t-Türk’ünde Yabancı Dillerden Kelimeler”, *Dil Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 5, s. 9-38.
- SEVER, Mustafa 1999; “Türk Mitolojisinde Kuşlar”, *Millî Folklor Dergisi*, Sayı: 42, s. 83-88.
- SEVORTYAN, E.V. 1974; *Etimolojişeskiy slovar’ tyurkskih yazıkov*, , I-IV, 1980-1989. Moskova.
- TDK 1993; *Derleme Sözlüğü*, I-XII. cilt, Ankara.
- TDK 1998; *Türkçe Sözlük*, 2 cilt, Ankara.
- TDK 2005; *Yazım Kılavuzu*, Ankara.
- TİETZE, Andreas 2002; *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati*, cilt I, A-E, Simurg, İstanbul-Wien.
- 2009; *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati*, cilt II, F-J, Simurg, İstanbul-Wien.
- TOLASA, Harun 1973; *Ahmet Paşa’nın Şiir Dünyası*, Sevinç Matbaası, Ankara.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, 1977, 1979, 1981, 1982, 1986, 1998. Dergâh Yayınları, İstanbul.
- YAZIR, Elmalılı M. Hamdi 2007; *Kur’an-ı Kerim ve Yüce Meali*, Afa Basın, İstanbul.

Elektronik Kaynakça

<http://www.veterinerx.com/anatomikus.htm> [17.7.2013]

<http://www.nkfu.com> [23.7.2013]

<http://www.trakus.org> [3.8.2013]

<http://www.kampusdergisi.com/2011/05/06/kuslar-gibi-ozgur%E2%80%A6-ortinoloji> [18.8.2013]

<http://www.mig-b.org> [24.9.2013]

DİZİN

A

- ababa**, 34, 67, 68
ababil, 24, 67
abı gabak, 34, 44, 67
abur, 67
ada leyleği, 31, 44, 67
adam aldadan kuşu, 31, 45, 62, 67
adostum kuşu, 31, 45, 67
afigıdı, 67
aggıt, 67, 74
ağaca, 27, 48, 68
ağaç delen, 37, 44, 62, 68
ağcababa, 34, 68
ahabil, 68
ahmak sarı, 34, 42, 46, 68
ahu, 25, 68
ak kanat, 34, 42, 43, 68
ak serçe, 34, 42, 68
ak tavuk, 34, 42, 68
akarca, 27, 62, 68
akbaba, 14, 18, 22, 137, 138
akbakal, 34, 42, 68
akbaş, 34, 42, 43, 68
akbuba, 34, 42, 68
akça hacı, 34, 42, 46, 48, 68
akça kerkez, 34, 42, 48, 68
akçıbaba, 34, 42, 68
akdoğan, 34, 37, 42, 63, 69
akdudu, 34, 42, 69
akkayacık, 34, 42, 44, 49, 69
akkerkes, 34, 42, 69
akkırkaz, 34, 42, 69
akko, 69
akkuş, 34, 42, 69
akkuyruk, 34, 42, 43, 69
akrap, 24, 69
akşamcık kuşu, 31, 49, 69
ala gahış, 34, 42, 69
ala ganat, 34, 42, 43, 69, 70
ala garga, 34, 42, 69, 70
ala kabak, 35, 42, 44, 69, 70
ala kanat, 42, 43, 70
ala karga, 35, 42, 70, 99
ala kaz, 35, 42, 70
ala pakız, 35, 42, 70
ala palaz, 35, 47, 70
ala sığircık, 42, 70
alâ'bış, 43
alaabak, 35, 42, 70
alababa, 35, 43, 46, 70
alâbahta, 42, 70
alâbak, 43, 70
alabarak, 35, 43, 70
alabaş, 35, 43, 70
alâ'bış, 71
alaca garga, 35, 43, 48, 71
alaca karga, 35, 43, 48, 71
alaçavuş, 35, 43, 71
alafakı, 43, 71
alafsa, 43, 71
alağabak, 35, 42, 44, 71
alağarga, 35, 42, 71
alağbak, 35, 42, 44, 71
alakise, 42, 71, 72
alakişik, 35, 42, 71
alaleşiş, 42, 71
alamançık, 27, 49, 71
alamecek, 35, 71
alamerdinli, 42, 72
alankese, 35, 72
alâoküz, 35, 42, 72
alasaqça, 35, 42, 72
alaksaksağan, 35, 42, 72
alaksaksoğar, 35, 42, 72
alaş, 72
alatavuk, 35, 42, 72
âlâ'yek alâ'bış, 72
alerik, 35, 42, 72
alevrez, 35, 42, 72
alıcı, 27, 64, 72
alimbaş, 35, 43, 72
alişiş, 72
almabaş, 35, 44, 72
almacık, 27, 44, 49, 73
alogüz, 35, 42, 73
altın tas, 35, 73
altınbaş, 35, 43, 73
ambelebulya, 26, 73
an gıdı, 73
anac, 73
anaç, 27, 47, 73

anaş toyuh, 35, 47, 73
anga, 73
angık, 74
angut, 67, 73, 74
anırtlan, 27, 74
anıt, 74
ankut, 74
ar kekliği, 31, 74
arab bilbili, 31, 74
ardavul, 74
arı kuşu, 31, 74, 100
arpacıl, 27, 50, 74
arşımı götünde, 40, 43, 74
asma sarı, 42, 44, 74
atak, 27, 74
atik, 74
avkuş, 74
aynak, 53, 75, 114
âzı sarı, 75
azma, 27, 65, 75
azman, 27, 65, 75

B

baatlah, 27, 52, 76, 78, 80
baba, 27, 46, 47, 48, 67, 76
babaç, 27, 47, 76
bacakarası, 31, 43, 76
badem karga, 36, 44, 76
badı, 76
badiye, 24, 76
baguş, 36, 76, 78
bağırtgan, 37, 58, 64, 76
bahar guşu, 31, 76
bakal, 26, 68, 76
bakalak, 77
bakasya, 77
bakıldak, 27, 77
baklalı keklık, 36, 44, 53, 77
balaban, 22, 25, 77
balada, 26, 77, 82
balah, 77
balban, 77
balıkçan, 27, 48, 77
balıkçın, 27, 51, 77
baltacı kuşu, 31, 45, 77
baltalı, 27, 45, 53, 77
barak, 23, 70, 77
bardakcıl, 27, 45, 50, 77

bardakçı kuşu, 31, 45, 49, 78
barkıldak, 78
bartlak, 27, 52, 78
baskın, 27, 64, 78
başankara, 36, 42, 78
başankara kuş, 78
bat, 27, 28, 62, 78, 121
batak, 27, 62, 78, 81, 113
bate, 78
batman kuyruk, 36, 43, 78
bavurtlan, 78
bayat, 78
bayguş, 36, 46, 78
bayırcın, 27, 51, 78
baykuş, 22, 76, 114, 132, 134, 137, 138
bayramcak, 27, 55, 78
bazalak, 79
bazbaz, 38, 79
beberuhi, 36, 41, 46, 79
becet, 79
becit kuşu, 31, 79
belibağlı, 40, 43, 53, 79
bereşe, 79
berete, 79
besi, 23, 27, 56, 65, 79
besleme, 27, 56, 65, 79
bezmeldek, 79
bıdık, 79, 80
bildırçın, 79
bıtbıdık, 79
byby, 38, 79
bibi, 38, 79
bibimetto, 79
bibisu, 80
biçinçi kuşu, 32, 80
bidercik, 27, 49, 80
bidik, 80
bilbil, 25, 80
bildircin, 79, 80
bilik, 26, 80, 125
billi, 80
bizburun, 36, 80
bizkuyruk, 36, 80
bobili, 80
boçca, 80
bodovan, 80
boğartlak, 27, 52, 80
boğurtlak, 28, 52, 76, 80

bohğargası, 32, 80
bohsahçası, 32, 80
bokculu serçe, 80
bokkal, 80
boklu cırık, 36, 51, 52, 81
bolada, 26, 81
boran, 81
boru kuşu, 32, 45, 81
borzail, 81
bot, 81
botak, 28, 62, 81
boyunburan, 37, 43, 63, 81
bozalak, 28, 48, 81
bozço, 81
bozgaz, 36, 81
bozilli, 81
bozlak, 28, 81
börülce kuşu, 32, 44, 48, 81
bötege, 32, 81
bubuh, 81
budan, 26, 81
buğdaycık, 28, 44, 49, 82
buğra, 82
bulada, 82
bulla, 82
bupbu, 82
burnakal, 82
burnukızıl, 40, 42, 43, 82
buruççun, 82
burunuzun, 40, 43, 82
buva, 82
bübübük, 82
bübürdek, 82
bülbül, 21, 22, 73, 80, 82, 85, 97, 107, 111, 127
bülü bülü, 38, 82
bülüç, 26, 82
bürükcü, 28, 82

C

cak kargası, 32, 83
cakak, 83
cakcak, 38, 83
cakılı, 83
camı guşu, 32, 44, 83
cancal, 83
carcar, 38, 83
cavcav, 38, 83

cavka, 26, 83
cavlu, 83
cayık, 83
cayik, 83
caynak, 83
ceble, 83
cekcek, 38, 83
celfin, 25, 83, 84, 130
cembercik, 28, 49, 83, 90
cerge, 25, 83
cet, 84
cettelek, 84
cevcer, 84
cıcırık, 28, 51, 84
cıga, 25, 84, 90, 113, 114
cıgırcık, 28, 49, 84
cıla karga, 36, 84
cılfin, 25, 84
cıleyik, 84
cıllık, 28, 54, 84
cımbıla tüvsüz, 84
cıngaylı, 28, 53
cıngılı, 84, 86, 90
cıngır, 84
cıngıt, 84
cınız, 84
cırbıyık, 36, 84
cırhit, 84
cırıt, 28, 51, 84, 85
cırık, 28, 51, 52, 81, 84
cırıl, 85
cırlak, 28, 85, 91
cırlavık, 28, 85
cırlavuk, 85
cırlayık, 28, 56, 61, 85
cırnık, 85
cırrık, 28, 51, 85
cırtlıkuş, 36, 54, 85
cıvıldırak, 85
cıyak, 85
cızlak, 28, 85
cibilik, 85
cicidan, 85
ciciğe, 85
ciğa, 85
cikcik, 38, 85
cimbek, 85
cimil, 85

cimri, 86
cin tavuğu, 32, 86
cincil, 86
cingek, 86
cingen, 26, 86
cingencik, 28, 49, 86
cingi, 86
cingilli, 28, 53, 86
cinkara, 42, 86
cirtlik, 28, 54, 86
citcibiro, 86
civciviğara, 40, 86
civelek, 86
codalı, 86
conk, 32
conk kuşu, 86
corcah, 86
corcor, 38, 86
corcuk, 86
cork tavuk, 36, 86
corlak, 28, 86
corruk, 87
cort, 87
coruk, 87
cozbakal, 36, 87
cödele, 87
cöre, 87, 88
cubbal, 87
cucug, 87
cuga, 87
cugul, 87
cuğu, 23, 87
cukcuk, 38, 87
cula, 87
culha kuşu, 87
culubuk, 87
culuk, 87
cunk kuşu, 32, 87, 92, 93
cunuk, 87
cura, 87
curcu, 87
curcun, 38, 87
curk, 88
curruk, 88
curukbakal, 36, 88
cücü, 88, 113
cücük, 34, 53, 88, 93, 123
cülcül, 88

cülcülük, 88
cüre, 25, 88
cüveknene, 88

Ç

çağabogan, 37, 88
çağlak, 28, 60, 88
çağşırlı tavuk, 36, 53, 88
çahavuz, 88
çakçak, 38, 88
çakır, 23, 42, 77, 88
çakincik, 88
çal horozu, 32, 89
çalagan, 89
çalağancı, 28, 49, 61, 89
çalıcıtlığı, 32, 88
çama çakan, 37, 44, 63, 89
çamurca, 28, 48, 89
çamureçil, 89
çaparkır, 89
çart kuşu, 32, 89
çasa, 89
çavga, 89
çavlı, 28, 53, 89
çavmak, 28, 65, 89
çavuşkuşu, 22, 110
çayır, 44, 45, 89
çaykuş, 32, 89
çaylak, 18, 22, 76, 88, 89, 114
çekik, 28, 60, 89
çembelcik, 28, 90
çerçe, 28, 90
çerkenez, 90
çetikara baştan, 42, 90
çetük, 90
çiğa, 23, 90
çığırnık, 29, 90
çiğla, 90
çıkla, 26, 90
çinçin, 38, 90
çingilli, 29, 53, 90
çingir, 90
çinlik, 29, 54, 90
çipçık, 29, 50, 90
çıplak kuş, 34, 46, 90
çıraburun, 34, 43, 90
çırçıtta, 90
çırkırt, 90

çırlak, 29, 57, 60, 91
çırnakaz, 91
çirona, 26, 91, 92
çıtık, 29, 91
çıtlık, 29, 54, 91
çıviki, 91
çibik, 91
çiftçi, 29, 45, 91
çiktelik, 29, 91
çilkeklik, 34, 91
çillik, 29, 54, 91
çin tavuğu, 32, 44, 91
çinçe, 91
çinçin, 38, 91
çinçir kuşu, 32, 91
çinkeylik, 91
çinkilli, 91
çipil, 91
çipilden kuşu, 32, 92
çirona, 92
çiviki, 92
çoculu, 92
çoluk, 92
çomarlık, 29, 55, 92
çorez, 26, 92
çorpa, 92
çökdelik, 92
çöleke, 92
çölmekçil, 29, 50, 92
çölü, 92
çömlekçi, 29, 45, 92
çön kuşu, 32, 92
çönbildik, 29, 92
çörez, 92
çulha kuşu, 32
çullu cücük, 93
çuran, 24, 93
çuri, 93
çutuk, 29, 93
çüçü, 38, 93
çüngüş, 32, 93

D

dağhorozu, 32, 44, 94
dağkıyıtı, 32, 94
dalagan, 29, 32, 61, 94
dalagan kuşu, 32, 94
dalğan kuş, 94

dalğan kuşu, 32, 64
dalı kara, 40, 94
damba, 94
danakaldıran, 37, 46, 63, 94
dandan guşi, 32, 94
darakçin, 29, 51, 60, 94
darcan, 49, 94
darıbişik, 94
darıcan, 44, 49, 94
davşancıl, 29, 50, 94, 131
dayday, 38, 94
dazlak, 29, 52, 94
deldeli, 95
deleğec, 29, 44, 63, 95
delice, 29, 48, 95
deniz ördeyi, 32, 44, 95
dennûre, 95
derikanat, 34, 43, 95
dertbüyük kuşu, 32, 46, 60, 95
deveğuşu, 32, 95
devletli, 29, 53, 95
dığdı, 95
dıkmavuk, 95
dıra dıra, 38, 95
dırranga, 96
dıydıy, 39, 96
didi, 39, 96
dikdelağaç, 44, 96
diken kuş, 44
diken kuşu, 32, 63, 96
dikencir, 29, 51, 63, 96
dikguluk, 34, 96
dikil, 29, 52, 96
dillitoy, 34, 96
dimdimi, 96
dingil, 23, 29, 50, 96, 132
dingilcik, 29, 50, 96
dirvana, 96
divdili, 29, 53, 96
divdiv, 39, 96
divi guşu, 32, 96
dobak, 96
dobi, 97
dodili, 26, 97
dogey, 97
doğiy, 97
donbaylı, 53, 97
dongaylı, 97

donka, 97
dorabilli, 26, 97
dorfil, 26, 97
dot, 97
dova, 97
dök, 97
dölelli, 29, 48, 53, 97
dölelgeç, 29, 97
dönek, 29, 61, 97
dövlet guşu, 32, 97
dudibik, 34, 97
duguk, 97
duka, 97
dukkuk, 97
durantik, 97
durdur, 38, 97
durna, 23, 97
durulu, 29, 58, 64, 98
duvadak, 98
duvan, 29, 98
düdük, 29, 45, 47, 98
dün, 98
düneğen, 29, 37, 64, 98

E

ebebin, 99
ebi, 99
efeyik, 99
egrıkoca, 34, 99
eğrilce, 30, 56, 62, 99
el kuşu, 32, 43, 99
elâmencik, 30, 50, 67, 68, 70, 99
elhoca, 34, 45, 99
elmabaş, 34, 43, 44, 99
elmacık, 30, 44, 50, 99
eloca, 34, 99
evek, 99
eveyik, 99
evkuşu, 33, 44, 99

F

falak, 30, 35, 46, 47, 99, 114, 118
fanoş, 99
fariç, 100
fariş, 100
fattıke, 25, 100
feli, 100

felice, 100
fenekir, 100
fere, 24, 100
feriç, 100
ferik, 100, 125
ferike, 100
fırık, 30, 52, 100
fışkıran, 37, 63, 100
fıyık, 100
ficik, 100
fidı, 100
filik, 100
filorcın, 25, 100
firih, 100
firik, 100
fırte, 101
fisfis, 39, 101
fita, 101
fıyo, 26, 101
foraz, 101

G

gabalah, 102
gabatülek, 34, 102
gacele, 102
gağ döktü, 102
galkangazı, 33, 45, 102
gallânguç, 30, 102, 112, 113
gallep, 102
garabahar, 34, 102
garatavuk, 34, 102
garazağ, 102
garrak, 102
gartal, 102
gartgart, 38, 102
gavram, 24, 102
gavran, 24, 102
gayapa, 102
gayduli, 102
gaz, 36, 102
gazak tüilek, 103
gazak tülek, 103
gazel tavuğu, 33, 103
gebeç, 103
gecekuşu, 31, 103
gecele, 27, 103
gelincik, 27, 46, 50, 65, 103
gengel, 25, 103

ger, 103
gerez, 103
gergenek, 103
gerleğen, 103
gerördek, 34, 103
gerze, 103
gıcık, 103
gılınkuş, 34, 103
gılu, 103
gıragıra, 38, 103
gırav, 103
gırğı, 23, 103
gıygı, 103
gızılguş, 34, 103
gidi, 103
gir gidik, 61, 104
godal, 104
godaz, 26, 104
goğel, 104, 105, 107
goğerçin, 27, 56, 62, 104, 107, 117
goğeşşak, 34, 104
goğsüsarı, 40, 42, 43, 104
gok güdük, 34, 104
gokcok, 27, 47, 48, 104
goldik, 104
gongak, 104
gonguluk, 104
gork, 104, 106
gosgok, 104
gosgouk, 104
goska, 25, 104, 106
gotüsarı, 40, 43, 104
göbüt, 104
göceğen, 27, 61, 105, 107
göde, 34, 105
göde gövercin, 105
gödek, 105
göğel, 27, 52, 104
gök, 27, 47, 48, 53, 104, 105, 106
gök cerge, 105
gökçe karga, 105
gökçeli, 27, 48, 53, 105
gökçepilav, 105
gökgebe, 46, 105
gökgüdük, 105
göksugızı, 105
gölük, 105
gömbül, 105

göregöçen, 37, 63, 105
görez, 105
götlez, 105
gövel, 52, 105
gövgazı, 31, 106
gubbek, 106
gubülluk, 106
guggu kuşu, 31, 106
gugu, 27, 50, 106
gugucuk, 27, 50, 106
guguk, 106
gugumavık, 106, 119
gugute, 25, 106
gukcuk, 27, 50, 106
gukguk kuşu, 31, 106
guli, 106
gulk, 106
guluguş, 106
gulübuk, 106
gumura, 25, 106
gun kuşu, 31, 106
gusak, 24, 106
guş, 106
guu kuşu, 33, 106
guverçin, 27, 56, 62, 106
guzgun, 106
gübez, 27, 47, 107
gücüğen, 27, 107
gükgüven, 107
gül kuşu, 44, 107
gülü, 22, 107
gündek, 107
gündük, 107
güpbük, 107
gürgür, 107
gürleyik, 27, 57, 61, 107
güvel, 27, 52, 104, 107
güvercin, 18, 21, 22, 27, 56, 67, 69, 70,
71, 72, 74, 75, 76, 82, 94, 95, 97, 102,
104, 105, 106, 107, 110, 119, 122, 123,
124, 130, 131, 135
güz cülüğü, 31, 107

H

hacıbaba, 35, 46, 108
hacıkuşu, 31, 45, 108
hacirrücür, 108
hak kuşu, 31, 108

hakkuran, 37, 63, 108
halana, 108
halı kuşu, 31, 45, 108
halkalı, 27, 53, 108
halogötü, 31, 43, 108
hamak, 45, 108
hamaz, 108
hamazkarga, 35, 108
hamsıkuşu, 31, 108
hanımcık, 27, 45, 50, 108
harman horozu, 31, 44, 108
hartkakan, 37, 63, 108
hatgagan, 37, 63, 108
hatuncuk, 27, 46, 50, 109
hayeci, 109
hayırlı kuş, 35, 53, 109
hecci leylek, 35, 46, 109
hel, 109
helây, 109
helele, 109
helha, 109
helhel, 38, 109
helli, 109
herdemi, 109
heytik, 109
hırhır, 38, 109
hırlak, 27, 57, 61, 109
hırnık, 109
hibibik, 109
hilây, 109
hilhili, 109
hindüşga, 27, 109
hipop, 109
hobu, 109
hohor, 110
hokku, 110
holoz, 110
homak, 110
honamaz, 110
hopal, 110
hoplop, 38, 110
hotak, 110
hubip, 24, 110
huhu, 38, 110
hullu kuş, 110
hupal, 110
hurlavuk, 110
hübbük, 110

hümmatun, 110
hüpbükkuş, 35, 110
hürülük, 27, 55, 110
hüthüt, 21, 22, 24
hüttük, 110
hütüt, 25, 110

I

ıblık, 110, 111
ıklık, 111
ımlık, 111
ıshkıcı, 27, 49, 111

İ

ıbabap, 111
ıbi, 23, 111
ıbibik, 22, 71, 110, 117
ıbili, 111
ıbiş, 23, 71, 111
ıbuk, 111
ımanı sarı, 42, 111
ımlık, 111
ıncir kuşu, 31, 44, 67, 111, 115
ıncop, 111
ınekcil, 27, 51, 111
ıshak, 41, 111
ıskete, 26, 111
ıspir, 25, 44, 111
ızah kuşu, 32, 111

K

kabacırik, 35, 52, 112
kabara, 27, 60, 112
kabarama, 28, 65, 112
kacele, 112
kaçığan, 61, 112
kaçkaç, 38, 112
kadime, 24, 112
kahraka, 112
kaili, 112
kakaç, 28, 62, 112
kakaribik, 35, 37, 66, 112
kakart, 112
kakavan, 112
kakkabarak, 35, 61, 112
kallenkuş, 35, 112
kallep, 112

kamalak, 28, 52, 112
kanayaklı, 43, 112
kanber, 24, 113
kanguluk, 113
kapaklı, 28, 53, 61, 62, 113
kar cücüsü, 32, 113
karabakal, 35, 42, 113
karabaş, 35, 42, 43, 113
karaca, 113
karaçığa, 35, 42, 113
karafatma, 35, 41, 42, 113
karakura, 38, 42, 113
karkuş, 21, 22, 35, 42, 113
karanaç, 113
karankuş, 35, 113
karanlıkkuşu, 32, 113
karapatak, 35, 43, 62, 113
karatırnak, 35, 43, 113
karga, 18, 21, 22, 36, 48, 54, 69, 71, 74, 83, 84, 89, 102, 103, 105, 108, 113, 114, 115, 116, 124, 126, 127, 132, 137, 138
karkuşu, 32, 113
karlama, 28, 57, 113
karlangaç, 113
karrak, 113
kartal, 18, 20, 22, 68, 102, 105, 119, 131, 138
kartçığa, 35, 114
kavalak, 114
kavsi, 24, 114
kayapa, 114
kayış kanat, 35, 114
kaz, 18, 21, 22, 28, 32, 53, 65, 70, 79, 81, 98, 100, 102, 104, 106, 111, 114, 121, 124, 125, 135
kaz tavuğu, 32, 114
kazak, 114
kazmalı, 28, 53, 65, 114
kebeşken, 114
kecele, 114
keçelinak, 35, 53, 114
keçelkerges, 35, 53, 114
kefe, 24, 114
kehlîh, 114
kekel, 114
kekenek, 114
keklik, 21, 22, 49, 70, 74, 77, 78, 90, 91, 100, 102, 103, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 122, 123, 125, 129, 130, 133, 134, 137
kel falak, 114
kel karga, 35, 46, 114
keleken, 114
keleker, 115
kelibik, 35, 43, 46, 115
kelkenez, 115
keltavuk, 35, 115
kemaleç, 115
kendir kuşu, 32, 44, 115
kendirli, 28, 44, 54, 115
kepçe burun, 35, 115
kepçecil, 28, 51, 115
kepeldek, 115
kepezli, 28, 54, 115
kepişken, 115
kerkekliği, 32, 115
kerkenek, 115
kerkes, 21, 22, 53, 77
kevran guşu, 32, 115
kıçıruvçu, 115
kığırık, 115
kujik, 115
kıkırlık, 28, 115
kılguyruk, 43, 116
kılığ, 28, 61, 116
kılın, 116
kilibik, 116
kılkıvrık, 35, 58, 61, 116
kılkuyruk, 21, 35, 43, 116
kıncır, 116
kıra kıra, 38, 116
kırğa, 116
kırgı, 28, 64, 116
kırhavun, 116
kırkır, 38, 116
kırlık, 28, 44, 55, 116
kıvırcık, 28, 50, 58, 116
kıynak, 116
kıyt, 116
kızguşu, 32, 116
kızılğögüs, 35, 43, 116
kızılkıvrımı, 43, 117
kızılkuş, 35, 43, 117
kızkuşu, 32, 117
kızlarçık, 28, 50, 117
kızlarçavuşu, 32, 117

kiler, 44, 117
kilimli büge, 54, 117
kirik, 117
kirülen kekligi, 32, 117
kiskisnene, 38, 117
klağız, 117
kobacık, 117
kocakuş, 35, 117
kodalak, 117
kodana, 117
kodaz, 117
kogürçün, 117
kokar ibik, 117
koklak, 118
kokulu, 118
konga, 118
kop, 118
korel, 118
korov, 118
kort, 118
kortan, 118
koşkuş, 118
kotur, 118
köküş, 118
kör cikcan, 35, 46, 118
kör kör, 38, 46, 118
körbağa kuş, 118
körfalak, 46, 118
körserçe, 35, 118
körü men, 118
körüğü, 118
köy kuşu, 32, 44, 118
kuğuruk, 118
kukarma, 119
kukumay, 26, 119
kuli, 119
kuluç, 119
kundala, 119
kunnaç, 119
kunt, 119
kuntıç, 119
kuran, 37, 63, 119
kurapatak, 36, 62, 119
kurk, 119
kurka, 119
kurruk, 119
kurruk kapan, 37, 63, 119
kurtün ördeği, 32, 119

kuruali, 36, 41, 119
kurubacak, 36, 119
kurubakı, 36, 119
kuşkura, 119
kuşkuş, 38, 119
kutan, 119
kutkut, 38, 120
kuvalak, 120
külü, 120
küpez, 120
kür kuşu, 32, 120
kürçük, 120
kürünç, 120

L

laçın, 121
laçın, 21, 22, 121
lale, 121
lapgoğeçini, 32
lapgoğerçini, 121
ley, 121
leylak, 121
lığlıhgaz, 121
loklok, 38, 121
loru, 121
lök, 121
lökeşe, 121
lügü, 121
lüleli, 28, 45, 54, 121

M

macarördeği, 32, 121
malaş, 121
malkadın, 36, 46, 121
mamaylı, 122
manak, 122
mandel, 122
maneyli, 122
mangarak, 122
mangircık, 28, 122
manguk, 122
mani, 122
mavukkuşu, 32, 122
meke, 122, 127
menge, 122
meri, 122
mermerdek, 122

mezkerden, 122
mezmerdek, 122
mıcık, 122
mıkırdak, 122
mını, 122, 123
mırtmırt, 122
mısır, 24, 44, 70, 71, 122
mididin, 122
mikri, 122
mildircin, 123
mini, 122, 123
miri, 123
mitcik, 123
moca, 123
motuk serçe, 123
möhre, 123
muni, 123
muratçık, 28, 41, 50, 123
mustafakuşu, 32, 123
müsevved, 24, 123
müşgü, 123

N

nacaklı, 28, 45, 53, 123
naka, 123
nasaka, 123
navrız, 123

O

ocak tavuğu, 32, 123
ormancık, 28, 44, 50, 123
osmanlıcücüğü, 32, 123
oyguş, 36, 123
oynatma, 28, 56, 58, 65, 124

Ö

ödebik, 124
ödü, 124
öğü, 124
ördek, 18, 21, 22, 70, 72, 76, 77, 79, 81,
99, 100, 103, 104, 105, 111, 112, 121,
123, 124, 127, 129, 135, 136
ören kuşu, 32, 63, 124
ötân, 63, 124
öteç, 28, 62, 124
ötlük, 28, 65, 124
övek, 124

öveyik, 124

P

pal, 124
palak, 48, 124
palanlıkarga, 45, 124
palas, 28, 124
paltabaş, 36, 43, 45, 124
papa, 124
papaztavuğu, 124
papi, 124
patar, 124
patik, 25, 124
patir, 28, 52, 125
patkoca, 36, 125
paytak, 24, 125
peçe, 125
peçeçe, 125
peçiçe, 125
pepil, 125
perik, 125
pılavıcık, 125
pırlak, 28, 57, 61, 125
pırlangaç, 28, 57, 58, 63, 125
pıtpıdıık, 125
pılık, 125
pilika, 125
pilinç, 23, 125
pillak, 125
pillik, 125
pinpin, 38, 125
pipi, 38, 125
pipo, 125
pirik, 125
poğuç, 125
pölütçü, 28, 44, 49, 126
pörtlecen, 126
puğu, 126
puli, 80, 126
pusacan, 29, 62, 126
pusucak, 28, 60, 126
pürenbilbili, 32, 126
pürük, 126

S

sabuncukargası, 45, 127
sağrak, 127

sahsuvan, 127
sakarimeke, 127
sakarmeke, 36, 127
sakça, 72, 127
sandalkuşu, 45, 127
sanduvaç, 26, 127
sanlık, 127
saplıkarga, 45, 127
sarasma, 43, 44, 127
sarıbaş, 43, 127
sarıcıtnık, 36, 127
sarigöde, 127
sarısandal, 128
sasak, 128
seçer, 128
sefi, 128, 137
seherce, 29, 48, 128
seline, 128
serçe, 22, 68, 72, 74, 80, 90, 91, 92, 96,
103, 104, 111, 113, 118, 123, 128, 132,
138
sevfi, 128
seyçer, 128
sıancıkkuşu, 32, 50, 128
sıancıl, 29, 51, 128
sığın, 29, 65, 128
sırçancıl, 29, 128
sırsıra, 128
sırtlantay, 29, 128
sısır, 128
siksil, 128
sinekçil, 29, 51, 128
sivler, 128
siyicik, 129
soksoku, 128
sona, 23, 129
songurk, 129
soya, 25, 129
soyak, 129
söggün, 29, 64, 129
sökeşe, 129
suçulluğu, 32, 129
sueşşegi, 32, 129
suhorozu, 32, 129
sukuşu, 32, 85, 129
suma, 129
suna, 23, 129
sungur, 129

sutavuğu, 32, 129
sülük, 25, 129
sümen, 129
sütliza, 129

Ş

şahan, 25, 130
şahin, 20, 22
şakrak, 130
şakta, 130
şeber, 130
şelfin, 25, 130
şıplık, 29, 55, 130
şibi, 130

T

tahlacıl, 29, 51, 130
tahtalı, 29, 45, 54, 130
takalı, 45, 130
taklacı, 29, 49, 130, 131
taklak, 29, 48, 130
taktaki, 130
tangayli, 29, 130
tarakçıl, 29, 51, 61, 130
tarlabakkalı, 44, 45, 130
tartalı, 130
taşatan, 46, 130
tatala, 130
tavasapı, 131
tavik, 131
tavşancık, 29, 50, 131
tavşancıl, 29, 51, 131
tavus, 18, 21, 22
tekbağırsık, 131
tekkuma, 46, 131
tekleci, 29, 49, 131
telken, 131
tellice, 29, 48, 54, 131
tepelitoygar, 131
terempe, 131
terlan, 25, 131
terran, 25, 131
tıkdelen, 37, 63, 131
tıkırdak, 131
tıktık, 131
tıraç, 131, 133
tibilli, 131

tilli, 131
tingili, 29, 54, 132
tintin, 132
tiyti, 132
toğdah, 132
tok, 23, 132
tokatça, 29, 48, 132
tokattavuğu, 32, 132
tokduru, 132
tokumcuk, 29, 50, 132
tolaka, 132
tomtom, 132
tongaylı, 29, 54, 132
tonguç, 29, 132
torakvel, 132
torgay, 132
torna, 132
touğ, 132
toytoğlu, 132
tösdü, 132
tulkuk, 133
tulumboğaz, 36, 43, 45, 66, 133
tumağan, 133
turaç, 24, 80, 133
turgay, 41, 133
turta, 133
turturu, 133
tuti, 21, 22
tük, 133
tülek, 102, 133
tülük, 133
tümen, 23, 133
türülik, 133

U

uçkun, 29, 64, 134
uçulu, 134
uğu, 134
uktan, 134
ulukuş, 36, 134
urukçul, 29, 51, 134
uvî, 134

Ü

ücük, 134
ürkeklik, 134
üvek, 134

üveyk, 134
üyü, 134

V

vak vak, 39, 134
varik, 23, 134
vekkeviyan, 134
veyyik, 134
vezgeldek, 134
vırık, 134
vırrık, 134
vıy vıt, 135
vicik, 135
vidi, 135
vidvid, 39, 135
vikvikviyan, 135
viranguşu, 32, 135
virik, 135
vurucu kuş, 36, 64, 135

Y

yabalı, 29, 45, 54, 135
yabankazı, 32, 135
yabantavuğu, 32, 135
yakalı, 29, 54, 60, 135
yalap, 23, 135
yalva, 135, 136
yamalkan, 135
yapalah, 33, 135
yaprakkuşu, 33, 45, 135
yapuh, 30, 61, 136
yârese, 136
yarga, 24, 136
yarka, 136
yaşıl, 29, 43, 52, 136
yatık, 30, 61, 136
yavru, 23, 70, 73, 75, 77, 78, 116, 122, 134, 136
yavsun, 136
yayılıkuşu, 33, 59, 64, 136
yeleken, 63, 136
yelemse, 136
yelese, 23, 136
yelfe, 136
yelguşu, 33, 136
yelkovan, 37, 63, 136
yelve, 135, 136

yemeni, 24, 136
yeşilbaş, 36, 43, 44, 52, 136
yıllaç, 30, 57, 62, 136
yinoz, 136
yiribik, 137
yoluk, 30, 61, 137
yoç, 137
yurmut, 137
yusufçuk, 30, 41, 50, 137
yürübuk, 137
yüsüfçük, 30, 41, 137

Z

zaca, 137

zagor, 137
zağ, 22, 25, 137
zakca, 137
zakka, 137
zera, 137
zerik, 137
zesku, 137
zevzir, 137
zeyfi, 137
zıbık, 24, 137
zımbık, 137
zıpıra, 137
zortu, 137
zoyka, 25, 137

ÖZGEÇMİŞ

1987 yılında Amasya’da doğan Emirhan Mutlu, orta ve lise öğrenimini sırasıyla Akşemsettin İlköğretim Okulu ve Amasya Oniki Haziran Lisesi’de tamamlamıştır. 2006 yılında kazandığı Amasya Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünü 2010 yılında bitirmiştir.

2010 yılında yüksek lisans eğitimine Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeni Türk Dili dalında başlamıştır.

İletişim Bilgileri

Adres:

Bahçeleriçi Mh. Yeniçeri Caddesi

Mutlu Apt. Nu: 3

Telefon:

(358) 218 85 30

E-posta:

emirhanmutlu05@gmail.com